

اوز اوچنجی عصر هجریده استانبول حیاتی

استانبول خلقتک تیزه واکنجی

عمری : علی رضا

۳

مولو فغانده فی الاصل بشکلا شده چراغان سرای
اتصالده ایکن [۱۹] عبدالعزیز اولی اولوغنده
سرای اندکوره انشامی صر صنده درگاه
موتی سرایه تلب و علاوه اولوقی لازم کده بکنده
ماقمده تدارک اولناق عمله نقل ایلدی . برآز
ونت سکره ماقمده ده بر صلاح خانه انشامی تقریر
ایله بکنده مذکورده کار اورانده قالدیر یلوب صر
مذکور صر صر صر صر صر صر صر صر صر صر صر
نقل ایلدی . مؤخرآ حسین قندی صاحب کده زمان
مشینده عمر خان خاس حضرتی طرفندن
کامل صورتده تمیر و تعمیر ایلدیر .
سرایه کاش ایکنکخانه تشلیقی وتیله
خبرلی سلطان سرای ایدی . سلطان اشارالیا
بازید نانی شیزادسی سلطان محمود کرمیسی
اولوب ۹۳۶ تاریخده رفاه ایلدی و ایلدی مدفون
بولاق حنجرلی قالمه [۲۲] سلطان ایدی . پدیری
مشارالیه شری و انشاده ماهر عالم و فاضل بوزات
اولوب صر صر صر صر صر صر صر صر صر صر
دعا یانه بولوردمش ۹۱۳ تاریخده متنبساده
وفات ایلدیر .

دائرة جریه دخی ملانده دار اولوب او وت تیرودان
دیا بولاق حنجرلی باشکده دایره فانه بعض
مأخوذاتی اولدینر بالیای عمر علی پاشا غایبده
جلس و الایه عرض حال و برورب هاکم طلبنده
بولنیش و یوقده عمر علی پاشا الحاقه رشید
پاشاکله اثر تشویق و تزیین اولوقی اوزده تاق
ایله و اوقی بویک ذکله ادرسی ایلدیر .
اولوق رشید پاشا ندلیه حنجرلی پاشایه یازلش
اولاق بر تذکره منظور قیلر اولاش ایسهده
حدودین خارجنده بولمستند طولای براده
مندر جانندن بجه حاجت کوردم .
۱۰۶۷ تاریخده شیخ لاسلام اولاق بالی
زاده مصفا ایلدیرده سوداچیه حواد ملا
ساملانده منی بایمه ایدرپ رفاهه قدر اوراده
اقامت ایلدیر .
دنتدر اقرینده یاورده اسکندره ایوانسرای
اسکندره دین شوخ صالح عمر و ایم کرمیسی
خدیجه سلطان سرای ایلدیر . حق اوصافده
ایوم بالی حای نایله معروف اولاق جام مذکور
سرایک حای اولدینر روایت ایلدیر . سرایک
قره طرفنده ایوانسرای تیرسی اتصالده ،
صاحب کرامتین عبدالانصاری حضرتلرک تیره سینه
متصل نوقاتی مکتب و اتصالده ک بیل بوخدیجه
سلطان انشا ایلدیرمده . مشارالیا ایلدیر صاحب
اصنافی پاشا و سکره حسن پاشایه تزویج اولوش
و ۱۰۵۶ تاریخده ازحال ایلدیر بک جام
تیره سینه دفن ایلدیر . صاحب پاشاده دوت
اوغل اولدیردی . حسن پاشا صدراعظم اولدینر
سکره بوسرایده عمر ایلدیر سینه سینه سینه
شیافتر و برور اسکندره ترتیب ایلدیر .
ایوب ایلدیر دنتدر ایلدیر . واح فغانه عمل
بکچان و اسما سلطانلرک چفته سرایلری ایدی .
۱۲۴۴ تاریخده بکچان سلطانلرک ارحماله بنی
سرای خالی تاش و ۱۲۵۲ تاریخده فغانه
انقاد ایلدیر . ۱۲۴۳ تاریخده اعلان اولاق
سفر بلکه مناسبه سلطان محمود رای چفتکنده
اقامت بیورده قیلدیر حرم حارنک بر تسمی ده
همشیره سی مشارالیا اسما سلطان سراینه نقل
ایتدیرلیدی . سلطان عزیز ۱۲۴۵ تاریخده
بوسرایده اولد ایلدیر .

اسما سلطانلرک فغانده سکره مذکور سرای
۱۲۵۶ تاریخده نسی احمد پاشا ایلدیر ازواج
ایلی حنجرلی نانی کرمیسی عطیه سلطان و برلش
و سلطان مشارالیا و فغانده کرمیسی سینه
و فریده خاتم سلطانلرک انتقال ایلدیر صر
عبدالعزیز خانلرک فغانه تلب و علاوه ایلدیر .
رای چفتکنده ساحی مصفا خانلرک
اراض سلطانلرک . ۱۱۱۵ تاریخده صدراعظم
اولاق رای ، پاشا . مشارالیه ادره ونه سینه
انجام کاری دره ایلدیرک لاجار مار فرار اوخاقی
اختیار ایلدیر .
سلطان حیدر خانلرک واسط سلطنتده شیخ
الاسلام ابلق حریانی زاده ایلدیرک اختطاری
اوزریده رای چفتکنده روم ایلدیرک لاجار
بوشانلرک اکتانلرک حنجرلی تشکیل ایلدیرک
هواسنک جیادتی حسبه بعض ارباب طبیعت
طرفلرک صر صر لره انشا ایلدی .
سعدیاد صر صر طرفلرک ۱۱۴۳ تاریخده
باطورنه و تمه سینه تحریب ایلدینلرک طولای
بیگلر حال خرابید . قالدیر . ۱۲۰۶ تاریخده
سالم تات محمد ایلدیر برور بار موسلملری براده
اصداد ایلدیر . سلطان محمود ۱۲۴۴ تاریخده

ایلی و تیبلی دکالنده [۷] کباب و قهوه
تساول ایلدیر . بمطاطام قالدیرلر تیره باغی .
سنده اکتایرلر . قالدیرک صالحان صالحانیر .
نولاق و رورلر . بربرلرک فیدیلایرک و نولاق
قرلرک فیدیلایرک کولدن قالدیرلر . ادرککارده
جهه نمازده صر صر بوستان اسکندره کاش
صره تیره لره او طوروب طاهرلرک صر صر
چیلرکی ، دوه ک خوش و کیدی نظره سی سیر
و غاشا ایلدیردی .
ایوبک اوست طرفنده رای چفتکنک ایلدیر
کاش کوچیک کرمیسی جوانده بر سالی اوجانی
دائره سی وارده . بو اوجاق ایوم بایدیر . وتیله
بولر سرای حایون مطبلرکی لوازمنده اولاق
تیرلرک سایه بان ایلدیر . شدیک حایونده وظیفه لری
تیرلرک بایراملرکده سرای حایون لری اولاق
تیرلرکی احضار ایلدیرکده عبارتدر . بو اوجاق
خانی کده لریته مخصوص قیافلری و علی الخصوص
ایری واکری بر طرزده بولوش اولاق اوزون
بوسکرلی قیلرک طاینان فرق نفرده عبادت
اولوب بولر صر صر صر صر صر صر صر صر
نوی قیوه کبابلری بک مشهور و غایت لاند
اولدینده وتیله برچوق ارباب طبیعت بلخه
حیوانلر و آیدرلر کیدرلر . بولاق . آکولات
طبخ ایلدیرلر و قیاس قیوه صودلر و بوغورتلر
طعام ایلدیرلر . قیلرک و چایلرک بدایع طبیعه سنده
ذوق ایلدیردی .

آکلرک چایره چیقاراسی ماد تری
هر سنه اصحاب شاعرانلرک چایره اخراج
کون ایلدیرلر کوشکنده خنکاره آره امین
بولاق ذات مارنده بر ضیافت اعطالی متعاد
ایلی . [۸] کوشکنک جوانده امیراخور افا
و سبب ایچوق چایدرلر نور ایلدیر ضیافت اشنانده
تصریحونه بعض وکلا ووززاده دعوت اولدور .
آیلرله چایره کتیرلن حیوانلر سیر و غاشا
ایلی ایلدیردی . برده چایر موصنک خنکاره دین
عصرک رحال و کبابی ایلدیرلر افا مسافر
کیدوب ترتیب اولناق ضیافتلرکده کوچیکلر تاص
ایلی . شکرله کیدر لره ایلدیر . انواع کتیرلر ایلدیر .
استعداد : کوب شاعرانلر ایلدیر شکرله
و سلامین و ستر سرای خانی حیوانلر ایچون کافر خانه
عل بک کرمیسی و طاقندی چریجی چایرلی بیوک
و کوچیک کتیرلر کولرندن کتیرلر کرمیسی ساحه سینه
مندا اولاق چایرلر و موخا و بوغور ایلدیر . بیوکده
خنکار اسکله سلطانیه چیرلی کواکب قاضی
کوبنده اوزون چایر و بوغور چایر کرمیسی کلا
سرای حایون حیوانلر . تیرلرک بولدینده
و چایلرکده وکلا ووزرا و کبر حیوانلرکده
سینه ایلدیرک شامل قدم انضامین اولدینده
چایر موصنک . اولدیر بویک ذوات حیوانلر
تفریق و تخصیص اولاق حدودی حایون مهر
تذکرلر توژام اولدور . اسکندره ووزرا
و دیان و کباب و نولاقلری ایلدیرلرک بک چوق
حیوانات بلندن بکده بولرک چایره اخراج
کولرکده حیوانلرک آللرک چایر ایلدیرلرک
صودلرکده و ضم اولدورده ایلدیرکده امیراخور افا
و ستر ککلی غارلر بار اولدیرکده حیوانلرکده
برکشی طومش اولدینر خلد . بولرکده
فایدلر چایرکده و چایرکده ایلدیرلرک
ایلیله کولرکده و چایرکده ایلدیرلرک
و کتیرلرکده . شکرله ایلدیرلرک فرق کون
اکتایرلرکده ایلدیر .

ایوب اوونچیلرکی
ایوبک کباب و تیبلی کرمیسی و تیبلی اوونچیلرکی
مشهور ایلدیر . و اولر اسکندره جامع کیدرلرکده
سایرجه تیره بکچان سیر دکالرکده مجلس
اوونچیلرکی ایدی . بودکالنده اوونچیلرکده تیره
ایلیله کولرکده و چایرکده ایلدیرلرک

بکجی تله لری انشا ابتدا بر مشور .
سماج قانون وسام نای زمان ساطت لر فده
اوتوز سنه مقام مشورده بوناق ابوالسعود
افندی [۵] بد لر می اسکای می الهین باشی افندی
نامه بنا ایدان و وخرأ سواس تکراسی نایله
شهرت بولاق در کاغده فولدو آخر هم لر فده کتب
سودا جده هه اقامت ایلکاری تمایلی و و لری
نام کتابده مسطور دده مشارالیه تر افده غایت
صرف اوله یندن ساحلخانه سلفک بچس سنده تر افل
بتقدیروش .

سودا جده کائن خیره خانه تله می بر و نفلر
مکتب طبیه اخلاذ اولمده می . فله تک میدان فده
کار فدم کلل اولمده استفا ایلش و خکار
داترس سلفک نمده ک بیوک تپونک ایکی طرفه
فانقله ایجاد کرده سی اولان طاش حوانلر وضع
ار لشمده ، حق طو یخانه مشیری خلیل پاشا
صاحبوم بونلرک سفلی مجرف میدان فله کتار فیه
برایزه انقاسنه پاشاندره شیدی .

بیزانس زمانده ابوالسرایده اسکوی جهننده
بر می پشایه کچلیر بر کوری وارمش ۱۲۷۱
فارخنده ، بشور وزیر لی حراف مفردج معرفده ،
بر کوری انشا ایداشیدی ابوالسرای و اور
اسکوی بوکورینک باشی اولوب تحصیل اولر
کوری اجرتی بوراده تحصیل ایدلردی و وخرأ
قادریدی . روایت وانه به کوره صقوم مفردجه
افلاسیه حسن ایداسی و کوری وارد تیله
کنده سلفک پانجه ایراد دفقاری جز اولمسی
او ذر فیه موی الیه فرجه رشید پشاده کوردیکی
دی ای تقاضه استادا و نله کورینک انقاسنده

[۱] سلطان محمد رابع ۱۰۸۷ فارخنده
طریق مولوی به مالوک ایش و بشکطاش سراننده
بولنجه ، بشکطاش واستابورده اولمده . یکی تپو
مولو یخانه لر فیه عزیمت ایدوب ، توی شریف دیگر
و سائزلی تاشا ایلر مش . بوا یکی مولو یخانه لرک
فانمزین و خم تمیاتی تزید بیورم لردی .

[۲] ابوالسرای جو اردنه لوجیک اوست
طرفده خجری بستنی نایله بر بستان وارد
والیوم ، مودورده جو ارحلات امالیسی اخفایلی
کیدو تزه ایدرل . موتی لطیف و نظارتی بر
بستانو وینه او جو اردنه خجری حلی نایله
بر حادده وارد .

[۳] بوشاه سلطانده بقده ایوب جو اردنه
ایکی شاه سلطان دعا مدفوندر . بر می سام
تاک کیدی و حسن پاشا زوجی شاه سلطان
ارلوب حسن پاشانک وفاتده و ۹۶۹ فارخنده
زال عمود پاشا ایل ازدواج ایتقیدی . سبل
متانیکه روایت کوره مشارالیا ۹۸۸ فارخنده
زال عمود پاشا ایل بر کبیده وفات ایتقلر و جامع
شریفک تر فیده اولان تریه خصوصه هه دفن
ایدیلر لردی . دیگر بر می هه معانی خانک ثات
کر می و صفاتی پاشا زوجی می شاه سلطاندر .
بوده ۱۲۱۷ فارخنده وفات ایتکلر و اله سیله
برابر دفنخانه قاروشونده کائن تریه خصوصه هه
مدفوندرلر ، اتانده ک مکتب ایل سبلی بوشاه
سلطان انشا ابتدا بر مشورده زوجی صفاتی پاشاده
بوزیده مدفوندر .

[۴] سلطان مشارالیا صقلی محمد پاشا
زوجیه ییدر . وفات ۹۹۳ فارخنده دوز بر چوق
تولیدند ، ارحال ایتشدر . ابراهم خان زاده لر
صقلی اخفادند و ه صقلی سلطان سایانه
ایکی سلبه سکز و آلت سنه ده صاه قائده
صدر انطلیق ایتشدر . نیا صفاه کائن قیقلی
سرایده بر دیوانه ک صایلادی خجریله ۹۸۷
فارخنده شهید ایداشدر . بتوق علمای دهر
شاهانه قتل اولمده لر عمل ایدیلر که ایوبه
دفن ایدلر و تریه انشا اولمده در . سلا یکی
وصولی زاده نایم لر فده تفصیلات وارد .

[۵] ابوالسعود افندی صاه تانک جالوسندن
براز اول ارحال ایش برینه حامد افندی
مقن الانام اولمده می . (۹۸۲ سنه)

و سلطان مشارالیه ک وفاتده کر می لری سنه
و فریده خان سلطانزده انتقال ایدوب دهر
عبدالمزین خانیده دفنخانه نبی اولره ایداشدر .
رای چنتکلیک ساحی صفاتی خانانیکه
ار اخر سلطنده ، هین ۱۱۱۵ فارخنده ، صدراعظم
اولان رای عمه پاشاده . مشارالیه ادر نه ونه سنده
انجام کاری در فله ، که نچار عارف اولمده
اختیار ایلشیدی .

سلطان حمید نایله واسط سلطنده شیخ
الاسلام امین حرینی زاده افندی که اختطاری
اوزر فیه رای چنتکلیک دوزم ایل بهاجر فیه
بوشانلرک اقامت لر عمود فیه لر تشکیل ایدیلرکی
هوانسلفک جیادی حسبه به بض ارباب طبیعت
طر فزنده سفی لردی انشا ایدلی .

سعدباد تصر فیه تر فانه ۱۱۴۳ فارخنده .
باطورنه و نه سنده تحریب ایدلسنده طولانی
بیقر حال خرابید . قلمشیدی . ۱۲۰۶ فارخنده
صام ثات مجید ایداشد بر و بر بهار موسملری بوراده
اصرار ایدلر مش . سلطان محمد ۱۲۴۴ فارخنده
جانیانلری و نصر حاوی تکرار تعمیر و جادو
کوشکی در جده انشا همت ایتقلر و مجید و عزیز
افندی لرک ۱۲۵۱ فارخنده ختاف سور فیه ده
کافه خانه ده اجرا بیورده لردی . بهار زمانلری
نصر مذکور . نقل ایدلریدی . بر سنه موسم بهار فده
حرم حایو ی خانک خلوت اشانده دره تک کنار فده
اکلامکده و جانانلردن فشرافه مولوی سید
و تاشا ایتکلر لر ایکن بر چوجه ایل بر جایه دوده
غرق اولمده لر فده ختاف مشارالیه آرتنی اورابه
نقل ایتده لردی . انشا خاندانک اکلتی لر مجری

سرای حایو ده جو جهر لر لر بر می قدیم لر
ساحدار انا تر فیده ای بی حال باقی اولان
سرای ایل چنتک عمود ثانیله کر می لر فده عدلی
پاشا خلیسی عاده سلطانک ایدی . مشارالیا
هر سنه موسم بهاری بوسرایده اصرار ایدردی .
کافه خانه بقوشنک آلت باشند کائن رطبه
سلطان خان اولان کوشک و چنک شارالیکه
وفاتده طولانی شهزاده حمید افندی اقامتده
تخصیص اولمده می . مشارالیه اکثر با بوکوشکی
تشریف ایدرل و چنک طایله اصرار اذراق
بیوردریدی . جلوسلر فیه سکره طوائف خاطرانی
اشای محبده شیخ لالام عربی زاده احمد
افندی به کابه بیوردرمش . افندی مشارالیه
سویلردی .

ایفته اسکیدی خواص و عوام عندلر فده
خلیج چوق یکه مقبول و صغر ایدیدی . مودفک
حال طبیعیتده ک کوزلنک انضمام ایدن درجه
معموری حفته بر فکر ایدینه ییلک اچور
ابوالسرای و خصکوی صالار لندلی اعتباراً
اچور لره طوغری قاروشول ایکی طرفه هشتم
سرایله و اسام کاشانلر ، کلف کوشکله ، صنع
بانجه لر ، لاله زار لر ، فستق لر مزین اولان اوزمانکی
منظره سن ذم لردی نجم ابتدا برک ایتضا ایدر .
خلیجک براوزمانلردی . معموری نقل ایدیلر
برده شم دیک حال خرابیسته معلف نکا اولنورده
ناسف ایتمه قابل دکادر .

خلیج مسیره لری

استانبول خلق مسیره میانه ایلیک بارده .
خلیج مسیره لر فیه فو قی العاده رفعت ایدلردی .
فوروز [۶] سلطانی اری استانبول لر فیه ایلیک
بهار لک دخولی عد و اعتبار اولمده یندن فیه
بیزار اولان خلق بهار لک باشلانین کورنجه
آرزوی سیر بهاره باشلوب تمطل کونلری
أولرده تهر ، خانه لردی کچیرکی حدرد ایدرل
و بر موسده اعتباراً مساعد موالرده ایوبه
کید لردی . قادیلر تریه بانجه سنده ارککار

[۶] اسکیدی نوروز سلطانیه به مصاف
کونده بکچیری افاسی طرفده انا قیر سنده
و کلابه بر ضیافت کشید می متفاد ایدیدی . بهار فده
شکرلی معجون یا بلوب تنا اولمده ، عادت ایدی .

چار موسسلفک اولمده بوا بی ذوات حیوان اچور
تفریق و تخصیص اولان حدودی حاوی هه دور
ند کر لر نوروز اولور دمی . اسکیدی وزرا
و جلال و کبار توانلری اخور لنده یکه چوق
حیوانات بلسته یکلندیر بونلرک چاره اخرجی
کونلر فده حیوانلرک آلت لر چار اولمده یندن
صور غرچلر و ضرا اولنورده داتر فله امیر افشار افاسی
و سائر کتکی فالر بر ایدلر لر هر حیوانک بولاق
برکشی طومش اولدنی حالده بانلر شید
فاید لر چالاق و جی اچور لر فیه لر
ایلیک کونلر فیه لر چار اولمده یندن
و کبیر لری شسته لر یا بله لر قرق کون
اکا جهر یا بله لری .

ایوب او یونجه لری

ایوبک کباب و تاشی کبی و تیله او یونجه لری ده
شهر ایدیدی . رابور اسکید سنده جام کیر جاده سنه
صایراجه تریه بچر سنه دکن سیره دکانلرک جمله سی
او یونجه لری ایدیدی . بود کانه او یونجه لری نامه تشریح
اولناق شیلر قرصی توی قوی قوی افاج
بارجه لر فیه لری او یونجه لری صور تیله و چورده
کیریش و او ذر فیه آل و شیل نیا صبا بویار
سوروش صندلر خکار قایق لری بویا آینه لر
بیکلر فیله دائلر ایکی سیر اوجر شرفی جاسز
منار لر فیه نایجلر قاشق نکلر دارال دقل
دور کولر فیله دائلر چکیر کولر حاجی باقر قاترا نا
ضربیلری آینه لر طو برانی دستبلر بار دائلر کبی
شیلردی .

بو او یونجه لری صننلر فده اصلا آثار ترق
کوستر مش اولمده یندن و اخیراً غایت مهم
و نظایف بر طاق اروپا او یونجه لری فیه کتک زده
تک تری جهنله بزم او یونجه لری خترمان رفیاند
ساند اولمده یندن بالطم حله سی بر پشای اولمده لردی .

[۷] و نیه بکفورک یاچه سی صباه تک تیون
و توی باشی ایوبکده کباب و تاشی و بین الناس
مشور ایدیدی . حق سلطان عزیز جابجا کافه خانه
و امیر اچور تصر حاوی لر فیه تشریف لنده ایوب جامع
شرافی اتانده کائن بیوک کبابی دکانشک
اوستسی بانامه کباب احضار ایدر و بالذات
تخم ایدوب ، مایلنده عطیه صبه به مظهر
ارلور دمی . برده بهار جمالنده ایوبک چاشو
بوشده چیچکبلر صایه و بیاض نکلی ذوب لری
فول لری یبه مود سذلری ایوبک او یوبک دزرب
بونلرک طائل قونولر فیه سیر جیلرک نفلر فیه
قائم لردی بر لر دمی .

[۸] بر سنه روز خضر فده ترتیب اولناق
ضیانت ایشانده غایت کثرتی قاز و عیش و جادو
قاز لری یقلمش اولدنی زمانه بتشدیکم
مهر بند بر ذلت حکاه ایتقیدی .

اوز اوچنجه عصر هجریده استانبول حیاتی

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25. 720

استانبول خلفه تزه واکاچهرلی

عمری : علی رضا

اولتسزین جاملیجه ده ارحال ایشین ده خاتینده سلطان عبدالعزیز ۱۲۵۶ مو سیرفندن اعتباراً بر مدت اوقات ایدوب بولما و بچسیرایتک خاتم انباشنده اوراه نقل ایدرک چیراقان مجرداً انشا ایتمک اوزده ۱۲۷۶ تاریخده هزم ایشوریش ایسه ده خزینه تک مضایقه حالی و اولوت بعض اصحابی عسکره و ملکیه و بر قاج خواجه اردن صوبک اوله قی شکل ایقن فوریته اعضا تک دردمه قه نالی ده سنده اجرائیه حکمرلی نظر اجرائیه طبع شامایه ایران ایله قی فوریته سبیه الشامه قی صرف نظر ایشوریش و سلطان ایفانلریز اوائل جلوبونده عهده آفتابه موق اولمش ایسه ، آذ بر مدت اوقات ایدوب بن طولانیجه سرایشده افاق تریجیح لیش و خلفتی متعاب چیراقان تریبده اقلتته تخصیص اولماق قریبده ارحال ایشوریش چیراقانده ظهور ایشوریش ساری و نه سنده بر چوق آدم تنف اولمش و مضایق صراد نیجه بیله حاکم سبیه اوواده مجبور نشوریش و ایدوبی و مؤخرآ کندیوسی اوواده وفات ایشوریش وک سوکره مجلس بیوفان دائره سی انخذه عترتی اولمشور .

ساطان احمد ثالث کندی بر کتیده عتبات اولتی سبیه ابراهیم یاشان اول اولدیقه ششمین بر دور و درت سوروش اولار شهبه علی یاشانک مشهور اولماق شدت طبعیه برابر اصحاب علم و عرفانه مری و تریبی اولدی چیراقان ایله ایدوبی و ایدوبی دالتش زاده کفاده ایدوبی . شاعر نای و شاعر نایب یاشانک متعاب اولدندین اکثریا سوبله کتیری تصانیق چواتر لایقه سی ایو و میدنر لایق اتفات کوروردی . نایبک شوق شهبه علی یاشانک زمان مدارینده یاشانک . یاشانک تقدم ایشوریش بر نصیبه ایچوق ایدوبون التوق جائز و بر مشور . اریه امینی زاده شام مشهور ساری بک بنده خایه زادی کی ایدوبی . دائماً اولانده بولور و داخل نرم محرمتی اولوردی . شهبه علی یاشانک همان مشاور خاص کی بر صوبتیه جائز اولوب ابراهیم یاشانک ایسه هر هفتده شهبه علی یاشانک نظر استقامت اوغراش و اعاده ایشوریش و برودنی حاکم احمد ثالث حاکم مخصوصه سبیه فوریتوب فقط سرایش و تریب بادشاه ایدوبی شهبه ایدوبی ایدوبی . ساری بک ابراهیم یاشانک دور و درت ایشوریش شهبه علی یاشانک کوردی کی وجهه محرمی شامه صوبتیه سی بر له میرقی یا کتیر دیگر بک شاعران کی تقدم ایشوریش تصانیق مقل احد عطایا ایله اکتفا مجبور اولوردی . ابراهیم یاشانکی یاشانکی کوردی جور و ذلده ساری بکله لحون علمی تصور ایشوریش ایلسی متیاد خاطر اولدنی حاکم علی یاشانک تمدن ایشوریش حاصل ایشوریش قضی ساری بک سقنده از چوق اجرا ایتمک کی کوچیک کتیر تزل ایدوب کندیوسی و نیت شاعرینی قدر سوریتله خصائص کبار ایشوریش ایشوریش خالی قالمشور . مع الیاق ساری ابراهیم یاشانک تاریخ شهبه ایشوریش ، صادف اولان ۱۱۴۳ سنه ساری بک تاریخه نیک ایدوبی ایشوریش

یاشانک حاکم له بک غیضه ایشوریش اولوردی مورخ و شامه شهبه علی یاشانک بر دور و درت اتفاتین اولوب ونه تریبک دنی آتک نایبک امین ایدوبی ایدوبی فقط ابراهیم یاشانک نزدیکی قیدی دما بالاندری . ابراهیم یاشانک سرایشده حاکم ایدوبی شهبه نوشولی بر آدم [۶] اولدین حالده عرفان

کجهش زمانلردکی هر ایزه مفاویدلرندن متولد ماوس سیر قریب هاریه سنده دول معلومه ایله ایدوبی اتانک انتاج ایدوبی غایبته نرح و نیساطه متولد اولمشور نایب خلفه وارکان دولته آرزوی راحت و شاهانه رفاه و سکون همومینه استقراریه میل و رغبت حاصل اوله قی بر دور انشراح باشلادی . مذکور اتانک ایجاب ایدوبی صیابی عسکرلی ادارتی قاسلردن طولایق استانبول اکثریتیه اورولماق حدیث حاصل اولان قابل سبیه طرز حیاطده مجددموسولری اظهار ایدوبی کتیر غرب احوالک موافق بر طرزده یاشانک و ساحله ایلری کوشکری قولاری ایشوریش و تقریبه اورولماق صولنه رعایت اوله قی آلافرانده صفر لره ساری سوزلی ششمین ضیافتله موس اولدوب باشلادی . بودوسله آذوبی هر کون دما زیاد و دما اولوب وقتیه اسکی سول صوبتیه [۱] دل فاطمه و کله اولدند آلافرانده بر طرزده کتیره لری آریلیدی . حله ۷۳ و ۷۴ تاریخده ، لشاق طاشنده ایکی دنه اجرا اولماق خایه و زفاف سور مارولردی که [۲] فوق العاده شور ایانر واکتبلر خلفه ایشوریش غایبانه بر قاندهما رواج و بر دیکندره ارقن جسم ملته بر علت صفات متولی اوله قی لاله دوریته نظیر اولدوبی . اوز اوچنجه عصر هجریده استانبول حیاتی نایبک یازمده اولدین هجرته ده استانبول خلفه تزه واکتبلر مخصوصه ایشوریش که عتباتیه و لوی سطحی بر سورده اولمشور اولانده بلدر بک ایچون اکثر ذکور و انامک طرز تزه لری و نایبک کتیره و وقتیه کوشکری ایکی فصل مخصوصه تقریباً نیک تذکار ایدوبی .

استانبول سیر بر لری فصلی

اصلاً سیر بر لری اکثری تاریخده مندرج اولدین وجهه مدار اعظم امام ابراهیم یاشانک دور معیوریتله بقیه سیر . ابراهیم یاشانک سیر بر لری اعمار و نظمی مخصوصه بک چوق عتباتی صرف ایدوبی خایه و اسکندار و رفاه ایلی حوالیسنده نویناد ، باغ فرح ، میریاد و صاغر و نغلو نایبک ایچ کتیره کاشانه و جوده کتیر مشور . چیراقان بایسی ، سعه آباد صریح ، چایلیانلری ایشوریش ایشوریش تصور و ایشوریش ایشوریش . سفارته یازمه کی بکری سکر چای عهده ایدوبی [۳] یازمه [۴] یاله رؤایله Palais royal دتین یاشوریش سقنده ابراهیم یاشانک بر چوق تفصیلات و برمش و بر تفصیلات بیوه خدمتی اولمشور .

استطراد

چیراقان بایسی ابتدا ایشوریش ابراهیم یاشانک [۱] زوجیه فاطمه سیر بر لری [۲] سقنده سکره اوواده وفات ایشوریش ، سلم تا ۱۸ تاریخده عهده و مجدداً ایشوریش درت سنه سقنده شهبه ایدوبی و عهده نایب ایدوبی ایشوریش ایشوریش فقط ایشوریش [۳] اولدوبی . بکله حقیق استانبولک ایشوریش کتیره لری ایشوریش لری ایدوبی واکتبلر بر زمانلر خدیومه ابراهیم یاشانک دورده بک حلاوت ایشوریش ایشوریش ایدوبی . شامه شوبه (نوبهار کتیره) بک کتیره ساری واره فصل سرما کتیر لکن حقیق حلیوسی وار (بکله ماسقی ایدوبی . بر صوبتیه ابراهیم یاشانک شهبه ایشوریش ، کتیر اولدند

چراغا، با این ابتدا الشا ایتدی ابراهیم
 پاشا نزل [۱۱] زوجه سی فاطمه
 بدینکه [۵] سمن سکره اوراده رفات بخش
 صلح ناک ۱۸ تاریخده تعمیر و تجدید ایتدی و در
 درت سنه سوریه شهید ایشلیش و محمد قلی
 اکران الشاهنه ایشلیش و درت قلمه ایتدی
 [۱۱] اولاد، ملو، صبح استانبولده ایش
 کیم، لری اکتبه لرندی ایدی و اکتبه لر بر زمانلر
 مخصوصه ابراهیم پاشا دورنده بک حلاوت اکتبه
 ایتدی لرندی، شامک شو: (نوبهاره کرچه)
 سیرکار، صامی وار: فصل سمرقند و لکن
 صحت سوس بار: بقیه ماصدق ایدی.
 برصیر ابراهیم پاشا که نیز اید ایشلیش، که تو ناغنده
 پایدی، کی دامادی معانی پاشا که نیز تو و ده
 و دیگر دامادی معادرت کتخدانی عمر پاشا که
 ایفان اولادده کاش تو ناغنده، اجر اولور و دی، ملو
 صبح معنی بر کیم، د. پایلو، معنی ده بر معنی امتداد
 ایتدی. ابراهیم پاشا طرفندن تویب اولاد
 خلو، صوبارینه اکراننده، سلطان احمد ثالث
 دخی حاضر اولور و دی. طمعا شاعر اولاد
 ابراهیم پاشا که پادشاهی دعوی دخی شاعرانه
 ایدی، ملا ازلدی نیه ملوکک، چراغ خضکم
 ذرا: سب سن سین، حیاه اولده سده:
 سنکدر خانه پادشاه شوکتو خنکرم:
 کرم ذیل صحت حلوه کل ایشال و شوکتله [۱۱]
 نطقه سی کی عرض اولده دعوت، آرده انبابت
 ایتدی، بک کیم، لرد، وکلا و اعظام، جایدورت
 دخی طر حاتم دعوت اولور و مصرک الله بنام
 شاعر لری طرفند او کیم، ایچو نظم اولناه تصدیق لر
 اوقونور، بعد ساز نرعه باشلا دی. زمان عثمانی
 موسیقینه الله، فرق الله پارلاق دوری اولوب
 ابراهیم پاشا کی مریدانه دخی اکلار و پادشاهنه
 استکمال ذوق و نظرفند بده برش و خوشن
 اولاد بر ذائق خانه سنده آنتکه نواز اولاد ساز
 هرئ کم لیر نه قدر مکمل ایدی. (ام بیایر
 نه عالم اولور و دی) بویه مجالس عظیمه، مصرک
 و تکریمی صالح افغانی، نطقه خوانلر، مداحلر
 و تکریم کولور، مجلسلر، بر مشاطرت بخش اولور و دی.
 انبکار طولی اولور و ذوقیه، قاشلر کورکار
 نطقه معنیله هر کس تطیب اولور و دی.
 [۱۲] ۷۳ تاریخده که صور شهزاده رشاد
 بره اولور و کمال الدین افندیلرک خان و ۷۵
 تاریخده که سورده سلطان محمد اوجچی کریم سی
 چیره سلطانک ذبی احمد پاشا زاده محمود جلال الدین
 پاشایه و در ده چی کریم سی منیر سلطانک، مصر
 و ایسی عباس پاشا زاده الهای پاشایه از دو اجلری
 صوری ایدی. برنجی صور اول ایشلیش، ایشلیش
 سورده اولدش کور، دوام ایتدی.
 [۱۳] بویکری سکر چایی محمد افندیلرک یازسدن
 دورنده ابراهیم پاشایه واقع اولاد مرض
 و اختطاری و ارباب معارفند جاری ابراهیم پاشا که
 و مکتوبی خلفا سندن سید افندیلرک هم لری
 ۱۱۳۸ تاریخده استانبولده بر جروفات مطبعه سی
 نایس رشاد اولمشور.
 [۱۴] و عتشم وزیر اعظمک نیشی باب حایر
 اولکده بویکری لر طرفند و وحشیانه پارلاقوب
 پارچه پارچه ایشلیش ایدی. شمرادق و ابراهیم
 پاشا که نعت برورد لرندی و در جلالیه، شاکر
 بک صبحوم ال آنتدی بویکری توتونوز لرینه
 برشلی یاز لر و برودک بقایای نعتی طوبلا، برود
 شهزاده باشنده برکار آرد سنده کی توبه دخی
 ایتدی برده.
 [۱۵] بر فاطمه سلطان ۱۱۲۰ تاریخده
 صدراعظم ساهدار علی پاشایه عقد ایشلیدی.
 پاشای مشارالیه هاربه شهادتندن سکره
 مشارالیه ابراهیم پاشا ایلدراج بخش، ابراهیم
 پاشا ده و تمه معلومده شهید اولمشور.

طریق حلق تصور ایشی اولسی، بنادو خان
 اولدنی حلقه علی پاشا که تمه پاشا که حاصل ایتدی
 فرضی سالی بک سقنده از جرق اجرا ایتدی
 کی کوچک کاره نزل ایتوب کندوسی و تمه
 شاعر لری قدر سوریه خصائل کبارانه سی
 اراده دن خالی قلامشور. مع الالف سالی ابراهیم
 پاشا که تاریخ شهادتده مصادق اولاد ۱۱۴۳
 صنایع و فایده ایشلیش نیه اید سیر ایتدی
 پاشا حلقه، لری بویکری غیضه لر طرفند اولور و
 مورخ و شاه شهید علی پاشا که برودک
 التفاتندن اولوب تمه ترسانک دخی آتک
 تذکره تمین ایشلیش ایدی. فقط ابراهیم پاشا
 نرذکره کی قیسی دما بالور و دی.
 ابراهیم پاشا سرایده معلومده بکشمه
 نوشلی بر آدم [۶] اولدنی حلقه، عرفان
 و طرافت و کریمکده حسن طبیعت صاحبی ایدی.
 حالا پاشای مشارالیه ایشلیش، ذوق و صفا اولدی
 اوزده طرح و تشنگم ایشلیش، صیر لری بک
 آثارله متم اولده، نر، پاشا که ذوق و طریقه
 میلیه برابر معارفه خدیق و اربابنه رغبت جهته
 زمانده بر جوق شعرا و عرفانده سیدی. و غب
 پاشا که حشمته مقابل ابراهیم پاشا که تم کی [۷]
 بر نهم خانگیسی واردی. موالیدق بیام
 سکرسی سیدوهی [۸] رموخ راشد [۹]
 و بر آرائی تمه نویس اولوب، وخر آیشلیش لاسلام
 اولاد کوچک چلی زاده حاتم ایشلیش
 دخی ابراهیم پاشا که خانگی شاعر لرند معدود
 ایدی. [ماده ی وار]
 [۶] بو نوشلر عن اصل موش نره اسمیه
 اورکوب تضامنه قلم بش اولی خانی بر
 کویکیز اولدنی حلقه ابراهیم پاشا که زمان
 سداوتنده نوشلر تمه اولور و کریم بویکری
 و کریم آتک تربنده اولاد مذکور اورکوب
 جامع لر کتبخانه لر معرسلر مکتبلر خانیلر سمانلر
 معارفه اولور و کریمخان الشا ایتدی برش و هر ایکی
 شهرک ناز صوبی او ایتدی سکر اولده سمانک
 بر نسا ایدق ماه جاری کتبخانه. بولرک
 محافظه همراهه شخص من ایتدی و اوقات وقیه
 سنوی بر ملبون آتونه قریب اولوب جهت
 ماله دخی ضبط ایشلدور. تاریخ عطا ده بر پاشا
 تفصیلات وارد.
 ابراهیم پاشا بعض منابع صر لری بولور و دی
 کوچک چایبیه و اید جهته نر زده سوز لری
 ایل الله اسکندر طرفنده ترقی قدر چایبیه انشا
 ایتدی برده.
 [۷] قدیم ابراهیم پاشا که کنده کتبخانه
 تمین ایشلیش اولدنی چوق پاشا که تم همی
 ایدی. نامق کمال بک تم حقیقه سبوره:
 قدیم دیوانی افان طوغه سوزوش بر کوزل
 نر رسمه هاشایدور. اگرچه ارباب ذوق بر
 نظرده لطافت حسن و آتانه مفتوح اولور لکن
 فیه انلاق اولدنی چوق قدیم افکار و ایتدی
 جائز کلدر.
 [۸] نابی صبحوم سبوره که سید وهبیلرک
 آتاری شایق مطالبه دور. ضیا پاشا که: وهی
 نکتته داندور. سوزی تصدیق ایدیر. فقط:
 نصرته رئیس شاعرانه حکمنده ترده هاشایدور.
 سیدک (مه صاعه شقریسی چوقوب خوانده الله
 کلاهی وصل دایره فرودش ایدر) کی مادی
 سوز لری بوق دکن ایدیه سوزلرله وهی ایل
 فارشلاشدر برینجه درجه و سطا نه بولان شاعر.
 لوصک بویکری لرند عن اولمشور لرم کورینور.
 [۹] مورخ راشد ابراهیم پاشا که شدت
 انساب پاشا که وقوع شهادتندن سکره
 کندوسنه نغین و دوچار تحقیر اولمشو انشاج
 ایتدی. مع مایه اضاعه سی جهته کیم لری
 آز مدت سکره، مظاهر عن اولمشور.

اوز اوچنجی عصر هجریده استانبول حیاتی

۲

استانبول خلقک تنزه واکنجه لری

عمری : علی رضا

اروانسرا [۶] سولهجه ایوب قره آچاچ بهره سواخلنده بیدری ساخنه لری ، خانقاه سلطنت سراپلری ، رجانو کباشاقلری وجوده کتیراشقو . (اسکیندن استانبولک ک مسکون محقری سور ایچنده بولان نسم اولوب خلیج استانبولده خارج عد اولوروش وکلا وزرا علمانولاری . سب استانبول سوری خانقلنده امش) خاص کوبد [۷] پیری پاشاده الحاقه نده موجود و متاتی شهر اولان رالیوم لنگرخانه دین صوم الک شکل بنای جسم سام قدیمک آناری جه سننددر . بو بنایک رساتنه بر دلیل بارز شودره بر قاچ سنه مقدم اوراچقده قضاء ونوعه کان بردنایت انفلاندنک طولای جوارنده بولان بعض انبارلر متهم و تارشو صنتلرده یعنی آرانسرا بلات دفتراورده کاش خالره جاغلی خردوخاش اولدی حاله . بنای مذکور شدت امترازده متاسر اولمشدر .

سلطان سلیمک اوساقله . پادربدی بنده بر نسیمده کوز تمبر اولان قایقانه کبی عمارت ایدی . حق (کوزدن سوریه حکمک) ضرب متلده مذکور ایدیلرده طولایبدره . زرا بعض سادتلرکی الشاآننده استمال اولنن اوزره مذکور کوزلره . موضوع اولوب سوریه اطالی اولنان وحالا اما اولینک سطمونی وسائر طرفلر نده مانده و اوکوز قوشیلرکی طالعردک اورمانلرده بزاتلره شهرلره ایدیرین اوزره بوی سرنلری خلاطره ربط ایدره ک قارشو طرفله طوغری چکرلریش .

خصکوی ترشده قاق انباشقده خنداناقا [۸] مسجیدی ترشده آری سلطان عمر ترشاه سراپ نایله بر سراپ انشا ایدیرمش وحق ۱۰۸۸ تاریخده خدمتجیلر داترمنده ظاهر ایدی عربتی خاص باغچه بوستانجیلری هزار . شکل ایله اطافه موافق اولمده طولای کندولرینه عطیه لرو برلرده مذکور سراپ سور زمان ایله خراب اولدیلندن عصر حمداورده صدر اعظم بولان فوجیه یوسف پاشا طرفندن ۱۲۰۰ تاریخده . تجدد ایدیرمش و اوائل سلطنتنده سالم قائنده بر مدت اقامت ایدر . وخرآ همم و ترسانه ایلب ایله جامع طرفنده ک نسمنه ترسانه انیسلرینه مخصوص اولن اوزره برسانلنه الشا وارنه طرفنده ک ایتمه قواقی کوشکی بنش بری اولدیلندن حاله ایقا ایداشدر . ۱۲۴۱ تاریخده مذکور ساخنه ای بی عمرد قاق تکرار تمیر و تجمید ایدیرمشدر .

کاخ خانه خلیجک شمال غربی نهاننده کاشدر . دردهک برجهن ساددار آقا دیکر جهن کاخه . شاهیه طوغری نیور برلسی وو نیور لنگه کیکه بو نیوزینه مشابقی جهنه قدم مؤرخلر خلیجه آلتوق بو نیوز قاقی برمشلردر . کاخ خانه ک قنی دوره مسیره انقاد اولدیلن بیلیموم . فقط سلجان قاقی عصر نده دخی تنزکا . اولوب حق رسمی الی ضیاقلری برلرکی وسلطان سالم وسلطان یازیر . وسلطان صفای نام شهزاده لری ایدیرده . ایکی دفعه ختای سوری اجرا بیورلرین پیوی تاریخده غنوجدر .

احمد ثالث دورنده قره افاجدن و قارشوسنده کاش بوارده اعتباراً اچر و به طوغری هر ایکی طرف و شمشلیک طوغله سرمنلرینک موافق او عصر رجال و کبارینک حقه اذقانه قهریق و تقیم اولره قق بوز بکری ندر نصرلر کاشاقلر انشا و باغچاقلر لاهزار لرح و تنظیم اولمشدی . ۱۱۴۳ تاریخده ختای سلطان یازیر .

کبرای موایلیق نصرندن حرمت موریه به ظاهر اولمش وسلطان اشراقی عنوانه تجیل ایدیش اولان قاق احمد افندی [۱] و معامیر تلماعه فتوی امینی مسلم افندی مذکره شعرا ساحی . بزرا زاده سالم و دیگر بزرا زاده بنی احمد و مشهور شارح فتوی نجفی [۲] و مشهور دفتردار طایف و وخرآ رنیه وزیران امرای ایدن عزت علی پاشا و حبشی زاده رحیمی و رحمتی قریب اولره لی کای مغری شهیدی بچشم دری [۳] حسن شاکر بک سلم طریزونی علی رفعت بک عقیق لی خلیل آغا کاشف فاشر و آنت کلام سید جازم سوویلی زاده خطاط نجیب شاعر لغت کوز نظام شهرر سای انیب فاشر فیضی قوزی و اصف ماجد شریف عبدالله . حام صاحب رسم کبی شاعر لر دخی ابراهیم پاشاکه داترمنه منسب ایدر . عصر نده بولردن بشفه موجود اولان بوزلرجه شاعر لر دن تلح نظر بوکاروده اسی سایلین ذوات رمضان و بیرام کبی ایام مبارکله و شدت شتا و موسم صفت تلر وسیله . لره سعده اید خسرو اید فرح اید و لساظ اید و حاجون اید مثلور علقده . واقع اولان نزلرده و قیش کجه لری حلوا صحنلرده ایدین ذوق و صفالرده نصیده لر تقدیم ایدر لر و پاشاده برچوق جائدر و احسانلر آلیرلری . ابراهیم پاشاکه لطف و کرمی بیدول اولدیلندن ک کویله وسیله ایله کرک بوشاقلره کرک سائر اداب علم و عرفانه و صنایع نفیسه اربانه ابدال اکرام ایلدی . کاغذخانه ترشده . علی بک کوشده بکده طرح و تألیس اولنان مسیری به جانب پادشاهی معطوف برام بولن ارز اولدیلن صیرهده مورخ راشد طرفندن خسرو اید تمیری بولمش و بوده ابراهیم پاشا طرفندن تقدیر اولره قق یالکز بولدن طولای راشد برچوق احسانلر و برلش ایدرک صریقده دور .

خلیجک حال قدیمی

۹۲۰ تاریخینه قدر ترتیب سفائن کابولیده تنظیم اولور . بیزانس زماننده [صوفیا و] دینلن واقع طرفندن توسیم ایدین ندره ایلمانی جسم لیمان [۴] اولدیلندن ندره لر اوراده هانقله ایدیلدی . یوزسلطان سام ۹۲۲ تاریخده ترسانه کابولیدن قاهره بری الله بیوه کزلیری بیله بار ندره . مساعد اولان خلیج داخلنده ایوم قاق پاشا نایله معروف اولان قوزلیجه دریه نقل ایدیرمشندن دور قاقونیده ببولان پاشالره دیواق بری اولره قق دیوانخانه کیکرک بنا و تأسیس ایدیلندن طولای مسوکرلری قاق پاشا حوا ایسنده مانی و ساکن بالطبع بر قاضیما تاشر اتمش [۵] و اچر اولرک لطافت و استعدادی جهنه رقبات ناس کیتدک بزاید ایش و خاص کوی

[۶] سلطان احمدک سلطنتده توله ایدن ابراهیم قائنده بر شهر ایدر . سچرن نایله سولیدکی تاریخ حضور پادشاهی مرض اولنسی اوزرینه یکه زیاد . یکه پادشاهی اولره قق [تهمول حاجوم اولمشدر . عصر کتک اشراقی اولدی و جودایله ظام دور . مطلی احسان حارم اولمشدر] دیبه بر خط حاجون صدور ایدمشدر . ابراهیم پاشاکه عرض و توسیم وسیله ونوعه کادیکلی بی اشتباه اولان بو توجیلندن مقصد اصل قاقی تلطیف ایدی . زمانده شعر اتم معرفت و ساحی ایچون مدار رفت اولدیلرچون شاعر و متقاصر چوقالمش

در به نقل ابتدا بر منصف و دور قانونیده بودان
 باشا اوله دیوان بری اولهرق دیوانخانه کبیرک بنا
 و تأسیس ایستادن طویان سوکره لری قام ایسا
 حوالیسنده مبان و مسکن الطبع بر فاعدهما تخر
 ایش [۵] و ایچر اوله لطافت و استعدادی جهه
 رغبات ناس کیتدی که تراجد ایلس و خاص کوی

[۱] سلطان احمدک سلینده قوله ایدن
 ابراهیم نامنده ایشزاده سچون نایبک سولدیکی
 تاریخ بعدور پادشاهی عرض ایشی اوزرنه
 یکه زید... بده پادشاهی اولهرق [قبول
 ماوم اولمشده... صر... ملک اشراعی اولهقی
 وجودیه ظاهر دور... مطای احسان حایم اولمشده
 دیبه بر خط حایون صدور اولمشده... ابراهیم پادشاه
 عرض و توصیه سیله و نوعه کلدیکی بی اشتباه
 اولان بو تو جهده منصف اصل نایب تطفیف ایدی.
 زمانهده شهر امن معرفت و صاحبی ایچون مدار
 رفت اوله ایچون شاعر و متفاعر چوغاش
 اولدیندن انتشار ایدن آثار نظمیله وزن
 و قافیسی و قافون بدیه انطیانی و دروئیة نصاحت
 و براعتی سنجیده قشقی ایدرله یاز کر مکتبا.
 عرک منظوماتی و بیاتیک مخلصونی برده برک
 اوزره بافرمان عالی قاییه (سلطانله را) ای
 توجیه اولمش ایدی. اوزمانک تاریخنی یازان
 عام صحوم تاریخنده بویمقی سکرت بر قش
 اولسی جای نظر دن... بو تو بییه اوزرنه نایب
 شکرانه اولهرق (یحیی بدایین تسخیر ایدرسم
 صر عرفانی که اولدی سوزلرم شایان استعیان
 سلطانی) مطالبه بر نصیده نظم ایش و عرصه
 شاعرینی تقادانه بر نظره سوزدکن مکره
 حق تنیدی سید و همی به و برمشده... سید و همی
 دخی نظم ایشدیکی بر نصیده طویل دلیل ایله
 شاعرلی متفاعرله قشقی ایشده بوزره
 یقین ذری شاعرینده اقامه ایشده.

نایب صر قاضیسی ایکن مسوماً وفات
 ایدی. اوکوز محمد پادشاه والی ایکن حقیقده
 [ارمیدر ارمیدر] دیه سویدیکی کتایلی
 سوزله جزاسنه او فرامش و محمد پادشاه مارنده
 تسبیح ایدمشده... وفاتی سنه ۱۱۲۴ تاریخنده دور.

[۲] نایب صحوم نحقی حقیقده دیبوره
 شمدی به قدر استابوک بقدر دیک شاعر لری
 نوت طبیعت جهته اله بیوک تمیز... نحقی
 یکه بیوک شاعر اولدین باشقه یکه بیجیل بر
 صاحب علم ایدی... کندیسی صنف کتایبده
 بولمش ایسه... علم و عرفانی زمانهک مسلکی ایدی.
 حق اوصی اولده ابراهیم کوندلک استیلاک بر
 ایچی به ابراهیم علما و شمراسی ایله بحث و منا
 تظه به منتقد علمای بر ذائقه ترفیق دورولمش
 رآنحی نحقی تندی و ترفیق ایدمشده... ابراهیم
 اوزمانکی علما و طرفاسیله واقع اولان مناظر سی
 مشهور دن.

[۳] احمد ثالث حضورده ییلین بر آن
 نوشونده بر قاطر جمله سنی کمش اولسی اوزرنه
 بوشاعر دوری بالیده شریقی سولمشده.
 [قدم ایدی راستر نیجه کربلانی : زمانهده
 ولد زار آلدی میدانی]

[۴] یزانلیلر زمانهده قدره ایمان نصیر لری
 صراک بحرینه منصف ایش... زمانهک قام
 پادشاه قلندن مکره قادره ایمان طوله ریش
 و والد کتخداسی مشهور بوصف افا طرفندن
 سلم ثالث ایچون ایمان ایچر و صنده اولان جسم
 چاره بر بوش کوشکی انفا ایدمشده.

[۵] قام پادشاه کوزلبه قام پادشاه دنگله
 معروف کندیسی عهد ساجیه قانونیده سرای
 مایونده تربیه اولداری میر میرانفله والیکلرده
 بولمشده... اوراده الیرم موجود اولان جامع
 شرفی انفا ایش بر منصف طویان نصیه حال پادشاهی
 صحوحیه امله سمانی توصیه دایخلنده تفکیل
 اولان ممالک اکثر... پیروی پادشاه ایس پادشاه
 کوچیک یزله پادشاه بیله پادشاه بر مقام
 بیوک ذلک نام لریه توصیه ایدمشده.

کاغذ خانه خلیفه شمال غربی نه ایدنه کاشده.
 دردیله بر بقیق صلحدار آغا دیکر جهتی کاشده.
 خانه طوغری نور برسی و بو قیور لره کیک
 بوینوزینه مشابق جهته قدم ووزنلر خلیجه
 آلتون بوینوز نایب و برمشلرد... کاشده خانه
 ذری دورده مسیره اخذ اولدین بیلیموم -
 فقط سلیمان قانونی عصرینده دخی نزمکا. اولوب
 حق رسمی ایلی ضیانتلری و برده کی و سلطان
 صام و سلطان یازیه و سلطان مسلمان نام شواهد
 ایچرله ایکی دفعه ختای سوری اجرا بیور لری
 یچوی تاریخنده غنور چدر.

احمد ثالث دورنده قره آغا جان و قار شونده
 کاش بوارده حق اعتباراً ایچر و به طوغری هرابکی
 طرف و شمدیکی طوغره حرمانر لیکه موای او
 صر رجاله و کبار ایشک حصه افزاونه ترفیق
 و تقیم اولهرقه یوز یگری قدر نصیر لره کاشده لری
 انشا و یاقینلر لاله زار لری طرح و تنظیم اولمشیدی.
 ۱۱۴۳ تاریخنده ظهور ایدن و طویان و تفسی
 انشاسنده صاحبزادن کاغذخانه منافی انتقاری
 آلتی ایچون یزجه ایچه و ایله صرفیه وجوده
 کنیش اولان ممووره لری یازیلیمی صرک
 استابول قاضیسی اعلام ایدوب فقط سلطان
 جهوه اوله مناسب کورمه یکنده خدمتی اوراده
 ایش و بر اینکی کور ایدینه اوکوز لم کاشده لری
 یچر لری کوشکل بر الای حشرات طرفنده خالک
 ایله یکسان و بی نام و نشان ایدمشده.
 قره آغا چنده طای بر سرای وارمش.
 بوسرای فی الاصل ساجان قانونیک باش دفتر.
 دای ابراهیم انشیک صاحبخانه ای اولوب
 صورت زمانه خراب اولدیندن احمد اول
 زمانهده مجدداً انشا ایش بریش و سلام ثالث
 عصرینه قادر پادشاهلر ایله و سولک سار
 موسملرنده بو سرایه اقامت ایدلریش... حق
 مذکور سرایک حرم دائر و صنده بر تو بلاسنده
 احمد ثالث شویق مسطور ایش [قد دایر
 کی دل اکلجی سی غمکسوم قردا فاج باغچی سی]
 و غیراً محمود ثانی چاهلیانلری و صر حایر ایش
 و محمد بیور دغری صیره ده و قره آغا سرای مدم
 ایش بر و ب آفاضی اورا به نقل ایش بریش رفیه
 طاشلرد عسا کر منصوره ایچون بنه اوچورده کی
 ترقیا فاج ده بنا اولان نشه کله دیوار لرنده استعمال
 اولهرق مذکور ترق فاج مسیره سنه بدل بو
 ترق فاج سرای علی خلیفک نزهت لری تخصیص
 ایدمشده... یقین زمانهده قدر غایت جسم کولک
 افا چار لری سزین بر تفره کاش ایدی. شمدی ایسه
 بر فاج قلمی.

بهادیه مولویخانه سنهک بولدیندی جمله ابراهیم
 پادشاهک انشا کرده سی بر ناصر حایر واد
 ایدی صر مذکور موسیغراً محمود ثانی تمیز
 ایش بر شدی. سلاطین و شمر کاد... سرای سار
 موسملری صیغه صیغه کایر... کاغذخانه دورولمش
 بو کوشکل صیر و عا شای ایدر لری. سگساییش
 تاریخنده محرق اولدی.

[۶] قبل نسخ ابراهیم راجده تلفات برندهده
 اوفقی بر ترصانه اولدین ایسکی استابول نام آرد
 کورلمشده.

[۷] خضکوی تبرستانک موسویله تخصیص
 اولمش یوزنده قام پادشاه اهلاییکه موسویله
 آرمسته، ظهور ایدن حاده اولوت استابول
 قاضیسی بولان شاعر باقی اقدوی خلیب انشا
 ایدمشده.

[۸] خندا افا مسجدی احمد ثالث رجالدن
 قیله زاده محمد بی نرسانه امینی ایکن اوق
 میداند... شهزاده لره اوق بش کور دوام ایدن
 ختای سوری انشاسنده سیر ایش بر مشده. بوسور
 حایر ده اجرا اولش شهر آیدلر و اکلجی لره
 قدر ایلی خصری بر جمعه ده منظور قیور اولمشیدی.
 معرابقه تاریخنده مندر چدر.

اوز اوچنجه عصر حجر پیده استانبول حیاتی

استانبول خاتک تیزه واکنجه لری [*]

هردی : دل رضا

۴

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 25. 220

قوجی دیزان قدیم آوابلر

قادیلرک اوکلر کی واورزده حیوانه بخری عوم اولدینجه آرابه بخری اوتدیرو قادیلرک ترک اولدینجه . حرم حایون سلاطین صخره وزرا ورجال دولت حرملری بیوت قوت وکرلکی بوکجه اطراف کایجه بخری عوم اولدور اکره تعبیر اولشان متعدد جنر ایلر هبوط بخری نقلی یا سزونی تعبیر اولشان آوابلر بخری . بو قوجیلرک دروق قدیمه و سائر قیدی قاشلرله قریض اولدوردی . جواب ارباب سنی احاطه ایلر تحملر چچکی اوبه ی بویلی و آلتون یلمزلی صنع وظریف وکوب و نزل صیوانی تحف طرزده شیردی . اخیراً یابی آرابه لاستماله باشلانینجه نوجولر و شیت منتهای ترک ایلدی .

قوجولردن سوکره استعماله باشلانین یابی آوابلر خنطو طلیقه کاتب اوطاسی کی متوع اسملرله یاد اولدور . مختلف شکلدره ایدی . قوبه ، لاندو آرابلر دها سوکره لری کتیب ایشیار ایدی . قادیلرک کورکل فیطونه راکب اولری سین زماندره باشلاندر . حق اوکلر یله فیطونه کورکل ایشانی آلوب آیتی اوطورمقانی خفت مه ایدرلری .

صنف رجالک حیوانه راکب اولملری

ویو باده کی اصول تشریفات

اسکین استنبولده صنف رجال مطلقاً حیوانه بیترمش . مصرک پادشاهیدک کوجله فریته قدر هرکس ایچون رکوب حیوانه منحصر ایمن . [۱] رجال دولتک حیوانه راکب اولملری ماده سوره برقاونه و تفریفات مخصوصه تابع ایمن . مسویین دولتک حیوانه بیک حق احرار ایدی بیلر ضرورت حائده بیلر عمل مآورینه یا کیدوب کلک مجبورینده ایملر . دیوان حایون نس خاناسندن خانی عهد بیک محرم مشهور عالم اولاق حلیه سی (۱۰۰۷) تاریخدره اکل ایدوب صدر عصره قدیم ایشیکه اری فوق الساده قدر اولنوب کندیسی تلیف مخصوصه مستحق کوریلرک بوکا . کاکانه کی ارزونک اسمانله محمول اولدی کورسندن سزول اولدوقده (اختیار اولم خاتم افره تیرسی جوارینده هرکوب باب آتی بووریلرک کیدوب کلک طائف قالدی . عمل مآورینه حیوانه کیدوب کلک مساعده بیورلسنی تیار ایدم . بو قدر بدقه کانات ایستیم) اولد . استراجه ، بولسی اوزرینه قانونی منافعه میوموی ایلک بورجاسی اسماق اولنمیرب فقط باب عالی جوارنده کندیسه دولتجه بر خانه صانوق آلوب احساق بیورلدر . [۲]

خرسیانلرک مسلمین آردسنده آه بخری ممنوع اولوب استانبول شهری داخلده مجبوعیت مسیحه رعایت اولنجه بر نزل سلطنت سیده دیوان سترای ایچینکجه حیوانه بخری تشریفات دولت ایچایجه مساعده اولدور . تیزه ایختیار و بیوت اولان املی سلیبه بیکه بخری مساعده ایدی . حق خلیل باشانک سر . عسکران رسنه دیکه بیقائل نام شخصک اختیار و ملیل اولنندن طولانی ذروده سووق درج اولان اوزنامه ایلر هرکجه غمسه مساعده اولدور .

اذن نامه صورتیدر

داونده تذکره

دیکه میئل نام ذی علیل و اختیار اولوب

و ساسله ایکی طرفنده اوسالیده کولکه فاجیلرینه اوز سنه تصهرامک هیت مجموعه سیله دره به عکس ایدرک اوزده کوروشی برطابلودر . چاقیلارک ایلک ذوقی طالردن بریده هیتاب کیه لرندور . ضیای قرق بیاض صحرلر اوزونده کوروه کوروه آقوب کیده صولر عکس ایدیشی نورده دائرلر تشکیل ایدر و تماشای انسانه طاقی بروخارت کتیر امیراخور کوشکی جوارنده اعتباراً چاقیلارک قورکرک ساحله و کرک ایچورلورده تیزه لورشل دها نه کوزل موملر واردر . حق کادخانه موسسهک صوره دن صکرده عفرجه اکامک استیاق ارباب ذوق باخروس هیتاب کجه لرنده اوکوزل موملورده اکابج لر ترتیب ایدرلر ساز طالری یازلری .

ایچه دیندر انتخاب اتمک باشلاندر . حق (کنگلکم واد استرقم البیه بن آل فراجه ایچه باشقی ایلدی . قادیلرک باشقی سترده انشاء ایلدی . قادیلرک باشقی سترده دها سوسلی برحاله نومشدری . اورنکارک فراجه لر نه خوش کورونیدری و بو ایچه باشقیلر حسن و آلترکی کیزلر ستردی .

[استتراد — برزمانلر دوکولورده ایچی طیشی سوم صیره ایشیل (شیب ، شیب) نایله برطاق ترلکارموده اولمش . حق کیزلر ایچون صورت مخصوصهده اعمال ایدر برین (شیب شیب) لرک بوزلر ایشلمش اولان صیره و ایچریدک مناب محقرینه زحید ، یاقوت برلانله طوباش و کردانه طاقیدسی متاد اولان ذقیرت مجهرات وضع ایدیلدی .

غیر سیم قادیلر سواتقه چقد قزده باشقی برینه ایچه دلیندهک باش اورنوسی و آرتله لرینه فراجه کیدوب آقابلرینه ارمیلر تیرمنی ، روملر سیاه ، موسولر مانی ترک کیدوردی . مساعده مذمیه لری مناسبتله سوکره لری فراجه لری چیقاریلر .

احمد راسم بکک مهال تاریخنده هر اولدانی اوزر سنه ۱۰۰۰ تاریخدره استانبول قادیلری اوزون فراجه کیدوب باشلرینه دایند عفار و بوزلرینه قیل نقاب کیدور و سلابه نایله دیبا قیه کیدورمش . ۱۱۴۴ تاریخدره سلطان محمد اول طرفنده صادر اولان بر ارادهده قادیلرک اکثری باشلرینه نس و سر بوشلرینه اولد کرمیدک یکی دکره به قادیلرک رجا مخصوص و ستار کی نقش یازمه بیلر باغلاب ایچه باشقی آلتنه کورونیدکی و قاری ایکی ذراع مقدارده اطلس و زبر نخل حازه و صوف و چوخنده فراجه لر کیکری جهله بو قادیلری منع ایدیلدی ایلار اولومش و عثمانی نایله زمانه سلطنتده ۱۱۶۸ تاریخدره یته قادیلرک شال و الزان فراجه کیدور ایص ایدلشدن . قادیلرک وقت وقت وائلطریه اوغراشقی بزه بلکامک برعادت اولدانی و بده یار ایدلرینه کوره لاقسز بر مداخله دیک اولدی ترحمه اولرک بو باده کی شکایتیه حق و برلسی لزوی خاطره کایر ایلده تترک صورت مشروعه سی اخلاق ایدلرکده آداب شرعیلک و تربیه عمومیلک هر انطه سیده بالطبع حکومته طاق اولدیندن لزوی حالتده بوجه هر مداخله ایشل اولدینده حکم ایشلک ضروری کوریلر . خالده بکه احوالیا توفیق بک سر حوم تصور ایشکار غزته سنده [بوکونکی خاتر لرک متدله لری ده اوووبلی قادیلرک نوالرینه بکزه مسعودیه بده برمی مانطریه تحویل اتمک ، سناتلر بخرن آلتنهک مساجلری اوزویا مودسنه ایدورینه چاشقی و آدیاری صتی و اوقی آتی شرطله بووریلرک قاید قانله لری د خوش کورونیدور . چونکه هر ایلک قادیلرک کندیلرینه مخصوص بر بووریلرکی اولدانی کی اسلام قادیلرینه ده کندیلرینه مخصوص نه کوزله بر طرز رنترلری واردی : آغیر آغیر سالانه سالانه نه قادیلر خوش بر بووریش ایدی] . ده بیاه افکار ایشدی .

قادیلرک سیر طاقلری

قادیلر بلنده مسیولر ایچون سیر طاقی الزم عه اولدوردی . برمانه لک مخصوصی قانی اولسه ده ظریف و تیشیل قاشلرک بر قانی طاقی آل احرام کوش . اده ده سیر آل آتیه کوش صه

بیورلسنی نیاز ایمنه . بوند بشفه . ککانات
ایستام (بولنده استراخانده بولنی اوزبیه
قانونی هانقله میروی الیه بر رجالی اسماق
اولنه یوب فقط باب عالی جوانده کندوسنه
دواتجه بر خاه صانوق آلنوب احماق
بیورلسندو . [۲]

خرستازک مسلین آرسنده آه بخدی
منوع لرب استانبول شهری داخنده هجیت
میبرنه ربات اولنده بران نزد سلطنت سنده
بولان سقاری اجنه سلطنته بخرینه تشریفات
دولت ایجابجه مساعده اولنده در . نینه حق اختیار
ویبوت اولان امالی مسله تک صحرکه بخارینه
مساعده . وردی . حق خلیل باشانکه سر .
عسکر رسنه دهجی بمقائل نام شخصه
اختیار و ملل اولندن ملولانی زبرده صورتی
درج اولان اولنامه ای صحرکه بمنه مساعده
ارلنده در .

اذن نامه صورتیدر

دارنده تذکره

دهجی مینل نام ذی علیل و اختیار اولوب
میه عدم الانتهاز اولنده حق صحرک سواد
اولنی بالاستما و خست و برلش اولنده صوموم
بوند بجه رایایه مخصوص طاقم ای صحرکه
پندیک حاله عساکر نظامیه ضابطان و ترفیول
مأمورلی طرفلنده ۱۴ ات اولنمق ولدی الحاجه
ایراز قلمتی ایچون جاب سرعسکرانه ضدوق
اشبو تذکره صحرکه اعطا قلندی .

۵ جا - سنه ۲۵۲

محمدخلیل رفعت سرعسکر منصوره

وردیف حافظ استانبول

قادیلرک قیافت قدیمه لری

وقته قادیلرک فراجه باشق ایله تستر
ایله کتار تیغ فراجه لرموسم خنده چوخه دروموسم
سینه آقره صوف و شالیتیق و ایچری سندال
تسیر اولونماق بزوغ دالی و بیاض آتلانده
احمال اولونور . و انظرینه صاری سختیاج
چدیگ بارش بیوش . کیرلردی . [بوجدیلر
ارکله سزه آتی دوز و توچی اوله طرفی دما
اوزونجه بزوغ مست اولوب باوشلرده صحرکه
ترانکرینه معایه ایلی .] صحرکه لری فراجه لری
صحرکه لری لاجیه کوه ، شلاکه ، اطلس مقلودما
ظریف قاضی لری اعمال استبرک و چه پکرتک
اولنوب ایلی بلایه ایلمق باوشلری ایچیه
ویاض جورا لری کیکده و باشلر لیرودما

[۱] مایل قریه صحرکه ۹ ، ۱۰ ، ۱۲ مایس
تاریخل تستر لنده مندرجدر .

[۱] سلطان ابراهیم بیضا نوجومه و بیضا ده
تخترواه را کما داخل شهرده گشت و کتار ایلی
کی سلاطین ماضی دق بضریتانده توچی
را کب اولنلری واقع ایسه ده وسی کونلده
وازیجه آیلرده و جمه سلاطین لری بیلقا حیوانه
را کب اولورلردی . حدالیز خایک اوخیر
سلطنت لری د لری بیام و مولد آیلر لری بادشاهی
برابر محوم و کلا و رجال دولت حیوانه را کب
و امیر لری بیلقا اولنلردی . حق سلطان
حیدر لریک ناچ ایله ایسه ده ذات شاهانه و آلابه
مأمور اولنلر حیوانه را کب اولنلر ایلی .

[۲] خاقانی محمد بک شایق شریفه حضرت
عمر و کله نطقا نلمه آلسدر . او منظومه
مبارک ایلی حلیه دره بین الناس ناظمه لری
جله خاقانی دیر . (اولده بیک بلی ناری
تمام و رساله لری تمام اولدی کلام) بیتله
حلیه لری نیت و برضندو . میر موی آلی
ادریه نرس جایی برستانده مدنلردر . فقط
صنک ضارنده تاریخ وفات منقوش دکلدو .
حدیقه جوامع (۱۰۱۵) تاریخ وفات ایلی بکنی
و کندوسی کوزلبه رسم باشانکه کره ، زادسی
و صدر اعظم ایس باشانکه اولنلر اولنلری
بیان ایلیور .

لری حالنده بروجه هر مدخله ایلمش
اوله ایتمه حکم ایلمک ضروری کورینور . خایک
بکه احوالیا توفیق بک صحرک تصور ایلمک
خرتیه سنه [بکر کوزلبه خایک بکر متدینه لری ده
اوزونلی قادیلرک تواللریه بکر مصلحه سودا سیله
بکر برده بی مانظره تحویل ایتمک ، تستانلی بکر
آلنلرک مساجری اوروپا موده سنه اولدورمه
چاشوق و آدی لری صریق و اوقی آتی شریله
بورولمه کی قادیله قادیلرک لری خوش کوزلبه
چونکه هر بیک قادیلرک کندیلرک مخصوص
بر بوروللری ار لری کی اسلام قادیلرک ده
کندیلرک مخصوص نه کوزلبه بر ملرک و تار لری
واردی : آغیر آغیر سالانه سالانه نه قادیلر
خوش بر بورولش ایلی .] ده بیان افکار
ایتمدی .

قادیلرک سیر طاقلری

قادیلرک سیر طاقلری
عداولنوردی . براتله مخصوص قانی اولسه ده
ظریف و نیتلی قاضی لری بر قانی طاق آل احرام
کوش وارمودی سیر آل آیه سی کوش صحر
طاقی و صحر ایسی ایکی کوزلبه و قدیله - بقی سحر
طاقی سفره طاقی بولنی شرط ایلی . قانی
دوشه لری اوج یارمق قالدننده کتار لری بیتمه
نیلی بک باره برعدد یارمق شلته و کتار بیتمه
نیلی اوج عدد یاسندن صحرک ایلی . بجرأ
سیره کیده بک قانیله تیج اوسقنه آل احرام
سریلر . سیر لری کوزلبه صحرکه تمام ایلی و سنه
ایکی طرفه سالیوریلدی [اسکیده استانبول
بجرأ ایلمک محل خلیج داخل ایس]

هفته تعطیل لری

ایتمدی حکومت سنه و امالی اسلامیجه
هفته تک سین برکوتی بوم تعطیل ، بوم مخصوص
انگاز ایلمه مندی . فقط ملل غیر مسلمه هفته تک
برکوتی عبادت و ترک اشتغال نه تخصیص ایلی .
کلیکاری کورن مسلین و بالخصوص مسخره سین
رسمیاض از باب اشتغال هفته ده برکوت اولور
فراغت و استراحت حاج اولدولریه اظهار قنانه
هفته تک یالکز بجه کوی رسا تعطیل تخصیص
ایتملر و بونکه اجرامی بکده مضبوط دکله ایسه ده
صحرکه (۱۲۴۱) انقلابه قدر بو بجه تعطیل
دوام ایتمدی انقلابه سوکره اسکیده قله
بومادیکه دخی الف و تغییر و دوشونلیدی نهایت
جمه کونلک امالی سلمه و دواتر رسمیهجه
بوم تعطیل انغاز اولنله قرار و برده .

جوامع شریفه و مدوسه لری بزمه منفذ
دورسی شریفه تک ایکی زمانه دیر و هفته ده ایکی
کونلر بقی جمه وصال کونلری تعطیل خصوصتک
مانک تاریخده کیمل طرفندنه نه کی مطالع
اوزونجه تأسیس اولنده بینه دائر ممولات واضه
و تعطیل به دسترس اولنماش ایسه بوماده
دخی تعطیل رسمیتک جمه به حصری مسئله سیله
ملائه دار اولدلی طن اولنور .

(۱۲۴۱) تاریخین سکره کسب تقطیت ایلی
جمه تعطیل لری استانبول خاق شریلر بینه قوافق
ایلی کلاب لری زیارت لره اجتاب لره وقت ایلی
اولدیلر .

کاغدخانه ماللری

کاغدخانه در سنه ایچریه طرغری ساحلنک
ایکی طرفنده کی ریتم فواد باشانک ایلی سدارتی
دنکانه انشا اولنمیدی . باشای مشارالیه
کاغدخانه تک هر دوله اعمار و انتظامه استمداد قن
بخت ایلیر والله کوزلبه موقتلر لری برسی ده
کاغدخانه تر بی کورینلک اولنلر سنه چاقیلار لره
طرغری بالمشدر دیر لردی . قی الحقیقه بومومس وارده
حایه لبالب دیکه بیک قدر طویل اولنلر دکله
صولری چاقیلار لردی بیاض کوزلبه کسب حاجه لری
بیاض صحرکه اوزونلر آقوب کیدی بی و شیل
چاقیلر آرسینده بیاض ، بیکه ، صاری ، مور
رنکی چیکلرک لریه کله تحریکله اخترا ایلمیشی

اوز اوچنجهی عصر هجریدہ استانبول حیاتی

استانبول خلقتک تیزه واکنجهلری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No Z. E. 720

عمری : علی رضا

۶

قدمائک قیافت قدیملری

و طرز تیزه لری

شهر بزرگ آغیر باشلیلری قودامانلری بهار موسملرنده کافخانه بهجه بازار کونلری کینتکلی مناسبت کورمنلر، شاید او کونلرده کینتکلی عبور قالدنلری حالده کافخانه جهته کینتکلی اوزدخا. مدق ازاده اولان اول کونلری، چوبان چشمه سی جهته ترجیح ایدرلردی، بوتدما قنک عتد لرنده قولی کونلک ردتوت جا کت بک ملروسات فرنگکده معدود اولدیندن بوتیافته کونلری فرنگ، نلدنکی ایله تزییف وتقیج ایدرلردی . برده بونلرک مجلسنده بونلرک اولنلر وازجه کینجلر ایکی دیز اوسندک او طورمنه عبور اولدنلردن بوزومده بزار اولوبده شاید باغدش قوروب او طورده ویا ایغنه برنجی اوکنه طوغری اوزانسه مذاذاتیاتر نوایز، ار بجهسده بونانلری تخمیراتش عداولنوردی، اشته اوزماک کینجلری برطاق تمایشانه مدق اولمنق وآنلره خوش کورونلک ایچوه قیافتلری آنلره بکرتک طرنی التزام ایدرلردی . بونلرک ملکیه تسنه منسوب اولنلری ونه خیره بی متماسب قاورونلری و قیافت قدیملری ترک ایلوب باشلریه مانی ایله بوسکلی نسی وفسک ایله بیاض ناکیه و صرتزیه دوزیانه لی واوزون آنکن ستره و اوسنه کذلک یانه سی دوز وآنکری دما اوزون ویا چمه سی بول یا نطون و حند و شام قاشندق و یا شالده و یا خود افقه ساتردق قولی مناق (تین) کیوب بیونلریه چار گوشه مندیل قدر سیاه جاقس و یا بیاض دولیند بیون یانی باغلارلردی بو ذائل زمانه حصوله کیندیکن تحولاته رغماً کندی قیافتلری بحافظه خصوصنده . صر اولدنلری کی حسب البشیره مجرد و انتظامه . بیل ایق کینجلری دخی بونلر اوزون و موسملرنده محروم ایتمک استرلردی . علمیه طاقی بیولک قاورونلری ونه خیره دن اوج درتسنه صکرده قدردهما همانطه ایدیلر بونلرک قاورونلری همانطه تحویل اتملری ۱۲۴۵ تاریخنده در . صرتلریه مویم کوزک اوزرته بولباش کیوب الی بجم جاشیر و ایلتریته صازی هست یاوش کینلردی .

اصناف طاقی باشلریته بجم شالی ویا آبان صارتی صاوارلر آغی بول شالوار صالنه بدنی طارجه . صری تعبیر اولان جوبیه ایلتریته بونی مسیوی قرضی بقی کینلر و بونلرک آنی نایلی اولنلریته قاطر تمبیر ایدرلردی . صکرده لری اکثر بی صادانی دال قسه بیللری ووقلی استازیته تحویل ایله بار اصناف یاز بیلری بل قوشانلری ادرسنه کروش دیوبت (دوات) طاقارلردی .

بو بابیان ذائلرک طرز تیزه لری ده کافخانه طرفه کینلرک مینس دکادرانلرجه برازا اوزونجه طولاشوق بیل خفت عداولنور . بونلر یادره مک کنارتد . یا خود چارلرک اطرافنده افاج التیزنده قیا صرلری ، سجادده لری سرور او طوردر ترکش تعبیر اولنایق تبصه ویا سیر وسقرده مستعمل کیمه چونلری بونلرک دره لک چارک و اسع منظره سنی سیر و عاشا ایله کینلرلر . لطیفه لر آفاق صحنه طارله سطرچ منلو اکنجه لره خوش بر زمان کینلرلردی . بو ذائلرک سیر برلرنده اک زیاد اهمیت و بر دکاری شی طمام خصوصی ایدی . صحرا به مخصوص نوزی چورولر بریاق قیو دست کبابلری بشیرتیرله اکثر بی اشجیلرله برابر ایدرلردی اشجیلری اولیا یاق طاق آره سنده بملک صانلیسی ذائل بونلریندن لره مهارت لرنده اصنافه ایدر و قورمانده کینلردی

ابتدا طرفه به صرده باق قریه سنه عزیمتله چارده طعام ایدرلر بده فناره کیدرله عودنده حیدر پاشا چارنده طولاشوب اششامه سلیمه بده کاش دیواردی . سیره سنه کلیرلردی . وتیزه ناریا بچ مک بوم مخصوصلری بازار ارتسی بجه سنه کونلری ایدی . بونلرک اطراف ذکزه حامق و قریه صر بوطی و لکنز بر طرفه عبارت بر شبه جزیره اولدیندن بک مفرح بر مسیره در . صراد وابع زماننده بونلرک نله سیه حاضر برده سرای انشا ایلمش واحداثات زماننده تجرید و توسیم ایدرلرش ایسه ده صرور زمانه خراب اولوب ایوم حوضلری قاشدر . ۱۲۵۳ تاریخنده بو غارلر وضع اولدین صیرده بونلرک باغچه نله سنه بیکری بش بیل آچیندن شمه نا اوله حق درجه بده فنار وضع اولنلردی .

آناملری شه ندور فنک انشاندق مقدم حیدر پاشا چاری واسم بر سیرلری ایدی . حق سلطان مجید شهزاده لری صراد وحید اقدبلرک ۱۲۶۴ تاریخنده ک ختای سوری براده اجرا ایش برمشدی .

کوچک چاللیجه چشمه سنک بانسی آوی سلطان محمد در خانان شارالیه اکثر با علی الصباح آوه چیتوب غایت صرب و او جوریل و خاطر له برله قدر بالذات کیدر انواع طبور و ساثره صید ایدرلر مش بر کون بولری کوچک چاللیجه به تصادف ایش اوراده اجم کرکی صو معظوظیت شامانلری جلب ایلدیندن بر چشمه انشانی فرمای بیورده لری ۱۰۶۴ تاریخنده انشا اولنای چشمه مک تاریخ کتابه سی خانان مشارالیه نامنه محرره . و آخر ۱۰۷۱ تاریخنده بیولک چاللیجه بده بر چشمه انشا ایدرلر شلورده مشارالیه موسم صیفه باغزده باغچلرله کوز و کرازی بک سورلر مش حق اولنلر استاوروز و چنگل کوی کرازی باغچلری بک شهر اولدیندن حرم جابونله برابر مته لوجه اوراده قایرلر مش کوچک چاللیجه مک ابروجه بوم مخصوص اولدیندن اجابجه ویا مانجه آسوده بر تیزه صراد ایدنلر کوچک چاللیجه بی ترجیح ایدرلردی .

بیولک چاللیجه من اقدم سیر بری اوله ق قول اولنلردی . بوم مخصوصی بازار کونلری ایدی . سیرجلر ابتدا چاللیجه کیدرله بده باغلربانی و مشاطقه آراهلرله بیسه ایدرلردی . ۱۲۸۴ تاریخلرنده او جورده برده بله باغچه سی تنظیم و کشاد ایدلری . هرکس باغچه درونده اکنیر ، حرم آراهلرله باغچه مک اطرافنده کت و کنار ایدرلردی . کینلر باغچه مک صایدنلر قنارلری ، فاقوسلری اطرافه ضالو صاجار ، اورتلوق بولرله فرق اولور . الا برته ، الا رفقه چایلر مناوبه صورتیه اجرای آتمک ایدرلردی . اوله کینلر اولور دیکه غلبه ک تعریف اولنای درجه بی بولردی . یاری کینجه به طرفه ایجه و بیاض بله برمه لره بوروقش بعض شوخ مشرب خانلرک آراهلرله انوب باغچه مک یار . مقللری خارجنده نظر دتنه چا بیان لوشجه عطارده سوسلی کلر . زمانه ایشکری ده اولور دی براده قادیلر وار ککلر آره سنده عادی بونلرلر نادر کورینوردی . صانک متمدن بونلرلر ایچون ایلدیشدی . صرلی فضل مصطنی پاشاک اوراده کوشکاری اولی جهته بونلرک تنظیم و تسویه سنه بک چوق هنر صرف ایشدر . هر هفته جمه ابرتمی انشاملری کوشکاریته کلوب بازار ابرتمی صابی تدبیلد ، کاش ساحلخانلریته کینتکلی ممتاد ایشدی . بوکی انعام قیو رجاندق و صرک دایمده نظر فانه طاق طاق کاش مسالر کوشکده طعام ایدرلر

نابینا اولاد لرینه قاطر تمیز ایدرلردی . صکره لری
اکثر بی صافی دال قسه بیلمی روشنی
استارینه تحول ایشار استانی یازمیلری بل
توشانلری ادهسنه کوش دیوت (دوات)
مانارلردی .

بواییانی ذاتلرک طرز تزه لری ده کاهرخانه
طرفه کیده نزه مقبس دکادر ادرجه برزازورنجه
طولاشقی بیله خفت صد اولنورده . بو نوز یادریک
کنارنده یاخود چارلرک اطراننده افاج الترنده
قیبا صرلری ، سجادرلری سرور او طورور
ترکش تمیز اولنای قیسه وی صیر وسفرده
مستعمل کیمه چوقلری ؛ لند برور درنلرک چارک
واسع منظره سی سیدوعاشا ایله کینیلر .
لطیفه آفاق صیر طارله سطرین ملالوا کجه لرله
خوش برزمان کیم برلردی . بو ذاتلرک صیر
برلرنده انک زیاده اهمیت و بردکاری شی طمام
خصوصی ایدی . صحرا به مخصوص نوزی جو برور
بریاک قیو دست کیمیلری پیشینیلر . اکثری
اشجیلری ده برابر ایدرلردی اشجیلری اولیای طاق
آدهسنده بیکه صافی ذاتلر بولده یندن ایلرک
مهاردلرک استفاده ایدر و طرفه ده کندرلری
مشغول اولورلردی . تازه یا ابراق دولای سول
ازمیک اولورلری بوم بیره لری برابر کورلرکده
بیوه قایله موضوح و غایت مبدول اولان
بو اطمنه برده خفته اولنی صورتیه تناول اولنورده
کندرلرک صکره خدمتکار لرینه اراهه جیلرینه
قایمیلرینه ده کفایت ایدوب تصویف صیر برلرنده
ضیانت سوکری بکلین دینیلر اطام اولنورلری .
بده اطام نهولر چورلر ناز کولر اچیلر ایدستلر
انیر چارلرک سجاده لر سرایوب وت نماز لری
جامعه ادا ایدیلر بده اقامت کاهلرک عودت
اولورلری . بهنلری ده اشقام طماملری چارده
ایدوب کیمه مهتابه عودت ترجیح ایدرلردی .
استانبولده اده مشهور سیرده سی کاهخانه در .

چونکه دیگر سیرلرک نسله موتی شهره یقیندر .
ایستیلرک به ازل طرفندقی یا اوله رقی به
کیدوب عودت اولنیلیر . مسیره آراتیلن
طافان چارلق دره دکر کیم انواع طبیعه تک
هستی جامدر . بو سببه طابع متخالفه اوابی
اوزاده مانا خوشلانچی برشی کوره بیلیر .
ساحسی غایت واسعور . بو سببه استانبول
خلفک مان برتقن استعاب ایدر . الله غلبه
کونزه بیله اوابی نزه کندرلرینه او طوره جن
واکنه جک برعل بول بیلیر . بر قاق کوف اول
عارفانه حریفانه یاره طولیوب تدارک اده بیله کتری
ما کولات و مشروبات ایله اکلنک استیابنر
ایچور الله اهور مصرله کیده جک تزمکه
ینه کاهخانه در . الحاصل کاهخانه هر کاه
ایشه هر کیمه ک حسابته الور شلیدر .

بر زمانلر خاص کوی فونده کائن آیینی
تواق باغیسی ده برنزه تک ایدی . حل الحصوص
بک ازل خلق فوق الماده رغبت ایدرلردی .
بوم مخصوص یازار کونلری ایدی . مشهور
بسته کار لطیف افا صحرولک پوراسی حقیقه
شوکت ایله بر شرتیسی ده وارد . (یکم قرح بر
دکدر اخلامور ، شمدی یوزا ایجه کشکده
زور ، جاتازه کتساک اولورسن بضرور آیینی
قواغه کتساک بو یازار) مؤخرآ آتش عمد
باشانک قیردانی حشکننده ترسانه نلب و همومه
سد اولندی . ولی اندی چریچی چورکی
بیرام باشا استانبولرک قدیم مسیره لرلرک در .
بیژاس زماننده ده بورلری تزه تک ایلوب
اهلی موسم صیفه قرح ایدرلرک اوزمانلر
اوزمانلر بو باجه لرله حیون ایشی . صیفه کیمه یانلر
اکثر کاهخانه موسنک صورو کده صکره
بورلرک رغبت ایدرلردی .

اسکدار و بوغاز ایچی مسیره لری
اسکده صیر کیدر هر صیرری حقیقه
صری اولان اول واده رعایت ایچک کندرلری
مجبور کورلردی . ملال فار باغی صنه کیدلر

اکتیر ، حرم اراه لرده باغی بک اطرانده شت
و کتار ایدرلردی . کیمیلری باغی بک صایدی
فنازلری ، فائوسلری اطرافه ضیالر مساجد ،
اورتلرک نورده فرق اولور . الاورته ، الاورته
چانلرک منا و بصورتیه اجرای آمانک ایدرلردی .
اوله کیمیلر اولور دیکه غلبه کت تریف اولنار
درجه ای بو ایدی . یاری کیمه به طهری ایچه
ویباض بله برمه لره بوروغش بعض شوح
مشرب خانلرک آراه لرده ایوب باغی بک یار .
مقللری خارچنده نظر دتته چا بمان لوشجه
مخلرده سوسل کلر . فانت ایشیکلری ده اولورلری
بورده قادیلر وار ککلر آدهسنده عادی تووالنیلر
نادر کورینورلری . صانکه محترم تووالنیلر ایچور
بیلدیلریدی . صرلی فائل معطنی باشانک
اوراده کوشکاری اولنی صرتیه بو باغی بک تنظیم
وتسویه صته بک چوق همتر صرف ایشدر .
هر هفته جمه ایرتسی انشاملری کوشکاریته
کلوب یازار ایرتسی صیاحی تذبلیده کائن
صاحلانه لرینه کیمتکلرک مقاد ایشیدی . بو کیم
اشقام قیو و جانندن صرک دایمده نظر فائده
طاقم طاق کلن مسانلرک کوشکده طمام ایدرلر
کیمه ده باغی بک کزینی یا ایدرلردی صراخیر برک
جه دلرک شناسی اقدی صحریم هر بیلک صرک
زمانلری بو باغی بک زیارته شخصی ایش کی
ایدی . نایق کمال بک صحرولک ده اوزراه رحمت
خصوصی واریدی .

چا ایچور یندن اولدانی ایچور تستانی نامی
وریلن نریده وانچ چشمه کله صوی غایت لنددر .
الله نریده صاری قیا دینلرک عله صمام نالت
امام اولی دوروش اقدینلرک باغن خانقاه مشارالیه
والله لر ایچور میابه ایدوب مجدد برکوشک
انشا بیورمشلر مؤخرآ بو کوشکک سلطان مجرک
همشیر لری اما سلطانک اقامته شخصی ایشدر .
خانقاه مشارالیه اورابه بر نشانک انشا ایش
مؤخرآ کندرلری ده بو کوشکده ارمال بیور .
مشلردر . مدفون اولدیلرک تریه ک صرکده
وتیه مشارالیه اما سلطان سرایک صرکده
اولدانی صویاندر .

قایش طاقی علم طاقی طاش دن شهریزله
باشل سیرلرک ایدی . بورلرک آملر اراه لرله
احیا بجه و کله جک کیدوب خواندرلر سازنده لرله
کیمه لرده قالب اکلنک هله اسکدر طرفنده
ساکن اولنلر ایچور متاد ایدی اسکده قایش
طاقی قایش بیکاری نایله یاد اولورمش بیژاس
زماننده رأس جیلده برمناستر اولدنی صرید
ویض ائاری الحاله مذه موجوددر .

[استراد - وتیه علم طاقی حرمین
نظارق داخنده و حرمین نظارتیده دارالصاده
افانی زیر اداره سننده بولندی جهنه ۱۲۵۰
تاریخنده قزلر افاسی بولنای عیداه افا سلطان
محموده برضیانت کشیده ایشیدی . خانقاه مشارالیه
شهادت لری مابین کاتیلرک فرنا بکلی برابر
آلوب نهیته اولنای خانلرک بر کیمه بیتوت
و فرداسی کوفی اورمانلر صیر و تاشا اولنلرک
طاش دن صوبیلک منبی اولای جای دکشایه
حرمت بیورمشلر و حرم حاویق طاقی ده سلطان
چفتلک نام قریبه ترتیب اولان خانلرک ایش
کیمه آراساز اولشلر ایدی . ذات شاعانه اوابی
کراندی سازی غازی ترهستی زیارت وطوخانه
ناظری حاجی مسائب اقدینلرک او جوارده کائن
چفتلکننده آرام واستراحت و بده یانه جتی
قریه سنه حرمتک بر کیمه ده اوراده بیتوت
بیورمشلردر .]

بوصاری غازی صاری قاشی ابوالنهیج سلطان
عمد خان غازی ایله کلندرک اولوب ۸۸۵ تاریخنده
وفات ایشدر . اسکدره عتیق والده جامع
شرافی باغیسی و سلطان صاهد ثالث والهدی
[توربانو] سلطان بر مسجید بنا سببه بو تره ای
احیا بیورمشلر و بعضی مانع منبری ده بعضی حال
ثالث یازی خواجهی بو سنوی شمال اقدی
تولق زماننده وضع ایشدرمشدر .

شهر شریف کوبلیجره محافظه موجود شده سعاده
بیوریش و بدالفتح اهالی بنده کی معاهده اصلا
نجاوز ایدله مش اولسنه باقنجه دودولیده و عام
طافنده و سائر محله رده انقاصی کورین محله
مباد فوئندش اولدنی بیاده اکتاشیلیر .
بوساحه ترک و روم عصرندش بنده اهالی
بوق ایکن اخیراً دور جمیع خانیده بکفوز
نصابی جنوبیده واریبود کوی بقینده و انج
والیوم (پولهیز) کوی دینلن محله روس
و اوستریا نیه سی اسکای ایدیلرک منتقام برکوی
وجوده کلشور .

بیرک و کوچوک چایلیجره اراضیسی (عوض
فقیه) و فی مشملاندشور . چای سلطان عمر
۸۷۲ تاریخنده استانبول فتح اتمک عربیه
اسکدراده تردیالی قریبسنه قدر کلوب هرکه
ککبوزه دارنجه قرقال بندک قریلری ضبطایله
تردیالی قریبسنه اردوی حایونله ازم بیورندری
مدینه موکب حایونده بولاق ذواتق بشیلری
اسکندر حوالیسی فتح ایتدکاری ائشاده قسلی
بانزلی قریبسیله اطرافنی بو عوض فقیه فتح
ایسیله (لاجین) تیازدی نایله پیشه برات
ویرلمش و برصوفی تاریخ عقاده مندرج اولده
زیره نقل ودرج ایدلشور .

عوض فقیه ویریلن برات صورتیدر
اعزله فالدارین (لاجین) یازینه تصرف
قدرد مشایخ شیخ عوض فقیه بنده اولده
نمازی اولاد و شروطی ایلمک حواد ایتدکک
بیک برلمکده بدینه بو برات ویرلشور طرفردن
و طرف آتدق کیمسنه مدخله ایوب اشیر
دلانه اعتاد قیلر حرر فی اواسط صقر لسنه
نی و شیرین و تانیه بمشای تردیالی

چایلیجره اولجه اراضی حایله صورتیدر
و بانزلی قریبسی ایوم یاغلر ایچی دینان محله
ایکن کوی چایلیجره آردسنده ک اراضی به نقل
ایلمش و ترداراقه حاصده عهد اقا طرفردن
برچای شریف و سلطان محمود اول سلطدار
لندن سلجاق افاده ۱۱۶۴ تاریخنده برمکتب
و حضرت مدنی و فندن کویله اورتنده ایکی
حایون کوچک برده جام انفا ایتدیرمشور .
چورالریک محافطه سی و تیله ای التین بلوک
منسوب بکچیریلر مودوع اولدیفندش لباد
جوارنده کاتن عمل صرفه ایوم ایالی باقی فیلیبر
کوچک چایلیجره قلب طرفنه متوجه صلح
مائل املاک حایون منسوب اولوب سلطان حمید
اورده بر مقدار اراضی یازی خواهیسی
خطاط شهر عهد طاهر اندی به احسان
و اوزرینه درت بش اولطل برکوشکده
انفا ایتدیرمشور . طاهر اقدیشک بلوک و قائنده
کوشک و اراضی اخیراً وزیر و شیخ الحرم اولان
شوکت یاشا طرفندش میایه اولمشیدی .

سلطانیه سنده موسزباغ و توغزخینق اوزرنده
عربزاده یایی و شمسی یاشا ساحل جوار اهالیکنه
بررحل نترملری ایدی . شمسی کوشکنی سلطان
محمود ۱۲۳۲ تاریخنده حمید ایتدیرمشور . ای
آئیش سنه اولنه قدر موجود ایدی . مؤخرأ
هترق اولدی . مون امتیازله یلمقترح برکوشک
اولدینده ضیای شایق ناسیفور .

[استرلاد — کچه سی زاده عنت ملافندی
صحوم برمقالبه کوی یکی قیو مولوخانه سنه
کیدوب شیخ اقدیشک اوله سنده مصاحبت
ایدلرکن محبت شمسی یاشا جوارینک لطفانه
انتقال ایدر . ملافندی صحوم (شوکتیاب
افندس یکا ملافندی نه دیرلر سین بیورسلر
بنده صاخفکنزی دیرم دیم فرماق حایونلری
تکرر ایدر . اندم شمسی یاشا نصر حایونکزی
مولوخانه ائقدوزدایمکنزی سنوی ایلیکده فروش
ایراد ایله اورانک . شیشنه آتخاب بیورسه کز
حیاتیله صرک کوشه قدرولی انمنده دایلم مقبول
ارلوردم و آتق برشی ایستادم (مردم اوزرینه
حضارده اولوت صدر عالی مکتوبجیسی اولان

ایدلردی . ۱۷۴۸ سنه سی روم صورتیدر بر
جمه کوی صلامق رسمندن سکره سلطان محمود
تصره نه کوری تشریف ایتدیلردی . شیخ .
الاسلام یسنی زاده عبد الوهاب اقدیشک
ساحلخانه سی انازلی حصارده اولدنی چینه
مشارایی نزد حایونلریه جلب و دعوتله برحق
ساعت قدر الیویلدرد . ویرلانله ایله منبر
تصویر حایونلری احسان بیورمشور .
بو یسنی زاده اقدی سید بلول نسلدن
ایصوفیه چای شریقی من خواتق چینه تصرف
مصافی اقدیشک خدیویدر . ایکی دفعه مسنه
شیشین احراز ایش ۱۷۴۹ تاریخنده وفات
ایدوب جنازه سنده خانقا مشاریله حاضر
بولمشور .

کوچک صو کوشکن ایتداعورد اول ایچون
صفوانظم دو اندار محمد یاشا کز روز ذراع هر سه
اوزرینه بنا و جانب جنوبینده کاتن طاقون
صو کتیردوب حوضلر فستیلر سلیلر انشا
ایتدیرمشور . مؤخرأ سالم ثات و عمود ثانی
تعمیر ایتدیرمشور . شیمدیک ایسنی یسندأ
سلطان حمید انفا ایتدیرمشور . بو عتدم بنایک
منظره خارجییه و تقسیمات داخلیسی بایسکده حسن
طبیعته و مساریک کانه بر نالدر .

بعض ارباب طبیعتک دیکملری کی کوچک
صومسیردی بک کوزلی برناشا ک ذوق و سعاده
ایک مفرح حلیله چشمک بولاندنی سدک اوزویدر .
هنججه برکوی او بو بونک جنارک آئنده اولورده نده
دکزه خفیف خفیف احمه سنن کتایه [کی
زاده بویرازی] دینلن روز کارله کوز ایدکنده
یکه سی و بو قارودن آشایی باوضی تیرده
زهد کی آفا بقلرک ورتکارک یا لیلرک سیر
و عاشایی حواسنه باشقه بر لنت بخش ایدر .
انسانک کوی کوی آچیلر دنیاکنه بیول آلاقی
اونودر .

سیرجیلر سکره لر ای آراه بیاصانن ترک
ایتدیلر قاتی و سنندلره درده طولاشق
واخشانه کوچک صوه عودله چایرد ماشیاً
بیاسه اتمک طادت اولدی قادیلر رنگا رنگ
فراجه لر و شمسیله و وضعفل نوالنرله اوکلر
عصرک مودهنه موافق قیافتله پرذب طراوت
اولدق اوکیارانه ظریف سنندلره ایکیشر
اوچر چفته یالیزلی قایلرله باسقاد معمول
بیاض شالوار بیاض چودایلر قیضه و یا چونه
اوزرینه سیرمه ایشلملی رنگلی یلکر و کیش
توقی یه یزار بو رویک کومکلرله تزین انعام
ایدن کج و دینج قاقیلرک استادانه کورده
چکدرک احمه آحمه درده کت و کذار
ایزلی و انشام سرنلکنده کوچک صودق
عودنه اولانجه قوتلرله کورده کله آسبلوب
اوچاز کی یازش ایدرک بکدیکرین کیمه لر
قدر خوش واکتیلر اولوردی .

[استرلاد — کوه صوبه یی اولان بوغاز
ایچی یازاق قاقلری موسم صیفده بر قاق دفعه
قریه خلفنی کوه صوبه کوروسی طادت ایدی .
نجشینه کوی انقاصی کویک چارشو و حالنده
[یازین یازاقانی کوه صوبه کیده جکدر استکی
اولنر بیورسین] ضامیه دللال چانیرره فردامی
جمه صبابی ذکور و انات حاضرانی کوروب
قایقده بولنوردی . استانبوله کیدر کله ایچون
خلفه سموت اولاق اوزره اوقاف اطاری ۱۷۰۲
تاریخنده بوغاز ایچی اسکدرنده یازاق قاقلری
تکثیر ایتدیر . بوکی اسکدرله بشیلرله اوائله
برمه تمیر اولتا آتی چفته قاقلر ایشلر مش .
قاکلیجه کورفنده میرا بددینان تزتکامک
بایسیده ابراهم یاشاوره محمودخان اوله اورابه
وغری جهته اکثریا بش اولوروش . حصار
نوقنده تواجق اسبله برمسیره دما واردی .
حوض و افا جلقری جهته تزمه الوریشل برحل
اولوب جه ابرسی کونلری کبه بلوردی .

پادشاه... مال جاننده اورویا حکمدار لرند بری استانبوله
کایر و کلبه یکی موسسه یازده تصادف ایدرسه
مختار اسکلی چارنده بر رسم کید اجراسی
منا بوله بخت صولطه مش ، مشارالیه بوزکری
اوزنای لغامه ازنده بولنای عالی باشادات شامانه
هر بن ایدره استحصالی ایدر اوده اوزونه جارک
وسطه احتساب برکوشک انشاییه رسم کیدک
اورادق تماشای نقره ایشیدی . کوشکک انشا
و تشریفاتی صوکره برکوف داخله ناظر اصتی
صمد اندی صوکره برابر باغاسه کیدوب
پروغاشا ایدر کوشکک جسمی آبیق و اوج
قسمه تفریق اولم ایددی . اورده ای ذات شامانه
ایله مسافرتیه و این جناسی و کلا و سقرای ایل
معیت مادانلریت شخصص ایدلش و خارجه صرب
طرز معارفنده انواع نقوش ایله نون و داخلی
فرق الماده تفریش و تزین اولم ایددی .
ایبراطوریچک ننگ و روغن چنه کوف صکره
و م کیدک بوم اجراسی اعلای ایددی . و کلا سقرای
و استنبول و بلانیه سکنه سی واپور و قایقر
و سندالره فوج فوج عزیمت شتاب اولم ایلر .
نقیب اوکوف صدر شارانیه بیکده کاش ساحل
نه سنده مخدوم بکاره مسافر کتشم . اورده
حاضر بولنای بعض ذرات ایله برکنده اوکوف
ایچون پروغاشای اولیان و یانیک پیشکاهنده
تیرولی بولنای و کلا و اپورینه و اکبا خنکار
اسکله کیده . اسکله اعتباراً ایچرویه
طراحی هر طرفه چادر توشلش و اوتویا چار
صیریلره خنجا خنجا دولمش و عاشارا ایچون
آغاچاره چیران خلفک آخیرانده دالاری
صارقشیدی اولوت صدارت سیراوری بولنای
سای بک [۴] علی نواد و رشید بکری کورسی
اوزونیه درحال نامورین ماده سینه صراجه
چهری مذکور کوشکک فسله مستور
اولان آلت قانیه برلشدردی . کذراک عثمانی
و فرانسیز بیرانلره دونامش و عسکر و امالی
صنیده توبیر و احترام بولمش اولدنری حاده
برآز صوکره صربن باشانی جسم توانا آلت
آلت توشلش سلطنت آوابه سنده صلح طرفه
ایبراطوریچک آلتی اولدنی حاده ذات شامانه
تشریف ایدیلر و ایبراطوریچک معیت مادانه لری
دنی سرای آوابلره کادیلره کوشکک پیشکاهنده
آوابده اینوب خارجهنده بولنای نردباله آلت
باشنده ذات شامانه نکی لطیف برتومه ایچرا .
طوریچه قول ویرمستی . [سرود افندی که
صوکرده خارجه ناظری اولاف سرور پاشادو]
فرق الماده تقدیر ایدوب اشته اورویا حکمدار لری ده
بودو پاییلر دعییدی . تشریف شامانان
متان بر رسم کیده بدأ اولندی . سفارتلر آتسه .

یقین زمانه قدر پوش طایع برمسیر لری
ایدی . برطاق ازیاب نزه آتلر و آوابلر و بیکار
ایله کیدوب نزه ایدر لری هل مذکورده مدقوق
اولان ذات ایچون اسکله استنبول نام اولم
برنجی جلیسک ۷۹ بجین صوفیه سنده مندرج
نقدده مورخین قدیمه نکه بهیسی بونی هر کول
سنانی بمضایری ده [بولانس] طرفه اولم بریان
[امیکوس] که جناری عه ایدرسه ده مسافرانجه
زیارتکار اولان بو تره بک حضرت پوش علی السلام
عاشقی نایتدر ضیه یازمشور . حقیقه لجرامده
هل مذکورده مدقوق اولان ذات شریف لمان
نصده پوشم بیدر دیو معروف ایدسه شارالیه
اصلا بومار لره کلبه کدی و ندس حواله سنده برقریده
مدقوق اولوب جبل صرورده مدقوق اولان
ذاتک یا اولیای کراندق و یا حواله بولنای برذات
اولسی لمرظ ایدرکی مندرج بولمشور . برپوش
طایع صلح بجدق بوز سکنان مترو صمغ
اولدنی صولورلر .
اسکله بوزاخ ایچی مسیر لری خواصه
خصوص ایدی . ۱۷۶۸ تاریخنده شرکت خیره
و اپورلرینک احد اندن صکره بوز ایچی استنبولک
برمه سی حکمته کیدی مسیره لرینک استفاده
عوام ایچونده مهولت کسب ایددی بیوکده
طرایه بکی کوبده غازینور اولنل کشاد اولندی
خنکار کستانه فندق چریج صولورلی موقری
رشات هموسه یی قازاندی چه و یازاد کونلری
و اپورلر طرایسی خانی آتین آتیه صواری یاره
کیدی اولدیلر کونولری صولورک هر برنده صکره
ایله کزیده خزانلرک و سازنک کاشن صکره ایچی
ساز طایع اجرای امله ایدر و کیدر لری بیوکده
پایه سنده الاقرانه موزقارلر چاینب ریخته
پایه لر ایدیلر . برآ و بمرآ ناصباح نواح جبیلر
اولوردی .
از ناور خارده استانبول خلنکک الم هم
دوشور لری قنی کوف قنی مسیره کیمک
قنی کیم ترده اکلنک و ذوقلری بیسه ده
دیگر کیم بیله نضیر لری عبارت ایدی . داغما
اکنجه لرینک توشیه هوا و موسلری تطمین
ایتمک ایدر لری .
دور مجرد خانی اواخرینه دکن سیر برنده
ارکنلر آره سنده قادیلرک کزمنلری عموم
اولوب ارکنلره ماده اولیان کونلره متبر بر
ماهی حامل اولاف توبی بر سیریده واردنده
شاید اورده ارکنک بولورسه [حررم وار بورادق
چیکلک] ذیلرک اوراسی ارکنکک تخیه
اولوردی . حق سیر برینه مامور اولاد [۵]
[۵] اسکله داود پاشا ولی افندی چریجی
چایر لری به ایدر تراج بوزاخ ایچیده باله لمانی
بیوکده طرایه میر کوف کومک و نندبلی صزارلر
آزیرد کوی قوی چشمه اورده کوی بشکماش
توزنجق اسکدار صلاحی حرم اسکله سیدر
پاشا قاضی کوی سلطانچنک تزدانی کوی
قازاقچسی بوستانچی بان کورپسی صاری
غازی چفته حوشلر ادق کوی علم طایف دودانی
مال تیه امودری ضابطه سی اورالره بوستانچی
اوستلرینه عاهد ایدی . بواستلر اولوتلر سرای
حاون قاقچیلرینک چرافته اورالره اوسته
اولوردی . بوسیر عشاری اطرافنده بشد بریان
سبزه و میوه انانی بولنک ناتیرسی ایدی .
بورالرده بولنای صرحا بولنک بکچیلرک و مسیر لرینک
حافظه مهودینه بواستلره حاده اولدیندن
کولکه آغاچلری حافظه ایتمک و بر طرفه دویبدری
آغاچلر بشد برملک بولنک و طائف اساسی
جه سندن ایدی . بوجال ۱۷۴۱ تاریخلرینه دکن
دوام ایدی . آندک صکره بومناچیلر خارجه
تحول ایدلر کینده صرحا بولنکده بکچیلر
تعیین و معاشلر تخدیم قنط مسیر لر خانی ایدی .
حافظه مسورینه پایله ایدی . سیر برلری تزین
ایچون اوکوزلم کولکه آغاچلرینک کسبله کده
اولدنی خبر آلیورز . هر دوله عتی هراندق
ارصردیده آغاچلری شدی برم باله لا قنم
روای حق دکادر .

وزن او چنجهی عصر هجریده استانبول حیاتی

استانبول خاقنک تزه و اکنجهلری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No Z.E. 720

عربی : علی رضا ۹

اجرا ایدرهک آواد کوی جوارنده براج واورنه دردی و بعض منابع صولری طوبابوب تورد کمری نامیه انشا ایدرهکی کراوزندن صیور ایدرهک و ایدرهک اسلام بکله صنده بکی تبه قدر کذراکاهده تصادف ایلدیکی جیبی کوی و بائلی دره اوکلنده اعمال ایدرهکی [فیلقه]

بویک دره طرفیه [۳] عزیمت اولندی سنلرده چارک ساحل بوینده کاشن صلیک اوزونده طعایل ایدایلر بده آراهله راکبا کیدیلدی .
اشای و اهدا زهد کبی چنله صادی ، مور و نیه چیچکله طراوی و بر طرفنده اناکه سرچکمش اورمان اناچلرینک تازه برانلری آراسندن بلبلرک اوزوق دملر چیچکله درین تمهلی ، مقوق پایت اوللری است و حیران ایدری . بندله عزیمت ایتاد ایدر بوذرات نظر قادی زنده شرب ، خوش صحبت ذاتلر اولدیندن وار زمانلر تلر فرح ، کولکلر مینط بولونیندن بندرله هیر برنده اومارلرک اوقور کولکلرکله نال نال عالم ایدلش و نشن و سمود کولکلرکله ، « کیش زمان اولورک خیال جهان ذکر » مدلولنک حقیقه ماسدی ایدی . بوگون شایه ایلکسک اولان ازاندر وجودلرک خیالری حالا خاطرده جینامشدر .

[۴] بویجیبی کوی خالی ایکن جیبی باشیلردن بری برخانه انشا ایش و کیدرهک برهله خانه کله بکی ایدری برده مسیحه انشا اولمشدر . بورایه جیبی هکسی ذیلدیکی کبی سواطر هکسی دخی ذیلکده در .

بو بویک دره طرفیه [۳] عزیمت اولندی سنلرده چارک ساحل بوینده کاشن صلیک اوزونده طعایل ایدایلر بده آراهله راکبا کیدیلدی .
اشای و اهدا زهد کبی چنله صادی ، مور و نیه چیچکله طراوی و بر طرفنده اناکه سرچکمش اورمان اناچلرینک تازه برانلری آراسندن بلبلرک اوزوق دملر چیچکله درین تمهلی ، مقوق پایت اوللری است و حیران ایدری . بندله عزیمت ایتاد ایدر بوذرات نظر قادی زنده شرب ، خوش صحبت ذاتلر اولدیندن وار زمانلر تلر فرح ، کولکلر مینط بولونیندن بندرله هیر برنده اومارلرک اوقور کولکلرکله نال نال عالم ایدلش و نشن و سمود کولکلرکله ، « کیش زمان اولورک خیال جهان ذکر » مدلولنک حقیقه ماسدی ایدی . بوگون شایه ایلکسک اولان ازاندر وجودلرک خیالری حالا خاطرده جینامشدر .

فدیر کبی سنلری ایلروله مش اولنلر هر لرینک غله کچن دملری حد اولمش حد ایدرهک متلر اولور . حق اولوموم دملرک نظری بیله کشف لری ازعاج ایدر و ملت حیازند ، کچیر دکاری کوزل زمانلری کجاکه ایتکده در . لذت آلور . چونکه الله طائل ذرلری اکتبه لر آراسنده کچن زمانلرینک خارلر سیدر .
برده اختیارلرک طول هر حقدنک اوزو . لرنده بر بشفه لقی واردر . مثلا شوقا ذرلر ایدر قسیمی آکس و حیالکله لذتندن ذرلرک اولدیجی اکه کوزل ایلی ارقی توکنمش اولدی حانه بته حیاهت برحمت مخصوصه بسلرله قاب و طاقطری کسایمش اولدی ایدر وقت اولورک جهانده بزمش کبی کورینورلرک فطرتی کقدر اختیارلرک بیلک درلر همیازنده قائللرک بته یاش مقی ستر حق السله ناسده مشور و متواتر اولدی ازره السالرک هر طیبیسی برز یگیری سته اولدی حقدنک حد معروف ایدره مقلددرلر فی الحقیقه جناب سی قیومکله تقدیر جمیع التیر رایسی انتضاحیه حسب الظاهر وجودک برانتمی موجب اسباب اولدی و عناصر اصلیه سنده دخی توت و متانت اولوب ده کمل تقدیر ایدرهکی و تناس ایلدی مواده لطیف اولدی حالده حد مرقق بیلک مجاز ایلدی کوریلوب ایشیلکده در . شوراده استغراده قبیلندن اولورق سنی جانلک بوز اوزوه باغ اولان افراد کویلی بناتونکله احوالی سوطه ملک استرم تاریخیه اوقانده مندرج اولدی ازره سلطان محمود انشا ایدرهکی بند جدیدک خناشده اوقاف ناظرلرک بولان و حال درلندن محمد شوق ائدی معرفیه برضیافت عمومی کیده ایدلش و برضیافت خاقانم غار ایدره حاضر بولمشور و رسم کشادی اجرا بیورده لردر .
وسم مذکورکله اجرا سنده صکره دیگر بندلری دخی سیور ماشای ازره بیورده لرکله حوضیلرک بناتونق حیوانلری اوکنده زده برلک ایدره مشل اشای زنده صوفولک بندله دائر و بردهکی تعصیلات خوشلرکله کتمش اولدیندن حراقی بندرکله همونه باش حوضی تبیق بیورده مشل اشته بو اختیار بزم باغرا کویته هنر تلر ص ناربخارنده برحیات اولدیندن هر کیدر بزمزده شیتنم زردنه کلیر کویلیلر نامه رسم خوش آدمی ایل ایدرکی .

استانبول خاقنک تزه و اکنجهلری
۱۲۷۸ تاریخنده نشر اولان تیهیه نامه صورتیدر :
یاز و سولنده هر کله سیر برلرینه کیدسی حادث نده دن اولورق مرض وادیه کشت و کذا ایدن سیر جیلره جانب حکومتنده ساعده درکار اولوب فقط بوسطه ایلک دائره ایدن خارج و نظام حکمته مخالف حرکت و توی طعایل جاز اولدیندن بین متناهی اولانلرک تأدیپ اولنجه حقه دائر نظام و اعلان اولان تیهیه نامه در .
در سعادته و فی ائدی و جورکی و جریجی چارلری و بارام باشا و اسکندر و جالیجه نوزد بار تریسی و حیدر باشا و ویرادی و برغاز ایدره بکار بندنه مرض بلنی سیر لرکله جمه و بازار کوللری ایلک سائر ایلک مخصوصه سینه هر س کله سیرلرکله فقط ذکور و نال ایدر مواع عظمیه بولونیندن قادی و اکرکله قایمه قاری بکی اومار و بیه جتی و اوطور و بیه جتده شاید خلافت حرکت ایدر اولورسه قانوننامه حارلک ۲۰۴ نجه ماده سته توفیقاً تأدیپ اولنجه سیدر .

استانبول و برغاز جیبی و اسکندر سیر لرلرکله بیضیسی مجرد جبه کوللری قادیلرک و بازار کوللری اکرکله عظمیه بولونیندن بولون بولون دخی در سعادته کاهنکله و اسکندره موده برون و فناد باغیسی و بیله طاشده حاجی حسین باغی و اخلامور و کویچک چنکله و بیلک اولنده تقسیم اولور و برغاز ایدره کویچک و بیولک سولر و بولون و خنکاک اسکلیسی و کورینور کوی ائدیسی جمه و ایام سائرده قادیلر کیده یولوب آتینی بازارلری اسلام خانلری کیده بیه کیدر . شاید کیدنر اولور ایلک کذک بندمه کور موجبیه تأدیپ اولنجه سیرلرکله باغلر باشی جوارنده ماشاطتی تسمیه اولان عمل ایلک بوستانجی باشی کوربسی بولنده بوکره حدات اولان ایدر حوضلر و سرستان باغی و ریاطاتی تپاسی جوارنده سوسز باغ و توفیقینجی اوزونده و ائح حرب زاده باغی و ماسلافی و شیشل و لوندینلرک و باغالی و زنجیرلی قیورده بیور . بر بری اولدیندن هر سنی کول اولورسه اولسون اسلام قادیلرینک آراه ایلک موزریمی و چیرام سروب اوطور و موسی کلبار طعایل ع عدو ذکر اولان سیرلرکله و کرکله بولنده ارکک و قادیلر سیرلرکله سنا بنانه و فی ایدانه طور و حرکت ایدنلرکارب کچیرده حرف اندازلی ایتکه جرأت ایدنلر اولورسه قانوننامه حارلک ۲۰۲ نجه ماده سته توفیقاً مجازات اولنجه جقدور .
بالاده هرر سیرلرکله هر تنفیسنده اولورسه اولسون مشرت و وزالت ایدنلرکله تأدیپ اولنجه جقدور .
سیر لرلرکله کله جکله سنجی و چالنجی و اوابیسی طاقی اهل مرضیه حرکت ایتکه لازم کله کچنندن شاید قولاً و فعلاً و اسملاً و زالت اولدیجی اولورلرکله اولنلرک قانونا تأدیپ اولنجه جقدور .
اصحاب رتبه و اعتباردن بولانلر دخی حرکت ممنوعیه متجاسیر اولورسه و تبهلری قورقاده .
بیه جقدور . [۱]

ساعت اولورده سیر لرلرکله نوان طاقندن هیچ بر کیمسه قایم جقدور . اشبو سیر لرلرکله کوردریلن عساکر نظایه و ضبطیه قوللری اهل مرض طاقانله مجرد تزه و استراحتی ایدر اولسیه بولرکله اضای مأموریت حالده ادا ناهسبته خنارت ایدنلر اولور ایلک قانوننامه حارلک ۱۱۶ نجه ماده سته توفیقاً تأدیپ اولنجه جقدور .

عده ذکر اوقات سیر کرده و کرکته بر کرده
ارکته و قاضی سیر جیلده سنه هائے و فی ادیان
طور و حرکت ایندو و کرکته کجایه حرف اندازنی
اینگه جرأت ایندو اولورسه قانوننامه جایونک
۲۰۲ بجی ماده سه توفیقاً مجازات اولنه جقدو
بالاده هر سیر کرده هر تفتیشده اولورسه
اولورسه عشرت و وزالت ایندو تادیب اولنه جقدو
سیر بر ربه کله جگه صابونی و جالبینی و اراچی
طاقی اهل عرضیه حرکت اینگه لازم کله کندن
شاید قولاً و فعلاً واسطه و زالت اوله جتی
اولورسه اولورسه قانوناً تادیب اولنه جقدو
اعصاب رتبه و اعتبارده بولانی دخی حرکت
منوعه به مناسبت اولورسه و تبری نورانه
میجقدو [۱]

ساعت اونبرده سیر بر رتبه نوان طاقندن
میج بر کیمسه قابل جقدو. اشبو سیر بر رتبه
کزدن برین عساکر نظامیه و ضبطیه قولاری اهل
مرض طاقنده مجرد تزه و استراحت ایچوق
اولسه بولنه ایضی مأموریت حالده ادنا صرتیه
خنارت ایندو اولورسه قانوننامه جایونک
۱۱۶ بجی ماده سه توفیقاً تادیب اولنه جقدو

بندلر عالی استانبول صولری

بر زمان استانبول سیکه بندن و متبراع
اجابتدن بر جوقی ذرات بلنراد اورمانلی بر
محل تزه دایم جقدو [بر اورمانلی استانبول
صولرته حاکم بونسی جهنگه استانبول خلق
منتهده آبروجده بر اجمین واردو] جبه یازار
کونلری بیوکده طریقیه سلطان محمود و ولد
بندلرینه بنگار و آراه لوله کپورلو . بندلری
ملاس اینجه مله باغچه و بلنراد قریه لوله خانلر
کرالیه قریه لوله لجه اوقات ایندو لری . فی الحقیقه
موسم جهاده بندلرک عمری و اورمانلی تماماً
سیر و نماسا اینگه حرکتدن طولورندن رجا .
لرینک طراوتندن جتی مستفید اونی بر قاج
کونلر اورالده قائمه و اوق ایون .

اورمانلرک رجال علییه و لکیمه بندن برطاق
ذوات اهل صرسته موسم جهاده بلنراد کوبنده
مخصوصاً و خاتمه امتحان ایچوق برحقته اون کون
قدر اقلین معناد ایتمیکه [۲] طرز عمل منتهده
شایع تذکارو . بعض سنلر ایچوق حیوانلر
واکیباً سلیمانر آما کافه خانه جندره بوقازی
طریقیه کیدیلر . بعضی اده بیوکده طریق اختیار
اولورق آراه لوله عزیمت اولورودی .

ترقی سانی منجاوی صونظاری باقی کناننده
ایضی حسن خدمت اینگه صورتیه بندلرک کافه
ایچوق و فروخته کسب و نوب ایچوق اولان امین
انفدیه سو یولی اوست لرینک ایلمو کلنورندن
تقسیم اوستنسی تخمین بجه مرحوملر هر کیده منتهده
برای بولور . تفرقه اولومات علیه لورنده استفاده
اولورودی .

کافه خانه طریق اختیار اولندن سنلر ده
هیئت جموعه من طایفه بر کپوراق شکلی اکتساب
ایله کیندن سانی اوجانی اولد اشراف بر آقا
جلب اولورق کایو اعز و همبرک ایندو بریلر
و انبای راجده اعصاب ایندن بمللرک به بندلرته
طعام و به بندلرته مکت و اوام ایله لره طرزندیم
وجه خوش و اکجابل بر بولجلیق اولورودی .

[۱] و تبتیه اعصاب و تبادله اولورلی ضابطه
رتبه سنه حرمته قالدیره بیوب بنده جا لره توسل
اینگه مجبور اولورودی . بده اعصاب رتبه اینگه
افراد حق تقدیمی قبول اینگه دیکه ایلی .
اعصاب رتبه ای اولورده بوسله کیندو لورنده بر
صفت و شرف نهم ایندو کاردن دایماً
کیندو لری رتبه لریته کورده بر لرینک و از جبه
افراد ناسله فوئده عد ایدرودی .

[۲] سلام نانی عصر ننده صر کرکری بجه
قبول بر تفرجکا . ایکن اطراف جدم چنار
آچار لره صرین و فرح بر عمل اولد ایندو خاتو
شاراله بهار دوسلرند . صیغیه صیغیه اوزق
تشریف ایندو شاعر باقی اندی جلال بجه کج
ندماسله تزه بیورلرین .

اوروزه باغ اولاق بانفرا کوبلر بنانورده احوالی
سویلمک استرم نارنجیه او فائده بتدرج اوله نی
اورزه سلطان محمود انشا ایچوق بر دیک بند
جدیدک خاتمه اوقاف ناظر لنده بولان رجال
دواندن محمد شوق افندی هر تبتیه بر ضیافت
هر میه کینه ایدیش و بر ضیافت خاتو مشار لیه ده
حاضر بونقلر و رسم کفادی اجرا بیورده لردو .
وسم مذکورده اجرا صدف صکره دیکر بندلری
دخی سیر و قاضی اوزو بیورده لورندن حوض جیلده
بناوی حیوانلری او کینده ره برکله ایندو مشلر
اشای راعده صر قویله بندلر دایر و بر دیک
تصویبات خوشلوبنه کتمش اولد ایندو حرفی
بندلرک همومنه باش حوضی . تبین بیورده مشلر
اشبه بو اختیار بزم بانفرا کوبینه هنر بزم
نارینلر ده بر حیات اولد ایندو هر کیده منتهده
شبتین نودینه کایر کوبیلر فائده وسم خوش
آدی و ابا ایچوقی .

کندوسی ضعیف البینه اولوب انده دکنکله
وبنده بر آرزو انحصا اولسی آتیق سکسانک
برخیار باورنی کوسقوروی . حاجا (قاجا)
سلطان محمود اقتدار دینه سوزده باشلا .
استیضاح لور اولور و تصویبات آتو حساب لری ایلی
زمان حرفه سنی بوز اوزوی بولورده سیم
تایمک جاوسیندی ، لوند چنلکینده نظام جدید
عسکرینکله نایبندنی قیاسی و علمدار و یکی چری
و تفریقین غلبه ایچوق قاضی سولر و مدت
حیاطنه چکدیک چهلورن و ایندو کوزلورده
بجز آجا . و آرق حوضلری درلا شیشه مقدر
اوله دیندو شکایتلر ایچو . هه آتام قالدی
تا بام قالدی . دینه تا سفلر ایچدی . بر صرانی
معلومات و مشورتی عتیه سیه بیان و تمنا
ایتمیه پایلجه توه حافظه سنه خلل کدیجی
آکلا شیلریدی . بواقم بجه بیلر بندلر حی ایلی
قاریش قاریش اولیش بچمش وارورده مانا
جالی بر جغرافیای کسبمش اولد ایندو بشکر کیرک
آواد بندینه وارادق طوزلو بند و بشفردق
صونق سانی استانبوله آدم حسابیه نهادار سانه سی
اولدیندی بالامراف سولریدی . انشالله دما
چوقی زمان بشازین « دما سنه تکرار تکرار
« انشالله » هر منبسط اولورودی .

دعوات اهل بندلره ایچوق سیاحت اشناننده
واقع اولان مشهورات طایفه لره برابر کرک
موی الیما امین افندی و تخمین بجه کج اریاب
و فوئده کرک مطالعه ایچوق بعض آثار
اسلانده استانبول صولری خنده استیصال
ایده بیلرکیم بعض معلوماتده اورالره اولان
حرم ساقه سیه شرح و بیای اینگه آرزو سننده
بولدم . بونقلو سمانی بیانات و ذفا صریندن
حاری اوله نی ایچوق اونوقت کافتی اختیار
بیورالر کورکری قضای حال شیغوخ
مجازانه باغلا به جملرین امیه ایچدم .

استانبولک اراضی توی و کرچی اولد ایندو
قیورده چیقانی صولر آجیدره بیزانس زماننده
اهالی به لازم اولان طائی صولر شهر داننده
مختلف علقده کاش بیوه صر جیلده حنظ
ایدرودی و صر جیلر اوسق آتیق و اطراف
دیوارلی ایچو چقور برونح حوض کج ایلی .
ادرنه تپوسی جوارنده چقور بوستانلر بوقبل
صر جیلر ده در . نوح دیکری بیک بر درک نلر
اوسق نیالی صر جیلر ایلی . قبل الفتح موجود
اولان صولراری صو خزینلری شای فنده
تسم تسم تحریب ایله کیندن طائی صو احتیاجی
برقائده کسب اهمیت ایچدی .

صلیان قانون استانبول بو احتیاجندن فورقاروق
ایچوق مواظ مناصبه ده ترقی عده چشمه انسانی
صهاد بیورده لور و بوجه لره اساله اوله جتی
صوبله ترفه لره دارلده اوله بیله کیندن باحتیاج
ایجابنه اجرا سنی شهر و معمار سانه اهر و سیار ش
بیورده لور . « معمار سانه تحریات و تحقیقات لازمین
[۳] بر طریقی ۲۲۸۷ تاریخنده انشا اولمشدره
وسم کفادی ماس اینجه برجه کونته تصادف
ایچو بریلوب بلنراد قریه سی اورماننده و کلابه
مطمن بر ضیافت و برلشدی .

اوزا و چچی عصر هجر یده استانبول حیاتی

استانبول خاقنک تزه و اکلنجه لری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No: Z.B. 720

هرری : هل رضا

۱۰

ایده، قبه جدید واکری قیو خارچنده
صو قرد، قلمه و یوارینه متصل قسم خزینه سی [۱]
وتزکاجیلر و ایسوفیه وصولیه جوارنده کذکده
تقسم خزینه سی عطارلی و سرای جدیدکده صورت
عطارینه محضرم فرق چشمه سوینکده اجرا
اولندنی نیورلک دولابین و بودولابه صیوط و صو
خدمته مأمور و ستاجیلر، خصوص دولاب اوچانی
ایده سی کابل ممانر سناه مرتبه انشا اولمقدور.
[استعتراد — معمار سناه ادوخته و ائع
صام ثانی جامنی و استانبولده، شهزاده و سلیمانیه
چوابع شریفه سی و دها نیوزرا و اصوا خیرات
و میراث انشا ایده وکده اصلاف و اخلاقه فوق
درجه سی اثبات ایلشدور. سلطان ساجانک هند
یکمده اولندن بری معمار طلب و نیاز ایلدیکنه
بی معمار سنانک شاکردلندن موسی اوسته
اعزام ایلندن طرز روی اوزده ایده جسمه
انفا ایلدیکنه بناج الوتوقا، مسطوره و معمار
سناه سکسان بر جاع درتیوزی متجاوز بنا
وچکجه کیرینه ده انفا ایلشدور. حین و فائده
بوز یاشنی متجاوز ایدی. سلیمانیه کاش تبریک
دیوارلری اوزده اوصاف و احوالی مندرجدر.
سوه اعتقاد تمجید تل ایلدین، شهر معمار
دارد انا سلطان احمد معماری عمد قاسم انا
معمار سنانک تقدیردیکنه جرائددر.
مثالی معمارانی تأسیسه احراز موقیته
موجدهک شرفی نزانان بروسده بشیل جاع
شریفه بایسی (الیاس اولدی) نام ذات امش.
دی ایده سکره درت بش معمار دها کاش
ایسده مرتبه کاله واصل اولاق معمار سناه
ایمش. کندوسی نصیر لیلی و تولدی ۸۹۵
نارنجده در. ابتدا ایاس پاشا جاع شریفی انفا
ایمش ایمش.]

استانبول جهنده فرق چشمه صوی اساله
اولنه بیان صورت عطاره اجرا اولانده صولر خلتلی
صو بودور. فاع نام، یوزلرینه منسوب جاع شرفی
انفا ایلدیردیکنه زمانه جماعت مسلمانکده ایدست
آلملری ایچوه ادرته تیوسی خارچنده بیرام پاشا
جوارنده شادرواقه نولی طارنجلی منبع صولر سی
مستقل طریق انشاسله جاع، مذکور شادرواقه
کتیرتمش و جاع جوارنده کی مدارس طلبه سله
خدمه و جاعت ایچوه انفا ایلدیردیکنه قرده
جامنه ده بو صودق اساله ایلدیبرشدور. سرای
جدید، صاهینه کده یوکسه عطارلی دخی ذکرا اولان
خلقی سوینکده مستقیم اولمقدور.

سلطان بایزید سلیمانیه سلطانکده محمود اول
احمد اول کوپرلی محمد پاشا حکم اوغلی علی پاشا
توجه مصطفی پاشا مهر شا، سلطان و دها سائر
خیرات و میراث اصحابی دخی اولخالیده بشفه
بشفه منبطل کشاد و ابرو ابرو جمرال فرشیله
احاس جبرایه الحاق ایده وکده جاع و مسجدلرینه
اجرایه موثق اولمقدور. بوئر انفا اولندنلری
زمانه مقدار همومسی الی بش آفتش لوله
بالغ اولدنی حاله، ایوم اوتوز اوتوزیش و بنگه دها
تقصان بر درجه تزل ایلدیکنه ارباب و ونه
جهله روایتلشدور.

اسکدار و یغاز ایچیکه اتاولی جهنده
جریله ایده سولرده بوئیل منابم صولری اولوب
قط ابروچه بندلری یوقدر. شوشرلی داماد
ابرامیم پاشا اسکدار طرفنده فرق یوقدر عدد
چشمه انفا و لیاده و کوجک چالیمه حواله سینده
صو بولری املا ایلدیردیکنه صو بودور. مؤمر
المالی صوی اولخالیده صو احتیاجی بر طرف
ایلدور.

فاع، ضررلرینه خیراتلده اولاق مودرجیل
صوینکده سور خارچ و داخلنده کاش انا بولریله
بلغراد قریبی جوارندن داخل سوره ندر صو
لنملری و بندلری و کورلری و قائل تواقی جوارنده
سلطان سلیمانکده و فندن چشمه لره و ساحلینلره
جاری صو بولری و لنملری اوقاف نظارلی
طرفندن تعمیر ایلدیردیکنه تاریخچه اوقاف ده
مندرجدر.

خارجا واقع اولاق استعاص طایفه کوره
بواید، و توغولای، صراف، تبره ایچوه صرف
اولانلر اچ ۱۲۶۲ تاریخنده بلا وکده وفات ایده
شیخ لاسلام مکی زاده مصطفی عامم اندرینکده
کابلو تقودی و فروخت اولانلر آرانلر جوارنده
نامعدودی امان ایمش. مشارالیه مکی زاده طباً
پک کباد اولدنی کبی ثروت و مسامانه ده بک
چوق اولدنی وحتی خرابلین اوزاق صوی
اولدنه کوره مشارالیهکده فونانی اولدنتلنده
آلتش اولرق بونلای یاسو و صوی برمنه ائک
عادی دوکده منفال چندلده ظن اولدنی ایلده
واقع اولاق شبه اوزدینه بالمانیه ساق اولدنی
مهمول اولدنی اکلانشلشدور.

استانبول جهنده بونلای بندلرکده صوی اوچوق
بر درجه قدر اداره ایلکده ایسده قارشر
طرفده کاش بندلرکده صولری کفایت ایلدیکنه
ونتیه پک چوق صرصفینه سی چکیلیردی.
[استعتراد — بعض سنه لره اولدنی کبی

۱۲۸۰ تاریخنده، ده برمدت یاغور و یغمانلر
طولای در سمانه جاری مالدند بندلرکده ایلکر
کرازی و ایواد بندلرکده برمدتار صو قلمش
و احتیاجات همومیه سی مشکلاکن و قلمه برمدتار
احتیاج اسرمانه لزیم کورتمش اولدنتلده

ق لاصل استانبولده سولرکده فلتلده ناشی
وطنه رغبت ایلرلر ایکن خاقان مشارالیهکده فرق
چشمه صوی اساله ایچی اوزدینه خاقان
استانبولده، مهاجر سی کورنجه جمیع ایده، ججه
فوس کتیرلرکده اوزم ضروریه لرینه خادولرکده
بر باز کراک اوله چنی درپش ایده وکده ماء
هنوزی استانبولده اجرا بیوردلرینه فوهادامت
اظهار ایلدیکنه روایت تاریخیه ده در.
قیلیمه استانبول سکنا سنک کونده کونه
تراپ ایلکده اولسی و خاقان مشارالیهکده اساله سنه
موفق اولدنتلری بوز اوله صویکده ملکیتکده
احتیاجنه کفایت ایتمه سی جهته لزومی اولاق
صویکده بشفه طرفندن آدانیامسی لازم کاش
و موس شاده یاغاقار و یاغور و سولرکده نیابوب
چو شارق اطراف کویلی و ترلاری خراب
ایلکده اولدنتلده هم بو یاغور و غار سولرکده
استفاده ایتاق و عهد، بو غریباتکده اوکی آفتش
اولاق طاریقی نائل ایلشدور. سولرکده یاغولانی
و ادیلرکده اوکنه جسم سدر چکیله رده سولر
تراک ایتدیرلش و اوکنه سالم بر میرا آجیابوب
متراک سولر اساله اولرکده رکاده بندنای و برلشدور.
بند الله — چوق ترجیح ایلدین و ادیلرک
نوزن و طار اولنلری و یوقاری قسمنده صولده
میرا اوله حق تولری بونلای نلری در. بندد یوزلرینه
ایمادی سکسانده یوز یکری تمه ندر طول
وارتوزدن فرق تمه دکین ارتفاع و یکری ده
ارتوز تمه قدر خنده عیارلرکده دیوارلرینه
خارجنه صولر قابلق کسارلرینه کسارلر
نویلمقدور.

سولرکده کلرید بندلری طوله برجه فضله سی
بندکده اوستده کشاد ایلمش اولاق دایکاردن
چینار و بده صولری کونکل و تیرر بورولرکده
جریان ایدر.

سولرکده کلرید بندلری طوله برجه فضله سی
بندکده اوستده کشاد ایلمش اولاق دایکاردن
چینار و بده صولری کونکل و تیرر بورولرکده
جریان ایدر.

احتیاجه کفایت ایتمه سی جهت لزومی اولای
صوبه بقیه طرفین آرایسی لازم کلس
و مردم شاده باغی قار و باغمر و سولای تباروب
چو شارق اطراف کوبلی و ترلالری خراب
اینگده اولدینده هم بو باغمر و قار سولردن
استاده ائنه و همده بو خرابیله اوک آلتش
اولی طریق نایل ایشلدن . سولرک یایلدینی
وادیرله اوکنه جسم سدر چیکله رله سولر
تراک ایتدیرلش و اوکنه سالم بر میرا آیلوب
مترک سولر اساله اولورق بکاده بندلای ویرلشدن .
بند اسلر چوقه ترجیح ایدین وادیرلرک
اوزن و طار اوللری و بو قاری قسمنده سولده
هرا اوله جتی توغری بولنا لری در . بند و ادرلرک
ایبادی سکساندن بوز یگری ندمه قدر طول
وارتوزدن ترق ندمه دکن ارتفاع و یگری ده
ارتوز ندمه قدر نغده مبارند . دو اولرک
خارجنه ص صولر قابلوب کنا لری کنا لری
تویلدنر .
سولر قسمنده بید بندلری طرفلر نجه فنه سی
بندک اوستده کنا ل ایدین اولای دیکار دن
چنار و بند سولری کونکل و تیرر بورولرله
جریان ایدر .
هر بیک اشافینده تیرردن بر تیرر واردر .
سولر بوز تیرر لری بمراله تقیم اولنور و بوسولر
بر طاقده بر طاقه کوبری مقانده انشا ایدین
کرلدن کیر . سولر قسمنده کونکلر کیردی بولر
باغی باغی اناج دیکله و خنا انشا ائنه تحت
محوسیه انشور .
سلطان احمد اول بلراد قریسنده کائن بند
کبری و سلطان مصطفی خان ثالث ۱۱۸۰
تاریخنده اوحده لری دره سنده ابراد بندینی
و سلطان عثمانی ثانی بلراد قریسنده طوز بندینی
و سلطان محمد ثانی بلراد کویسنده ک کرازی
بندینی انشا ایتدیرلشدر . استانبوله قدر بقیه
بشقه میرا انشاسی کلفتنه محل قالمق ایچوق
یادتلری بند سولرین سلطان ساباتک اساس
جراسته المق ایشلدنر .

استانبول طرفه جاری ایشور دت بند سولرک
ابروجه نای اولدینی و ترق چشمه سولرک
قاریشوب کیندیکی جهت جلای ترق چشمه
صوبی نای ایل یاد اولدنده در .
یک اول و بوغاز ایچینده بیک کویده بدأ
ایله روم ایل چوق بندلری اوج عدد اولوب
بونک بری عمود اول طرفنده مانا باغی کوینده
انشا ایتدیرلش موزلی دیکری سلیم ثالث والده سی
مهر شاه سلطانک بنه باغی کوینده انشا ایتدیردیکی
والده بندی و اوچینجی سلطان محمد ثانی طرفنده
انشا ایتدیرلش اولای بند جدیدر .
مذکور اوج بند انشا اولدنده مقدم سلطان
محمد اول والده سی سلم سلطان بیوکده
اوزنده تلج بیکاری نایله یاد اولسان محل
جراستنده بعض منیلردن حاصل اولای سولری
جمع ایدرله مستل طریق انشاسیله تقسیمه قدر
اجرایه موافق اولشدنر .
سلطان مشارالیه بیک کویده بک وغل طر .
قاریشور مناسبتله دره چشمه لرا انشا ایتدیرلش
واوستیرده قاطعه دره عزب قیوسنده کائن کیر
و صبح چشمه ایله سبیل ده انشا ایتدیرلشدر . [۲]
تیردان دریا اسبق جزایری غازی حسن پاشا
قائم پاشا جوارلیک قسمنده و خسته خانه صو
اساله سی مراد ایدرله عمود اولدن مساعده
طلب ایتدیکده خانق مشارالیه موافقت ایچوق
[صوبی بولسور چشمه سی و مشارقی بالا شره
بار سول] دیبه اراده ایتدیرلش پاشای مشارالیه
مانه اول بندلرک اوزرینده درت کوشورده مانعلاوه سیله
[۱] بو تقسیم خزینده سی باغی سنده و قنیه
بر کوشک و ریش . باسقالیاد . اوج کوه جبه جیلر
بر کوشکده نوبت بکلرلش .
[۲] مشارالیه چشمه و دیلی انشا ایتدیرلش .
دکاری مرده فوننده بر مکتب انشا و عرب
جام شریفی ده تجدید و توسیع ایتدیرلشدر .

خارجا واقع اولدق اسلرک حاکمیه
بو یابد و توغری اولای صراف تهره ایچوق صرف
اولای اناج ۱۲۶۲ تاریخنده بلا وکله وفات ایدن
شیخ لاسلام مکی زاده مصطفی حاکم اقدیرلک
کلیتو نقودی و فروخت اولای اراشا جواهر
نامده قودی اعلای ایش . مقالیه مکی زاده طبیب
یک کبار اولدینی کبی ثروت و سامانی ده یک
چوق اولدینی در حق غرابدن اوارق صوبی
اولدینده کوره مشارالیه قونای اولدینده
آلتش اولورق بولناک یا صوب و صوب برمنه ک
هادی دوکه منغال جنسده نل اولدینی اناج
واقع اولای شبه اوزرینه بلناینه ساق اولدن
معمول اولدینی اکلشلدنر .
استانبول جهتده بولناک بندلرک صوبی اوجوق
بردرجه قدر اداره اینگده ایشده قاریشور
طرفه کائن بندلرک سولرک کفایت ایتدیرلش
وتقله یک چوق صوبینه سی چیکلیدی .
[استنراد - بعض سنه دره اولدینی کبی
۱۲۸۰ تاریخنده دره بردهت باغور و غماستند
طولای دره ساعده جای مانده بندلرک و لکن
کرازی و اواد بندلرک برمنه دره سولرک
و احتیاجات عمومییه مشکلاک و قنیه بر تیرر
احتیاجی اجراسنه لزوم کورده انشور اولدینده
دور قاسمه قدر اداره اولتی اوزره جواح
شریفه و چشمه و شیرات سائرلرک خصصت
جاری سی اولای طقسای لوله سولرک بخش لوله تزیل
و ادا دره سی طانی صوبه منحصر اولای حاملردن
عساکر شامانه ایچوق تربه و لاط و باغی
و آسوفیه حاملرک و ادارهنه کای قیولری
موجود اولورق مانه جاری به محتاج اولوب ده
قیو صوبیه اداره ایدن حاملرک استانبول
مانعانه جاری اولای سولرک مونا قطع اولسی
و صوبیلر و حاملرک طرفلردن خلاف تیرات
صو ایچلدینی حلقه قاتولک ۲۰۴ بجی ماده سی
احکامیه بردهت عیدیه آلتوق جزای نقدی
اخذی خصوصنه مجلس والاده قرار ویراکله
کیفیت ۱۰ تشرین اول سنه ۱۲۸۰ تاریخنده
اعلان ایشلدنر .]

استانبول طرفه جاری ایشور دت بند سولرک
ابروجه نای اولدینی و ترق چشمه سولرک
قاریشوب کیندیکی جهت جلای ترق چشمه
صوبی نای ایل یاد اولدنده در .
یک اول و بوغاز ایچینده بیک کویده بدأ
ایله روم ایل چوق بندلری اوج عدد اولوب
بونک بری عمود اول طرفنده مانا باغی کوینده
انشا ایتدیرلش موزلی دیکری سلیم ثالث والده سی
مهر شاه سلطانک بنه باغی کوینده انشا ایتدیردیکی
والده بندی و اوچینجی سلطان محمد ثانی طرفنده
انشا ایتدیرلش اولای بند جدیدر .
مذکور اوج بند انشا اولدنده مقدم سلطان
محمد اول والده سی سلم سلطان بیوکده
اوزنده تلج بیکاری نایله یاد اولسان محل
جراستنده بعض منیلردن حاصل اولای سولری
جمع ایدرله مستل طریق انشاسیله تقسیمه قدر
اجرایه موافق اولشدنر .
سلطان مشارالیه بیک کویده بک وغل طر .
قاریشور مناسبتله دره چشمه لرا انشا ایتدیرلش
واوستیرده قاطعه دره عزب قیوسنده کائن کیر
و صبح چشمه ایله سبیل ده انشا ایتدیرلشدر . [۲]
تیردان دریا اسبق جزایری غازی حسن پاشا
قائم پاشا جوارلیک قسمنده و خسته خانه صو
اساله سی مراد ایدرله عمود اولدن مساعده
طلب ایتدیکده خانق مشارالیه موافقت ایچوق
[صوبی بولسور چشمه سی و مشارقی بالا شره
بار سول] دیبه اراده ایتدیرلش پاشای مشارالیه
مانه اول بندلرک اوزرینده درت کوشورده مانعلاوه سیله
[۱] بو تقسیم خزینده سی باغی سنده و قنیه
بر کوشک و ریش . باسقالیاد . اوج کوه جبه جیلر
بر کوشکده نوبت بکلرلش .
[۲] مشارالیه چشمه و دیلی انشا ایتدیرلش .
دکاری مرده فوننده بر مکتب انشا و عرب
جام شریفی ده تجدید و توسیع ایتدیرلشدر .

اون اوچنجی عصر هجریده استانبول حیالی

استانبول خاتنک تنزه و اکلنجی لری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 35720

عصری : هل رضا

۱۱

تایله نره نه منصل کوشه ده ایدی . اوجاق
خاتنک ظیفه سی استانبول ایتمده حرایق ظهیر
بار کیرلر . یوکلای نره لریه در حال عمل حریره
بتشوب طلوع لره سو طاشیر لردی . سفارده
بوخدر لریه مقابل چشمه نوردن سو آلیرلر . اهالی به
سانار لردی . وتیله استانبول چشمه لری ایکی تسمه
نورینی اولنوب بری آت . قالی سم دیکر یه
سفار لری ایدی . صکر لری هله سفار لریه عمل حریره
کیتمک باشلا نوردن آت لردی . هله چشمه لریه
سو جزیر لری کلید لوب اهالی به سانار اولدیلر
اهالی به کنده احتیاج لری بچور احتیاج لری آهنگ
ایله ندر سو و برور لردی . هله خاتنک بیض ارباب
بسا باغ لریه صر لیمی ایچون کیه لری صولری
آچوب خرطوم لره کنده «وضو لریچور» سنالردن
سو مایه سی عادت ایشیلر . برده ایوده کوش
صوفی اوجاقی واردی بو اوجاقی خاتنک وظیفه سی
دخی نفس حاویه عصر ص نوره لک صولری کوش
صوفی طاشیق ایدی ضابطری بوستانجی باغی
آص لری ده سرای حان نهره سی باشیسی ایدی .
بندر لک فضله سنن صوبایه سی استه عا سنده
بولان لره طریقته نویسی مصارف مایه ایدی
طرف عائد اولق اوزره بر ماسورا سو ایچون
الن بیله فروش معبله وسنوی اوتوز خرده ش
اجا ه مؤجله تقدیر لری بیع و اجاری و قرضان
نظامی انتضا سنده ایدی . صکر لری بیض
هالرده بر ماسورا سو اولق بیض بیله فروشه
ودها زیاده به آلنوب صانیلمده اولدی خیر
آلنده تتریب و مقدار لریه سکنه و فتنه و قاضی
صولرک ترتیب و مقدار لریه سکنه و فتنه و قاضی
ضمننده مجدداً سو صانیلمسی خصه سنک بر
موازته صحیحه اوزرینه اجراسی لارم کسته مینی
خاک جام تللر ایذیه موقوفه به جای صولرک
بهر ماسوراسنه اولق بیضیه و در سعادت جابده
کائن نرق چشمه صولرینه اولق ایکی بیله
و خانل صولرینه اولق بیضیه و بوغاز ایچی
طرف لردی . کائن برلی صولرینه اونر بیله
خروش فیات تقدیر اولنسی و بر صولرک حل
و فتنه فنی فتنه ایسه تقدیر قلنا بیاسنه
واقه ابر ایدی و بیض اوزاق و شرسبز و ندرده
فوالاسل خانه و قنار ایکن مؤخرآ خراب اولوب
عرصه اولق ق قاش و بوستان و باغی . ایلمش
اولان هالره بیض ملک بنا و عرسه لره جاری
اولان صولرک معلول و قوعولور ایسه . بولرک
بقهجه سزاید . واحالی سو فرخ و انتقالی
و فتنه دسوم مفروضه سنک فیات مذکورده
کوره آتسی و قدم اجارسی اولان صولرک
عل لموم بهر ماسوراسنه سنوی اوتوز خرده ش
اجا ه مؤجله تخصی خصوصی ۱۲۷۸ تاریخنده
تحت قرار آلمشدر .

وتیله اجرا اولنا بر تخر بر همومیده استانبولده
سلطین و انبیا و کیراسری توانلرده ۱۴۵۶
عدد هم وارمش . انمش بقی سور خارجه
و نقصان عددی ده داخلنده اولق اوزره هموم
ایچونده بوزالی بیض عدد چار شوخی موجود
ایمش . اولق بیض بیگ . متاجر چشمه ایکی بوز
سبیل و بوز ایازمه والی بوز بیله سو نوسی
وارمش بیض طرفند التناف . بولماه کوره
الیوم استانبولده موجود اولان چار شوخا لریه
مقداری بوز انمش بدی عدد . بالغ اولده در
اسکندر زنگین لره توانلرده بر جام بولق
شرط ایدی . اکتفنده جسم صر مجلده واردی .
خبر خانه شله سنه مخصوص ولق اوزره صدقاید
وراسنده ایاز انا نام هله . واقع بقند نفه به
کلنج به دکن سو بولرک ۱۶۴۷ تاریخنده

بک اوغل طرفه عائد اوج بندک صولری
ازده ک . ترلر . هله نواح اولنور :
سرکول
لله
۴،۲ بکی کوی
۱۰،۳ چنلک حاوی ابله صاق طرفه
۶ میرکون بواجی کوی بامله لمانی چهته
۴ ارتنوب کوی نوری چشمه به
۳ اورنه کوی طرفه
۹ چراغان سرای حاویته
۱ اسحاقیه هله سنه
۱۲ بشکاش طویله باغچه سرای حاویته
۲ طاوار لریه
۴ نده و خسته خانه لره
۲۵ بک اوغل تقسیمه
۷۲
۳ لوند چنلکی منبند ف غلطه سرایته
۷۵

دیگر ستونده بک اوغل تقسیمه و بر لیدی
بیاض اولان [۲۵] لوله صولرک تقسیمه صورت
نوزلی
لوله
۵ ترسانه و قائم باشابه
۱۲ تباطاش و طوطخانه به
۸ بک اوغل و غلطه طرف لریه

۲۵ بالاده بک اوغل و غلطه طرفه و بر لیدی
کوستر لره [۸] لوله سو [۳۱] چشمه به
و [۷۴] خایه بوزیح اولنق . فتنه در .
تقسیم صولرک بک اوغل بلده دائره سی
داخلنده بولنسا هالره نوزلی بالاده مندرج
جدر لره کوستر بلان ۲۵ لوله صولرک آدم باشنه
اوج تیه سو اصابت ایلدیکی و دائره مذکورده
داخلنده بولان خانه لره بیله بشیوز کسور عدد
صبرج اولوب بربری اوزرینه بروجه تخمین
نزول بدن باراندن بیض یارمق سو هوا به منقلب
اولق ق اولق اتی یارمق تراک ایلدیکی و بولدن
دخی دائره مذکورده آدم باشنه بر بچق تیه
سو و موجود قبولدن بیض تیه و جالیجه و قره
نولاق کی مشبردق قل اولنای ماه لندده ده
یارم تیه اصابت ایلرک بو حسابده بهر آده
فأ کولات طخی و چاشیر تله لری و مشروبات
سائره ایچون بیض تیه آبی و بیض تیه طائل
صولرک جمأ اولق تیه سو اصابت ایلوب حال بوک
لال بر آدم ایچون اولق بیض تیه صوبه احتیاج
بولدنی و کرچه ذکر اولنای اوج بندک صولری
وتیله بک اوغل و سائره به نفایات ایدر
ایمش ایسه ده اوزمانلر بولرک سکنه سی
اولق بیض نهایت یکری بیله نقوسی واده سنده
ایکن صکر لری بک چوق نروسه بک
اوله بی وقت و زماننده رحمت نزول ایدر .
مذکور اوج بندک تماماً طولش اولسه و بولرنده
بوزولنق اولوب و لوزومسز بره صرف اولنوب
بر نظره ضایع اولما سنه وقت اولنسه دخی اور لریه
سو مضایقه سی باقی اولدی و تیله اجرا اولان
تخمینه نه اکلانمش [۷] و بر آرائق طار بوغاز
دنیا ن هله مجدداً بر بند انضاسی سکنده بر خیل
مذا کرات و تقیبات اجرا ایلنق اولدی حالده
حصول موفقیت قابل اوله مامش مؤخرآ تر قوسی
سو قویانیسی بوضایقه یی بر طرف ایتشدر .

بیله بر سرایته بندلر صولری جاری اولوب فقط
مؤخرآ فوق لاده حیات و طولای صیه غلبه
پیدا ایلدرک اهمیت کسب ایلدیکی ایچون چوق
مقدارده صوبه احتیاج حاصل اولنق اولدیندن
بیلر سرایته خارجه صدقده هالره ما کتله

صوکه جماً اون قیه سو اصابت ایدوب حالبوکه
لال اول ایچون اول بش قیه سو ایچون
بولدنی وکرجه ذکر اولان اوج پنه سولری
ونیه کک اوغل و سائرده کفایت ایدر
ایمش ایسه ده اوزمانلر بوزالک سکنه سی
اول بش نهایت بکری بیک نفوس راده سنده
ایکن سکره لری بیک جوق فوسه باک
اوله بی وقت و زمانده رحمت نزول ایدر .
مذکور اوج بندگاماً طولش اولسه و بولنده
پوزوناق اولوب و لزوم سز بره صرف اولوب
بر نظر ضایع اولماسته وقت اولسه دخی اولرجه
صو مضایعی باقی اوله بی و نیه اجرا اولان
تخریبته آکلاشلش [۱۶] و برآراق طار بوغاز
ذیلان حله مجدداً بر بند انسانی حقیقه برخیل
مذاکرات و تفیقات اجرا ایدلش اولدنی حالده
حصول موفقیت قابل اوله مامش و مؤخرأ ترنوس
صو قومیانیسی بوضاضه ای بر طرف ایتشد .

بیلدیز سراینه بندلر صوبی جاری اولوب فقط
مؤخرأ فوق لئاده حسابت و طولایسیه خلبه
پیدا ایدر که اجمت کسب ایتدیکی ایچون چوق
قدارده صوبه احتیاج حاصل اولش اولدیندن
سایز سراینه خارجنده متعدد عملره ماکنه لر
توسه لوق و نوزک چیقاردنی سولر ایددغ ضرورت
ایدیلر و باغچلرک بضمیلرند و محال سائرده
ترنوس صوبی دخی استعمال اولوردی مؤخرأ
باغچه جسم حوض یاپیلنده موجود سولرک
کفایه سی جهته بک اوغل و طولوخانه جوارى
اهالیسته مخصوص اولان قسم صوبنک کافه سی
مذکور حوضه اساله اولمش ایدی . بالاخره
محال مذکورده اهالیستک صوسزلدن شکلی
اوزرینه اهالیستک بو ضرورتی تلافی ایچره کاند
خانه جوارنده موجود اولان منبطلرک صوجلب
اولر ق موامم حیوونکک مناسب عملرینه چشملر
پایابو صو اساله ایتشد .

اسکیدو صو ناظرینک سیتنده اولوق اوزره
سنلر اوجانی نایله بر اوجاق واردی . بواچاق
ایسویته جای شکریمی نویسی تمیز اولان
سک نوبکک قارش سنده اگری قلمی محمد
[۱۷] سفینه عملرین بوضاضه به شهزاد
لکری زمانده مطلع اولدندلرکک جلوسک ایتکی
ماننده برصالی کوفه و ایدرله بیوکدره و اوادان
فطوق و بضا حیوان ایل بندلری کیتقلر ماینه
ایشلر و تطهری سیتنده و خریطه لرینک تنظیم
میتلرند بولناک منهدسلره سیارش ایشلر و تمیز
قنطهرده موقی اولدیلر ایدی .

اولکی کجه کی مسامه

بر زماندیری بیام نهدن صهته بک آز
النفات کوسترک برهان ایدن بک اولکی انعام
تیه باشی صهته سنی جانلدر بردی . « ناپولیون
بوناپارت » ک بوزجی سنده دوریه وفان مناسیله
بیوک صنعتکار قومیانیستک ترتیب ایتدیکی
مسامه جذا یلاق اولدی . شهر صنده بولان
بتوه فرانسه اکابر و مستبران بو مسامه ده
حاضر ایدیلر .

مذوح ، حسین و داد ، صفوت بکلرله سوزاق
خان دور کجه شتاب ایدن قاشا کرانی استیابه
غیرکافی نیاترود بک بیوک موفقیتلر قازاندیلر .
ده فرانسه عسکری یاندوسنک اشتراکیه سیک
مأنه باشقه بروح و بریوردی .

برده آره صنده برهانی کورمک والی سیتدن
ایچون صهته کیتمش ایدم . کندیستک ناپولیون
بولنده کک موفقیتلرک طولان تریک شتاب ایدن
برچوق اجاب واردی . صنعتکاره صوردم :

— نیچوق چایشه بوردسک ؟ بزه بوکیجه
اولدنی کی کوزل سا : نلر کیچور سورسک ؟
دزدجی برده آجیلایقندی و برهان نوز تری
صیلکک وقت بولاماشدی . نتیجی جواب
وبردی :

— بن آید بر اوبوب بیک و بر سکلر چکنیورم
چونکک ...

— چونکک یاره کی بوقی ؟
— خیر ! خیر ! آنقرس بوقی . ملکته
آنقرس بوقی ، دیدی و صهته به نیرلادی .

اولان سولرک معلوق و قوعولور ایسه بوزک
بقه جه منابد . واحالسی و صو فراغ و انتقالی
وقوعنده رسوم مقرر سکنه قیات مذکورده
کوره آلتسی و ندم اجارسی اولان سولرک
علی الاموم بیوماسور اسندن سئوی اوتوزمه ش
اجاره مؤسسه شخص خصوصی ۱۲۷۸ تاریخده
تحت قرارداد ایتشد .

ونتیه اجرا اولناک بر تخریر مرمو میده استانبولده
سلطان رانیا و کیراسری تو نالرنده ۱۴۵۲۶
عدد حم وارمش . الخش بقی سور خارجه
و طغساق عدی ده داخلنده اولوق اوزره محوم
ایچونده بوزالی بش نهد چارشو حای موجود
ایمش . اول بش بیکک متجاوز چشمه ، ایک بوز
سبیل و بوز ایازمه والی بوز بیکک سو نویسی
وارمش بدش طرفدن انشا . مملواته کوره
الیوم استانبولده موجود اولان چارشو حای لرینک
مقدهاری بوز الخش بدی عدد . بالغ اولده دور
اسکیدو زکینلرک تو نالرنده برر جام بر لوق
شرط ایدی . اکثر سنده جسم صبر مجلرده واردی .

خبر خانه شله شه شخص خصوص والی اوزره صفایده
وراسنده ایز افا نام عمله . واقع منبطلرکک
کتابچه دکن صو بولریش ۱۶۴۷ تاریخده
طولوخانه ناظری و کبلی طرف بک معرفتیه الفا
ایتدی بولرک . مذکور کتبه سو اساله ایتشد .
سلطان محمود شاه قاف عصری رجال علمیه
سندوق لابی مشرب بر ذات بر مجلسه سلجان
قانونیک قنوجات و خیرات و مبراشدن بحث
اولنورکن جوابنده بیکجری طاقه سنده نفاذ
و ملنلریش ایما قصدیه [سلیمان قانونیک خبری
شریته مقابل اولان] حق استانبول کتبه بیک
صو ایجاد ایلدی بیکجری طاقه سنده سوله بیک
قازورانی تطهر ایلر [دیمی برخل ضحک
صوب اولش اولدینکی سلیمان قانق ایتدی مجریه .
سند کورمشیدم . بلنایسبه نتایج اولو مالدده
یازلدنی اوزره بیکجری ارجانی نظامتکک بیدأ
فسادی اوجانکک ایجاددن ایک بوزالی اوچون
سنه صیورندک صوکره واقع اولشد . مؤلف
کتاب دیرک بولرکک آثار شه و تکاراته و حرکات
چاملانلری غیر منکر ایسه ده بوکی ضحکات
ایله تزییل و تحفیر ایلنک ایتدی بک آدلر بقیه
برقوم اولوب بزم آبا و اجدادش و و نیه دین
ودولت و ملت اوغرینه مالیش ، جانلریش فدا
ایده اسلافز اولرله بوردجه لرد . طمن و تشذح
ایله روا دکلمه . مؤلفکک بوسطاله سته قلمیه
اشترک ایدم .

صوکره برده . جنرال بوناپارت ایدر اطردو عنویله
فرانسه تختت چینه دینی زمان الی کفیلک عسکری
یادیرسی صهته مارسیه زنی چایوره برهانده
ایمپراطور عظمت و هیبتیه ایضاً اعزاز سته شکر
ایدیورکن بو متواضع و بیوک صنعتکاری تکرار
نلأ تبرک ایدم .

افطار مادتلری

وقتیه استانبولک و کلا روزراسی ، بووک
رتبه ده مأمورنی و سکره مجازمت برسی رمضان
شریفده تو نالری برچوق مسافر لره کتیر بقرینه
آجیق بولوندورولر ، سفره لرنده برچوق ذوق
اطعام ایدلر دی . برانظار مادتلری مشروطیتدن
سوکرا برارزواله بوزلوندی . حله خرب صوی
باشلادندن سکره کیسه ده بر طباق ریحل
بدرمک شوبه طور سوس ، بیجهک انتماز بیله
قالادی . متازکده سکره اینه بش برلرده
بینه افطار مادتلری یاش کور تری انا حله حای
صایله بیله جهک مقداره دور . اوله دیری تبم
مکتبلرله ، مؤسات خیره سابه ملته بووک
بووک یارد بیلرده بولناک قاین وارککک ترنجه لری
صاحی طرف ذک بک رمناک شریفده اکثر
آنشام انظار دعوتلرینه رعایت ایتکده و سفره سنی
برچوق قنایه کفاده بولوندی بر مقده دور . انا بولرک
رضیق سابه سنده تراندینی ترونک بلکه یاردن
زیده سنی اصی خیره صرف ایتکده دوام ایدن
صوی ایلر مجاز غما سته رغبت صومویکک کوی
دها متزاید بر صورتده توجه ایدمکک شهبان
وارسته در .

ایده. بلکه از اینک اصابعیه معتزلیه دوجه
هارتونی زیره دوج ایلم :
طاهر بکک مقالسی

خواص یدیه (خیال) و عوام و صلیف
لسانده فره نور سندر تربیه و آداب داخلنده
اوینادیلیر و یا خصوصی او بوجی اولان کیمسه
ظ فانی برنورسه از هر جهت موجب عبرت
وانتاء اولور حق پیشم عبرت نظر اولنده بی حاشه
خیالیه جوازیند دار فاری ابرو السوده کی از هر
تهدیه اولان ذوات گرامه فتوا سی بیه وارد
خواص آرسنه ک شپ نه نظراً بو او بوجی تزل
و حدت نقطه نظرندن ایجا دینلده در. موجه کده
بروسده حکومت جاده سنده مدفون شیخ
کوشتری نمانده که عرفانیه بر ذات ایشی اولان
روایت نظراً بیلدیرم با نزیه دورده [حاجی عواض]
[حاجی ارحام] عوام لسانده [حاجیواد
وزره کوز] ناملرنده ایکی نکره کونک علی طریقی
الاطفه مناظر شیخ کوشتری طرفندیه برده [۱]
خیالیه کوشتری برک میدان کاشمیر .

اولیا چای سیاحتنامه سنک برنجی چله بیله
۶۵۴ نجی صحیفه سنده اعتباراً مله خیاله دائر
نوعاً عرفانیه آکبر بر نقلیانه کوره حاجیوادک
ملا ابرین ساجرق زمانده مکه ابله بروسه
اوه سنده آدروده ایله بروسی بر سالی اولوب
بین الحرمین ابتدای هرمان طرفندیه تزل اولنورق
پدر حایندیه دفن اولنده بی و فره کوزنده فرقه
کایسانی اولوب امیر اورد قسطنطنیهک ساعسی
بولدنی بو بولرک معاوردی برده خیالیه کوشتر
بهرک حضور باریزه خایده اجرای صنعت ایلدی بی
آکاشیلیر لکن امام شمرانی ایوانب والیواهی
اسنده ک اثر مایلرنده شیخ اکبرک (فتوحات
مکه) سنک ۳۱۷ نجی فصلنده قلاً خلقه چای
اوتنه سنده اولورق جناب حکم حقیقه فاعل
غضاد اولدنی بیلک استن خیال ستاره ایله
صورتلرنه نظر ایشین دهرک باشلادلری باده
مله خیاله جیله انما کلمی وامل وتونک
بولنده دن - مانی دقیقه استنباط ایشکری
مفصلاً بیان ایلکریته و شیخ اکبرک و فانیسه
هر حاله شیخ کوشتریه مقدم یعنی (۶۳۸)
ناری اولدینه نظراً بر او بولکه هر ایلین صریحه
و من اصلیری اولان انداس لطمه سنده ک
هر ایل یکنده دخی ستاره اسمیه بنام اولورق
موجود ایلرک آکاشیلیر برده شخصی واجب
باشا کینیا سنده موجود اولان صریح العیاره
طیف الحلال اسنده ک اثرده بو خصوصه شایان
استفاده در .

هر حاله ایسه طرفای عرفا بر او بوج حنده
بک چوق نیلات طرفایه با بملر و بر چوق
منظومه یازم لردر . ازجه فره کوزنده ضاری که
ناظم موله نی مشهور سلجان دده صحرولک
یقینده و چکر که به کیدن بولک صاخ جهنده
کوزلکده در . سنک سناری او زویته شو
نقش سنکده در سن ایلرک سنکده رویت برده سی
خواجه حکم اولدند حقیقت برده سی
صریح صورتده ممکندر تا شا ایلک
حائل اولز دین عرفانه بصیرت برده سی
هر حاله ایله بانسکه اولور ایش آشکار
تیمش استیلا جهانی خواب غفلت برده سی
بو خیال عالی کوزدن کچیرمکندر دهر
نیجه قاره کوزلری عو ایشی صورت برده سی
شمع عقیقه یاندیروب تصور جسمکده کین
آدی آمد شه ایکنده عزیمت برده سی
مانکی ظله النجا ایشک فنا بواز مجیب
اوینادان استادی کوز نورمش همت برده سی
درک آل عباده مستقیم اول کتری
کوشتر و حدت ایلن نالده کده کترت برده سی

[۱] بوزانک تریه سنده نعلب المارونین
فوت الواصلین جنتیکان فردوسی آشیان صاحب
خیال شیخ محمد کوشتری عبادوسی و (۸۰۳)
ناریش منقرشدر .

مطالعه احقرانم رارسه آنک اشعاری آلپیرای
تمتع اولان تذکره دولترنده اص بیورلنده
احقرلری اص ساملیونه انقادی همضا بر شرف
تلق ایلکمدن بوجه آتی تقدیم جوابه جبارتباب
اولم :
سلطان اولیایه صریح المارونین فخر المحققین
ختم ولات عجمیه هی الملة ولدین ابو عبیده محمد
بن علی بن ابراهیم الطائی طائی الاندلسی رضی الله عنه
وارضا حضرت لرینک (فتوحات مکیه) اسنده ک
مؤلفه طایلیری و تبقه مطالعه ایشدم . بو کتاب
حقائق نصابک اوچوز اولدنی بیلک : (ایاب)
والسایح مصر و خلیفه رفی معرفه . نزل الایلام
و برکاته وهو نزل الامام لای علی ایسار الفطی
سرلوحه ساله مصدور . بو بایله کوه فرده سنک
سؤله دولترینه جواب قام اوله جقی خطای ایلدین
اوقره بی بوجه آتی عیناً ترجمه ایلدیرک قدیم
و ترجمه نکه نمانده ده بجزیه هاشم برابری لاطفه
ذاتیه دوج و علاوه ایلم . بو صورتده ظهور
حقیقه خدمت ایش اسم کندی بختیار عباد
و هر حاله بقای هاشم انظار دولترینه عرض
انقار ایلم .

حضرت شیخ بیوریلرک :
بزم بو سنده ای ایا ایشیکم شینک حقیقتی
بیلکمه مراد ایله خیال برده سنه اورد که
صورتلره وار صورتلردن سویلیانه بانسور ؛ که
کویچک چو جوالر بو پردنک مامینده و آنک
آرکهنده طوروب اشخاصی اوینادان و اشخاصک
لسانده سویلیان ذالده بی خبر و مستور لردر .
صورت مله ده حقیقت بولکه عینی دره ناصک
چوخی فرض بتدیکم کویچک چو جوقلر کیدیر .
بولک سببی ظاهر و آشکار در .
کویلیرک : کویچک چو جوقلر مجلس خیالیه
سویلیرک سوختارنده کولرک اوینادان .
ارباب غفلت مجاس خیالی ببرد و تکیه بیلک
مادی بر اکتیجه تلق ایلدر .
ملما ایسه بولنده عبرت آلیرلر ؛ اولر بیلیرک
برده خیال ایشی برده نادر .

بو کامینی ابتدا برده خیالیه وصف دینلار
ذات اثبات وجود ایلر ، سوز سولاکه باتلار ،
عظمت الهیایی وداو شان و هاشم خلیه ربانیی
ذکر و تزییل ایلر . کتبه سنده سوکره برده
خیاله بر برتی متعاقب هر سه در کلام صورتلر
ایله مکله و معاوره ایلر و جماعت حاضرده
بیلدیررک : حق تعالی بو برده بی عبادیه بولنده
عبرت آلسونلر و مع الله اص العالم ، حرکت ابله
برابر ، تذکوره صورت مشالی اولدنی و ایشته
بو برده نکهده متحکم فی الحقائق اولان سرترنک
نظیری بولدنی بیلسونلر ایچو نصب ایشدر .
مع ملما برده خیالیه مستقر حقائق ارباب غفلت
لهو و لعب قیلنده عد ایلرک : الهی انخدوا
دینهم لهو اولیباً) من جلیل بولرک هاشدر .
ایشته بونی متعاقب وصف برده بی غائب
اولور . وصف دیدیکم ذات بجزیه اوله موجود
نزل سنده دوه : اوده آدم علیه السلام .
وصافله برده خیالیه غائب اولسی حضرت
آدمک عند النبیه ستاره قیب اوتنه سنده استقاری
دینله اولور . (والله یقول الحق و هو بیدیه الدیقل) .
فتوحات مکیه نکه عیناً ترجمه ایلدیکم شو معنی
اوقولیلر ، اورخان غازی مصری رجاندیلر اولان
شیخ کوشترنک تره کوز اربونی موجه و مختصری
اولدیه جقی تعلیمده تردد ایلرلر . زبیر ، شیخ
اکبر اندیز کتاب فتوحات (۵۹۹) تاریخده
مکه مکر مده بولندلری صیره ده تألیف
بیوریلر دره بو تابندر . بالعالم بحث بیوریلری
خیالیه آدمک اولن موجود اولسی ضرور ایلر .
ؤاف مشارالیهک شایده مقیم اولدنی
صردده - اخیراً - یعنی (۶۰۰) ناولترنده
صکره برکره ده ا لسنه فتوحاتی یازیش
بولنده لرینک اساس مسئله هی هیچ برناتیری
ارله یاز .

شیخ کوشتری ایسه ۷۶۱ تاریخنده ارجاع
بیورمش اولان ارجاع غازی صردده طاعتش

هرری : علی رضا

۱۳

حافظ بک جمعیده احراز موفقیتی حکایه سی
حافظک مدتی قلم باشاده اولدیغینه من اقدم
اصول ایجابی یاردانچیری طقاری آلوب
جهت کیدرر و کنه سیده طوخری لوزمانی
حاضر بولور ایمن. اوکون ایچین ادم لرنه تنبیه
ایتمک خاطرندی چقمش کنه سی جمه آنشای
برعناد یالکیزمه بکارکنه کیمش یاردانچیری
اوراده بولمیشنه عتی باشنه کش . نه چاره که
اولوقت شرکت و اوروری اولدنی و اسکله تابی
ایله قاسم یا شاهنادر کیدوب طقاری یاردانچیری
آلوب عودت ایتمجه ندر صباح اولدیجی جهنه
پر چاره دوشمنش و درحال جمعیتک دائره
مدریسی بولدیرقی خفا ایتمی آکلانش برابر
کفدوسنه یالکز پرده اورتی ایچین بریشاق
چارشاق برتره کوزله حاجیواددی عطارلرده مانیلاق
رسلرندق برعمه دینک داریک ایلدنی تنبیه ایتمش
وموجبتیه ایجابی ایفا ایلمش و قنایه خیال باشلامش
حاجیواد ایله قره کوز میدانه کلشلی هساروبه
طوخریملر کولکله ده یوکدماش هساروتیز
شدغی توهرلی عیونه بیتامش . حصار کولکده
چالاق درجه سنه کش هیج برکیسه و تیک
تصل کجه بکنی قرق ایلمه ما مش . نتیجه ده برمنایت
کتیروب حاجیوادک قره کوزمه خطاباً اورتقره کوز
سنه ایتمکجه تصور ایچوق لازم کان جزای
انقاه دیگر برجه بنده تریب ایدرم . بو انقاص
بودرله اکتفا ایدلم دیمی اوزورنه صاحب
جمیت درحال حافظک جرم ایله نهدیکه انقدم
سنهک سیباچه قدر اوج اورو اوزورنه یازادتی
ایتمش ایلمک دها هنوز برینه بیله باشلامسزین
اورونه نهایت ویرمه ایستییورسک مقاله منوی
قالبه اجرایه هیجورسک دپه واقع اولاق تور
واصرارینه مقابل حافظ اوت انقدم مقاله من
اولدی ایدی . نقل خیالی کیجه به مخصوص بر
اکتایه در کوندوز قابل ایسه مقارله یی اجرایه
حاضر دیره بجه نیکه برده سی قلدیرنجه هر
کس صباح اولدیغه اگاه اولمشراشته یالکز
هارره ایله صباچه ندر وقت کیریمکه موفقیت
قولانلله حاصل اولدیجه بی تابل اولور ایسه
خیالی حافظک مستندق مهارت تیب ایدر .

خیالی حافظ بک حضور سلیم ثالثه
سرج لسان قتره سی
حافظ بک حضور سلیم ثالثه برکیجه خیالی
اونشایدیرکن اورو قره کوزله طاقی اولوب
کنندانی حاجیوادچی برطاق کولروراجاریر
میابه ایدرله قره کوز اغاکه قولغانه کتیرور . افا
کولرورن برینک اصی سلیم اولدیغنی محبت
ایتمی اوزورنه بوکسه صدا ایله سلیم دیبه
چاقور خاتمه مشارالیه بر اولدغه لیکنه جواجی
وبرر متناهی حاجیواد قره کوزله قارشوسنه کلوب
[نه... قره کوز حضورشا خاتمه برسرج لسان
ایتمکله قیابده عقی قابل کلدر . شوکتآب
انقدم سکایر . رخصت بیوردیلر . اترقی توپکاز
اولوب بکده بکدن] درودر حال برده کله آرنه
سندکی شمع بی یوق دیبه سوندر ذات
شاهانه تلاش ایدوب] حافظ والی کوجمدم
مهاد برللیغه ایدی . کسه اورونه دوام ایله]
بیوردلر سه ده حافظ جناب حق هر و شوکت کز
حد داد بیورسوق انقدم تصور بی قویور دیکن
لکن سنه اعتبار ایله بو خطا تولکزدده صادر
اولماقی لازم کایردی . مادانکه وانغ اولدی
آترقی تم طفا تیرمئلدی] جواجی وبرر وتوبه
ایدوب چه کیدر .

باشلار . نام طاق اولوق اوزره اوق ایکن
کشیده صوب کوچک رسمه چیدارلر .
سیوری کلام بر نکرمده الله شاق شاق
اولدنی حالده اورنجیلر تیلب ایدر . بوکا
(بوصادی) اطلاق اولور وظیفه سی انشای نصد
تحقیق ایتمکدر . بده قول طاقک حکمت حمومیه سی
[جورجونه] چیدارلر جورجونه یازرله باشلرنده
اوزون نیمه سیوری کلادل و سر نرنده مجیب
باسلر بولور (نچنرائی توتله) دورنیز بته ،
تبور چوجه طولیلاق کومه کی غرب غریب
اسملرله یاد اورتورلر . دبی برآنندق [طاغده بر
کی سیوریدر تیجی تحبانه بی بونده برایش وار]
تکرله منی سازه برابر سویله بک [آلا
آلا] ده عبارت تقرات انشایده مستر لفه
متعلق شکلرده وضیطل آلرلر و طبیعتک
تقدیر بیسمز مخلوق وار ایسه آتی تقلید ایدرلر . ده
بویلی متعاب باشنده دلیل برقاووق و سر نرنده
کنار لر نه کورکه چورنلر بر چه و آلتنده
چاندیز و یالرنده صاری مست یاشوش اولدنی
والنده یستال تعبیر اولتان شافاق بولندی حاده
واقیری محافظه ایدر برآدم طوریه آغیر آغیر
پشکار میدانه کلر . برله برابر متا ایلوب [نلاق
اورونک تقلیدنی آدم اصول و آمله ایله ایدر لر نه
نقاشا ایتدیرم] دبر و بدندکی شاق شاق ایله
زورناجی به چال اشارته و برور و اترقی اورونه
باشلامش ع اولوردی .

اورونک ایتداسندق انباشته قدر اورونه
چینایه اشخاص غطفله تک کافی ایتدایده کاره
صاحبیت ایدرلر . بونلرک هر برینه بشقه بشقه
صوام اکلانق و آرلرندک ماجرای اداره ایتله
وموضوع بحث ارلان سلفی حل و فصل ایله
پشکاره عاید بولدننده اورت اورنجیلر
بیتنده پشه کارنی هم بر وظیفه عه اولور .
سکرلر (جورجونه یه) جمعیت مادی اورونده
طی اولندی . کوچکدره رسماً الفای ایدله .
زنده لر نرس ایدرک چیدارلر . وخرأ بورن
اسولده ترکه ایدلر . و قیله اورت اورنجیلر
ایچنده مکمل مقبلر واردی . هرپ لازه ارنورد
روم وارسی ، یهودی تقلیدلری ، اتراکک
انواعی ، چنانلری ، بوشتانلری کوزل تقلید
ایدرلر .

سلطان عزیز بدایت جلیوسنده اورت
اورونجیلر نیکه معرف اولولرلی . موزیقه جاونه
آیدی . اولوتیل بویلی . ملتک ایلانته خدمت
ایده جله بونده تنظیم و اصلاح ایتک اوزورسند
بولندی روایت اولمشیدی . حالبوکه مخرأ مابین
کاتیرلر شیبک (باشا) [۱] هر برینه میرالایرندن
مابین جاونه مأمور دلاور پاشا زاده عنابر بک
کی شماتک تشویق و ترغیب لره بویلی طاقی نوآد
ومصر کل یاشلر و سائر ملک کلک شکلده
قویوب و مشهور وهی ملانک بونلرک چیدارلر . ک
اوضاع اطوار بک تقلیدنی ایدر و پ کلدیکی
روایت اولور وکلا دی دولت حکمدار لرلی
تقلید ایلمکلی جهنه بوکی کتبچه لره طوخری
اولدنی سویله ایدر .

وهی ملا حکایه سی
بو وهی ملا ایلانف برینک معرف ایدر .
زیرا بونی اوند بیک ایدی که امالی قادر
ایدی . کندیسی علمده ی بره ونقط رجال
علمیه ایچنده مشکل و ملیس بر تیافته اولوب
حد ذاتنه فصل و بتمه مائل و خفا عصی
صناج اولدیغینه داخل اولدنی مجلسده برمدخل
منانسه آجاز . حدت بحر انلری آرمسند شوکا
بوکا آثار طونار بیلر کوستر و ذانه مخصوص
طور نهوری فابت تحف و اسکاجلی اولدیجه
اونصر وکلا و کیراسنکله مقبول قنما سندن
عه اولوردی . صناج غزیه لرمدن چایلاق
غزیه سی هر هرری توفیق بک صاحب بک ایدر
کرک تحصیل اولدنی متعاضه مصطفی انندی
تحفلر نکرده کوز بذات ایدی . برانشام صبحوم
شوکت یاشاکه قولغانده وهی ملایه یا بدنی
مدخلکی حکایه انندی بو شوکت پاشا رشید
پاشا اولدی . بولند ایل و عتیله طاقی

اوز اوچنجی عصر هجر ییده استانبول حیاتی

استانبول کتبخانی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 3.E.720

۱۳

مهری : علی رضا

حافظ بک جمیته احراز موفقیتی حکایه سی
حافظ صدیق نام پشاده اولدیغی من اقدم
اصول ایجابی، یارداغی طاقری اولوب
جمیته کیدر و کندیسه طوغری، لوزمانی
شاعر بولور ایش، اوکون ایچیل آدملرینه نسیه
ایمک خاراندی چقمش کنه یسی جمه انشای
برمه تاد یانکرجه بکارکنه کیمش یارداغی طاقری
اولوق شریک و اورولری اولدیغی و اسکرتانی
ایله قاسم باشا بیدر کیدوب طاقری یارداغی طاقری
آلوب عودت ایدنجه بیدر صیاح اولدیجی جهته
بر چاره دوشمنش و درحال جمیته دایره
مدیریتی بولوروق خفای ایسی آکلشش برابر
کندوسنه یانکر برده تورمق ایچین بر شاق
چارشاق نزه کوزله حاجیواددی عطارلورده ساتیلاق
رسولونق برورده دینکندارک ایلمسنی تیبیه ایتمش
وموچنبه ایچاقی ایش و قنا کخیال باشلامش
حاجیواد ایله قره کوز میدانه کلشلی مساوردی
طوشمقوله کولکلده بوکامش عماردینر
شدیقه نهقه لری عیونه چیمش، حضار کولکلده
چانلاق درجه سنه کلش هیچ برکیمسه وقتک
نصل کچه بکنی قره قایدی مامش، نتیجه برناتود
کتیروب حاجیوادک قره کوزده خطاباً اولوق قره کوز
سنک ایتدیگه تصورلر ایچوق لازم کان جزای
القاه دیکر برجمیته ترتیب ایدم، بوتقاسم
بوتدرله اکتفا ایلمدیمسی اوژیته صاحب
جیت درحال حافظ جمیته ایله نه دیمک اقدم
سنکله صیاحه ندر اوج اووق اوژیته یازانق
ایتمش ایدک، دها هنوز برینه بیله باشلامسزین
اوپونه نهایت برمه ایستورسک مقاله منری
تالیله اجراهی بچورسک دیه واقع اولان تور
واصرایته مقابل حافظ اوت اقدم مقاله من
اولی ایدی، فقط خیالی کیجه به مخصوص بر
اکنجه در کونوز قابل ایسه مقاله من اجراهی
حاضریم دهرک بچره نکه برده سن قایدی برجه هر
کس صیاح اولدیغنه اگاه اولمشلر اشته یانکر
عمارده ایله صیاحه ندر وتت کچیرنکه موفقت
قولایله حاصل اولدیجی تالی اولنور ایسه
خیالی حافظ صمتده مهارت تبین ایدر
خیالی حافظ بک حضور سلیم نالنده

باشلاد . نام طاقم اولوق اوژره اولی ایکی
کشیدم صوب کوجکلر نصعه چیتارلر .
سیوری کلامی بر نکرده انده شاق شاق
اولدیغی حالده اوونجیلری تعقیب ایدر . بوکا
(بوسادسی) اطلاق اولنور وظیفه سی ایشای رسده
تحفاتی ایتمکدر، بده قول طاقک هفت حمویه سی
[چورچونه] بیمارلورچورچونه بازلره باشلورده
اوزون تپسه سیوری کلامی و صرلورده عجب
لیاسلر بولور (چنفرانی نوتله) پورنیز بیه ،
قنبور چوجه طویلاق کوسه کپی غریب فریب
اسملره یادارلورلر . حبسی بر آغزده [طاقده، بر
کی صیوریدرچی نیکلک پی بونده برایش وار]
تکرله منسی سازه برابر سوپه بولک [آلا
آلا] دی عبارت نقرات ایشامده مسترمله
متعلق شکلرده وضعیلر آلیرلر و طبیعتک
قدر بیسمز مخلوق رازایه آقی تقلید ایدرلورده
بولری متعاب باشنده دلی برقاوق و صرلورده
کنارلرینه کورک چورلمش برجه و آلتنده
چانگیر و یانلورده ساری است یوش اولدیغی
والنده یاسنلر تعبیر اولان شاقشاق بولدیغی حایه
وقاری حافظه ایدر بر آدم طوریله آغیر آغیر
پشمه کار میدانه کلیر . بره برابرتم ایدوب [فلاق
اوونک تقلیدنی آدم اسول و آهنگه ایله اغدیلمه
نماش ایتدیرم] دیر ویدنده شاق شاق ایله
زورناجی به چان اشارتی ویر و آرتق اوپونه
باشلامش . اولنورده .

اوونک ایتداسنق ایتاسنه قدر اوپونه
چیناق اشخاص مختلفه نکه کافه سی ایتدایلی کاره
صیاحت ایدرلر . بولرک هر برینه بشقه بشقه
صوام اکلانق و آرلورنده کماجری اداره ایتمک
وموضوع بحث اولان مسئله نی حل و فصل ایله
پدسه کاره حاکم بولدیغی اورت اوونجیلری
بیتنده پدسه کارنی بهم بر وظیفه عد اولنور،
صکرلری (چورچونه) بیقیم فادق اوپونده
طی اولندی . کویکلرده رسماً الفا ایدلی،
زهرلر و صن ایدرک چیتارلورده . مؤخرأ برونص
اصولده ترک ایدلی، وتیله اورت اوونجیلری
ایچنده مکمل مقاله واریدی . عرب، لاق، ارنور
دوم وارینی ، یودی تقلیدلری ، اتراکک
اوغاق، چنانلری ، بوستانلری کوزل تقلید
ایدرلورده .

سلاطین عزیز هدایت چلوسنده اورت
اوونجیلرینک معرف اوللری، موزیقه مایونه
آیدی، اولوتیلر بولری ملنکه اخلانته خدمت
ایدجه بولده تنظیم و اصلاح ایتمک اوزوننده
بولدیغی روایت اولمشیدی، حالیکه مؤخرأ مابین
کابلرندقی ضیایک (باشا) [۱۷] و مهربه میرالایرندن
مابین مایونه مایور دلاور باشا زاده عتار بک
کی شمانک تشویق و ترغیبه بولری طاق نوآد
و صری کابل یاشلر و سائر وکلک شکله
قویوب و مشهور و هی ملانک بولرک مجلسلرندک
اوضاع و اطوارینک تقلیدنی یابدروب اکلدیگی
روایت اولنور وکلای دولت سکه دارلری
تقلید ایدلری جهله بوکی اکنجه لک طوغری
اولدیغی سوپه بیدی .

وهی ملا حکایه سی
بو وهی ، لا اولانفد نکه معروف ایدی،
زیرا بونی اوتدر بیوک ایدی که اشالی نادر
ایدی . کندیس علمق بی بهره و فقط رجال
علمیه ایچنده مشکل و ملبس بر نیافته اولوب
حد داشته فصل و بدتمه مثال و خفته عصی
ضیاح اولدیغی داخل اولدی مجلسده برمدخل
مناشه آچار . حدت بجرانلری آرده منده شوکا
بوکا آقا طاق نکلر کیمده دلا و ختمه بوکا

سرج لسان قتره سی
حافظ بک حضور سام نالنده برکیجه خیالی
اوبنادرکن اووق قره کوزک افانق اولوب
کتخداسی حاجیواد چپی برطاقم کوله لورجاریله
مبارزه ایدرک قره کوز افانک توفاغه کتیرور . افا
کولردق برینک اصی سلم اولدیغی تحقین
ایسی اوژیته بوکسک صده ایله سلم دینه
چاغیر خانقا مشارالیه بره لیلیه لیکه جوانی
برور متعاباً حاجیواد قره کوزک قارشوسنه کلوب
[تو... قره کوز حضور شا عافده برسرج لسان
ایتدک که فباید قوی قابل دکدر . شوکتآب
افندمن سکجه رخصت بیوردیلر . آرتق توپه کار
اولوب بکده چکسین] دیر و درحال برده نکه آرنه
سنده کی شمه بی بوف ، هییه سویدر ذات
شاهانه تلاش ایدوب [حافظ راهی کوجمدم
مهادم برلرله ایدی . کسه اوپونه دوام ایله]
بیوردلورده حافظ جناب حق همروشوکتیزی
منه داد بیورسوق افندمن تصورنی عقوبوردیلر .
لکن صنت اعتبارله بوخطا نولکزدق صادر
اولماق لازم کایدی . مادانکه واقع اولدی
آرتق تم تقاضا منته قالدی [جوانی و برور توپه
ایدوب چه کیدر .
خیالی صمیم افندی به کتجه بوذات بک دکری
برشالی ایش . اولاننده سام ناک فصل طاقنده

بو وهی ، لا اولانفد نکه معروف ایدی،
زیرا بونی اوتدر بیوک ایدی که اشالی نادر
ایدی . کندیس علمق بی بهره و فقط رجال
علمیه ایچنده مشکل و ملبس بر نیافته اولوب
حد داشته فصل و بدتمه مثال و خفته عصی
ضیاح اولدیغی داخل اولدی مجلسده برمدخل
مناشه آچار . حدت بجرانلری آرده منده شوکا
بوکا آقا طاق نکلر کیمده دلا و ختمه بوکا

اوسادرس اويونق مردودده اگاس اويونق
کندنامی حاجواد چای برطاق کوله لوجایه لر
مبارزه ایدره تزه کوز اغاشه توناغنه کتیر. افا
کوله لر برنک اصی سلم اولدینن خنق
ایسی اوزرینه بوکسه صدا ایل سلم دیه
چاغیر خانامه مشارالیه بره برای لطفه لیکه جوانی
وبرو متعاباً حاجواد تزه کوزله قارشوسنه کلوب
[۴۰۰۰] تزه کوز حضور شامانده برسرج اساه
ایندره که نیاید عفری قابل دکدر . شوکتیاب
افندن سکاه . رحمت بیوردیلر . آرتق قوبه کار
اولوب چه کیده چکین [درود حال برده ک آرنه .
سنده کی شمعین برف ، دیه سوتیرر ذات
شامانه تلاش ایدوب [حافظ رایی کوچمدم .
صاهم برلیقه ایدی . کسه اوپونه دوام ایل [

بیوردیلر سه حافظ جناب حق هر وشوکتکزی
مرداد بیوردی افندن تصویرین عفری بیوردیکن .
لکن سنت اعتبارله بو خطا نولکزدن صادر
اولماق لازم کایدی . مادانکه واتع اولدی
آرتقیم تظنا ضمیمه نامدی [جوانی وبردو توبه
ایدوب چه کیدر .
خانی سعید افندی به کاتبه بو ذات یک دکری
برخانی ایمن . اولنده سالم ثالث فصل طاقنده
تایز و کرفتی اولوب طبعاً طرفه اولدینچره
مشهور ولی افندی زاده اینک و مشاور دولت
حالت ایدیلرله خوایه ناماق و ماتف ویک تپو
مولوی شیخی عبدالقایی ایدیلر ویکجهی زاده
عزت ملا افندی کی نیجه عرفا و طرفه ایلرجه
ایمن انترنده بولنش و لطائف مصاحبانلرندن
حصه مند اولدیر [مصاحب [لفظک منای
حقیقی سائر اولدینن حاکمه عمود خان قانی به
مصاحب اولمشدر .
بعض وقایه در طول ایضاب فیضی با ارضای
برچوق آده که خلاصه توفیق اولدینن روایت
ایدیلرینه . مصاحبلر دن عیدی یکه صحونه
حضور شاهانده جریان ایدوب عاوردلری
وبرچوق متفکره حالالسنه ناسده دور اولدین
کندوسی سرعسکر مستشاری اصیق احمد یکه
صحونه ایدیلر . سلطان محمودک ارتحالندن
سکره تقاعد آجراغ بیوردیلر قی باریده کائن
ساحانه سنده احتیارات و ۱۲۷۲ تاریخنده
ارتحال دار آخرت ایدیلر . باریه جاده سنده
ایلیکانه نشامی بیوک تپوسنک قارشوسنده
کائن مقابر مسلمینده مدفوندر . عیدی یکه
صحونه سلم ثالث فصل طاقی چاوشلرندن
اولوب کوبلی چارش لیلیه یاد اولنوموش میز
موی الیه ۱۲۵۱ تاریخنده رمضانک برنجی کوف
وفات ایتکجه جوان حضرت خالده شاه سلطان
هارق قارشوسنده کائن مقابر دفن ایدیلدر .

اورده اویونلری

اورده اویونلری خیال اویوننک دانما واسح
برقیاسنده ویاخصه طبعیک حالنده اولدوق
بیله تاریخلرندن سکره ترتیب ایدیلدی و عوادواع
وسلطان ایرام صرلرند و غیبات موسیقی
قازاندینن چله ایکیشر یوز کیشک اولدیکه قول
اورده اویونلری بتدریج روایات تاریخیه ندره
شدن زمانلر ندر اورده اویونلری [ظهوری
قول] [خان قول] [کیرل قول] [بران
قول] ناملرله متعدد قولره منقسم ایدیلدی . چونلر
موسیقیه موده بون بون یوزونجی چاری
ایچرو کومک و چوبی و دما بوکی سیر برلرند
ودوم شاده اسکاب خان تدری پاشا خانکی
اوسق اورتلی مغلرده وسور هایونلرده رسمی
شیافنلرده وچال وکبار جهتلرند اجرائلییات
ایچلردی . اورده اویونلرله موزیکه سی طر زتم
وچله زورنا چفته ندر (نقاره) داول
(طبل) ده صکب اولوب فقط هر شخص
تقلیدینه چیاوسه او تقلیده مخصوص پارچایی
چاقی و اویونلرک میازه منلیک تسنن اداره ایتک
زورناچی ، قائم اولدینن هر زورنازه اورده
اویونلرند اجرائ سنت ایدم . اولجه مشق
ایتک شرطور . اورده اویونلرند اصول قدیم
انتضامجه ابتدا ساز کوچیکه موالری چانه

افندی . اولونلر یونری ملنک اخلانده حقد
ایدهجهک بوده تنظیم و اصلاح ایتک اوزرسنده
بولدینن روایت اولمشیدی . حالیکه مؤخرآ مابین
کابلرند شیبیک (پاشا) [۱] وهر به میرالایرند
مابین هر ونه مامور دلاور پاشا زاده مختار یکه
کی شمانک تشوق و ترقیدیه بونری عالی رفواد
و صری کابل پاشا و سائر وکلانک شکله
قویوب و مشهور وهی ملانک بولنلرجه مجلسند . که
اوضاع اطوارینک تقلیدینن ایدوب کلبیکی
روایت اولنور وکلای دولت حکمدارین
تقلید ایلدیکلری جهله بوکی کلبیکلرک طوسی
اولدینن سوبه نیردی .

وهی ملا حکمایه سی

بو وهی ملا اولانلر دیکلر معروف ایدیلدی .
زیرا بونلر اوتدر بیوک ایدی که انانی نادر
ایدی . کندیبی علمدق بی پوره و فقط رجال
علمیه ایچنده مشکل وبلین برقیانده اولوب
حد داننده فصل و منتمه مائل و خفیه عصی
صنای اولدینن داخل اولدین مجلسده برمدخل
منانته آجرا . حدت بحرانی آده سنده شوکا
بوکا آثار طونار تجدلر کوستر و زان . مخصوص
طور تهری غایت تحف و اکاجری اولدینچون
اوتصر وکلا و کبراسنک الک مقبول قلماسنن
عد اولنوردی . صنای غزله نرسندن چایلاق
غزته می سر هرری توفیق یکه صحونه ایدری
کمرک محصله اولدینن متقاعد مصدق افندی
مخبرده نگره کوز ذات ایدیلدی . براشام صحوم
شوکت پاشانک توناغنه وهی ملا به ایدین
معدلیکی حکایه ایتشیدی بو شوکت پاشا رشید
پاشا بفرمه برلرندن اولوب وتیله باب عالیده
یک کلبیک ، مستشارلق کی مهم امور ایدیلر و بعض
والیکلر ده بولمشدر . تونانی عمود پاشا حامی
ترینده ایدیلدی . بو توناق سواقه تپوسندن کیروده
و باغچه ده دیوار ایچنده اولدینن ابتدا باغچه به
سکره ده توناغه کیریلدیدی . بر اشقام مصدق
افندی توناغه کدوب پاشا ایل او طولور کون نوز
آجراوب اوزمانک اصول وجهله چیرغینی
چاطه جیسی سایی زکایده اولدینن و مکلف
فایشلی بر حیوانه را کب بولدینن حاکمه وهی ملانک
ایچرو کیردیکتی بچره دن کوردکارنده پاشامصدق
افندی به و اشقام بلا به برمدیک پایه بیلمیسیکدر
مصدق افندی ده های های بالکنر نیم کیم اولدینن
سزل ایچمه موسیق اوسته لرندن اولدینن
وسرایده بولدینن سوبه یکه فوندر کایدردیه
سویلر و لافندی ده اوطه تپوسند ایچرو کیر
در حال نیام ایدیلر . حسب التشریفات صرند که
بنش آلدیلر . چوبلر تهرولر اصالی لیر . صاحبته
پاشلایر . اونا بیلرده بر مصدق افندی تپوسنالی
آلتیش ، آلتیش پاشلر تدر بر ادم اولدینن حالده
کندوسنی ده ایشل و آغیر باشل بر طرزده کوستر
ملا افندی بون ایلیکده کورجه جان صغیلر
بر آلتی مصدق اندرینک دیشاویه چیتسنی
فرست عد ایدوب بکا هر زمان صتیجه صتیجه
کلرک و بر سنک زکایدکده برطاق مندره بون
حریرلری قارشومه دیزوسن . بوله حریرلر
پانده راق ایچمه شوبه طورسون لا ایل
بجیت بیله مسلکله مقابردر بر بر حریفده
کیم ده سوال ایدر . پاشا مصدق افندی
تلیسی وجهله سویلر و صغیلر مه عمل اولدینن
بیلدیرر . ملا افندی ده قانع و مسترخ اولور .
متعاباً مصدق افندی اوطه به کیرجه ملا اعتباره
پاشلر ذات طالبکری شمشیدی قدر طایبق
شرفه مظهر اولدینننه تأمللر ایدر و بر اشقام
برنکده بولندینن زده طولای کندوی بختیار
عد ایلرم کی . دمه لر سردن و درول و شروت
کلابلر ایرادندن سکره معلومات موسیقینده
مستفید اولسی ایدنده بولندینن آکلابر .

[۱] عالی رفواد پاشا ایلر ضیا پاشا بولندیک
ضدیت واخلانک تفصیلاتی تصویرانکار غزته سنک
درج ایلدیک یکی عیاللی تاریخنده مندرچر .

شده برده می رازیدند اوله بقدره از آن صورت
مانند سنی رجا ایدرم دیسی اوزرینه ملاده
خزاشش برقاندما تزیاد ایدر اوله بقدره دجار
واستحارلمده بولنور ویا شلیه جتی ظنیه سامعینه
عضوص برطرزده کوزلرنی بوموب ماشفانه
آغلر چکنکه شملار . مانیکه بنه واقیه قانفار
براز زمانه دما کبر بومومده سوز صفده گذران
ایدن موسیقی اوسته لرسلک فنیلری بکدر بگریته
لیدنه دما ذکرلی اوله نلرینه وصالردن مانکیسی
دما شولولور وقر بولنه یینه انتقال ایدر . بو عتده
برجل دوام ایدر . مصطی اندی باشلاجه جتی ش
کپی نئی مقام اوزو بوزلرینی سوزالی ایدر .
بو بکرده . موسیقی دما مانکی ساعتد مانکی
مفامک اغنای لازمه کجی عتده ک نوله طوعری
اولوب اولدنی مستلیمی میدانه جیمار . عطری
صوحولک بو مسئله ختده اولای ملاحظه سی
عننه سلیه حکایه و بویادگی مطالعه ذابیه سی
علاوه ایدر . مصطی اندی بولنه یینه و سولومات
موسیقی ختده ملاحظه یینه عتده مانکی برابر
آنلین انتظارده اولسینه ملوانیر . مصطی
اندی تکرار واقعی قانفار جیوه نلرله بریدن
ملاده خوردنه برقی افلاکه بویا بر بومی خانه
کایر . بو حالی فرق ایدن مصطی خواننده لر
مخصوص بر وضعیت آلیر . سس نازینی بیلند
اوله بری بر قاج دفته ده اوکسورور . انی چکنه
نویوب ضبط صداسیله آزادی جیدنی ندر
دانار کی باقرینه و [اطلرده فلاک یاروم]
ترکیسی جاغرمه باشلاجه ملاقه اوغرادنی
بیا بیلرک برندن فیولاز . [آ کلام کرانه کس
اشناسان بری بیکله .... غالدی طابت
باچانک بری ایدی] دینچه وای بکنه بکزی
دیرکم بکنه بکنه بن بکنه حکم دیمنه فارشو
اوله ایسه بکنه برجه به ندر سولیه بیکم دیوب
دوام ایدر . اما ای عروس بکنه دیشکنده
مادانک بکنه بکنه سولیه حکم دیر . متصل باغیر
ملاده بوکا تحمل قابلی کوزلر آتش کسبیلیر
چهره موس مورد اولور کفر طوفانی آغز
طریلیسی ساورور برینی بنا فاصله و برض باغیر
حریف صوم قان باشیه جیدنی بیلر . جن
دیمی ده کار اجز حدتند قاوروی جیبی آغز
چیزنی چکر مصطی بیوم ایدر جیوه
یارجه نیر امامی تبریلیر . ملاه کی طلب طلب
مجرار نیر دینر اولاش آره سنده حضرت
ماتسی الت اوست اولور دیوریلیر . طیانر
مراجیل ندرلر شانیر شانیر قیلیر اوزبه
بایلیر . ملا اندی بر آرائی خانه صاحبه دیرم
ایدر . خانه صاحبی حرمه قانچار عیاده شو حریف
بوکیه موچه عیب اوله جتی جاگ تورقازاق برقی
دیبه اوزوی بچیدنی ندر حاجتونه باشلار
بو باغیردیج . بریکه دما زیاده باغیر حرم سلامتی
نوفانی خانق نوازه یوز دیبه بر برینه قاپوشیر
اوشانلر اوله یه نوشارلر ، کوچ بلا مصطی
صومدر لر . لکن ایزیکه کتروپ ملافتدیک
بوزنی کوزنی بیغاورلر . هزار مشکلات ایل حدتی
لشکنه موقی اولورلر .

اولدنی حاله اوزده دیوراکمنه قیلمده اولورده
آرکوب اطرافه یینه آغنه باشلار . قیلمده اولورده
بلاشه دوشر شاشیرور بره طونکه ، اولورده .
تومانلاری و بریلیر . مهترخان کورلیسینه خلق
نه اولدنی آکلا به من بر برینه قاپوشیر . هنلک
سکبانلری حیوانک بولارینی یا قارلر بر طوقی ده
کوفه به مجرم ایدر کیسی باشانک سفاندن قاپوب
نقاصی دیشا و به چکنکه اوغراشیر کیمسی
یا لاسنی چکوب کوفه یی یارجه نله . شول اولور
هزار مشکلات ایل یاشانی خلاسه موقی اولورلر .
عجازه آدمک سفانک یارسی قوبمن بوزنی کوزنی
بره قانچا یینه منقش و یازیر . عمد بوزنی طبعان
نلاویسی ازکاه کوزک لیه لیه اولدنی
حالده کوچ بلا حیوانه بندر بوب حکومت قوناهه
کنورلر .

قره بوندن عبارتمد لکن حافظ مهراندی
اوله کوزل نقل ایدر و انشای و شعی اوله
بر صورتده نجسم ابتدردیکه کورلمک قابل
اولزیدی .

خاقان مشاوالیکه . صره انشای عزیمت لره
ازمیره اوغراسی وجهه صلاحی رسم طایسینه
ازمیره اجرامی نر اولدندن ذات شاهان لری
زیارت و رسم مذکوری قاشا ایلک اوزره . حاجات
ولایتک هر طرفدن بیکارجه امانی بجمع ایش
و هموم با مویرن و وجود و امانی مملکت و عساکر
شاهانه منصبه احترام بولنیش اولدنی حاله
ذات شاهانه اسکله جیوه بوزنی آل چوق
ایله مستور بنک طاشندن حیوانه راکب اولسینه
برابر موسیقی چالنه باشلار و موبک مانویده
حرکت ایدر . بو اراده خنکار بر شمشک غرض
اوله بری بر درلو دمه مقتدر اولانام . اقرنی
بوزینه طریقی کپی بر طاقه تدبیر لره بولنور سده
فائده ایتز . حق رکابده بولنلردن جوی بو
حاکم فرتده اولورلر . هرته حال ایسه جامع
شریفه مواصلت اولسینه برابر آزاد یاشانی
نزد ما بولرینه جب ایل اصیاب ضحک حکایه
ایله بنک طاشندن حیوانک اوزدکیسینه ایغنی
آه جنم انشاده حافظ اندینک نفرسی خاطر به
کلوب اوزوم کوفه سی اولاصوه دیبه ایغنه
بولنده مجبور اولدم و کولمکنده کشفی بنجه
مقتدر اولدم بیورلر . شو نصیلا بولنده
اکلا شیلیرک شهریار مشاوالیه حافظ اندینک
حکایه لردن مظهر اولملر لکن شیزاده لکلی
زماندن بره دائره ما بولرینه مقسوب اولوب
بیدالجوس بحره میرالایلیه . بیت شاهانه لرینه
آلای دلور یاشا زاده عتار بک حافظ اندینک
خنکاره حلول ایتسی کنندی موثیجه ضررلی
عد ایلدکندن [عالی وفواد یاشارک . مقتدری
کندی آدم لری بیت شاهانه کزده بولنور بوق
جاسوسانی ایتدیرم کدر] دیبه ضمه بنده بولنده
حافظ اندی قرب پادشاهیده بولنه ماشدر .

عالی یاشا ایلک دفعه صدراعظم اولدنی وقت
اوتوز یدی یاشنده ایدی . سلطان عبدالعزیز
کنده و صنه سعادت تکلیف ایشدکه [آمان
اندین هنوز فرق یاشنه کیردم و ذاناده او
مقامک اهل دکلم . . .] دیبه اعتدال ایشدکه
خاقان مشاوالیه جوابا : [اوشاه بوقامده حاج
سفال آغیرتیر سکن . . .] بوزمقده هنوز بر آمان
اولنسن بر جمه کوفی بوزنا ایچنده بویچی کوبنده
اولوت اقامت ایلدیک ساناخانه کله آره طریقه
کاش کوشکده بعض احبابله اوتوزورکن یاش
مایچی نشئت بک کلوب مهر حاوانی اسفرداد
ایدر . عالی یاشا بوندن بالبح مشاوالر اوله
احبابانک یانه عودنده انی اکلتیر . اولرده
مناسف اوله بری جمله ایسی شطارتنه بر دور .
فرانکی کایر . حضارک بوسکوت و تازی بریدن
دوام ایدر . او آرائی حافظ اندی صوره

[۱] مهترخان دینان پورسی موزیقه طیل
داوول متهد زور ناذیل نقاره جفته نره کوس
[داوول شکله غایت جسم برالت طرب] ده
سرکب ایدی .

اولدنی حاله اوزده دیوراکمنه قیلمده اولورده
آرکوب اطرافه یینه آغنه باشلار . قیلمده اولورده
بلاشه دوشر شاشیرور بره طونکه ، اولورده .
تومانلاری و بریلیر . مهترخان کورلیسینه خلق
نه اولدنی آکلا به من بر برینه قاپوشیر . هنلک
سکبانلری حیوانک بولارینی یا قارلر بر طوقی ده
کوفه به مجرم ایدر کیسی باشانک سفاندن قاپوب
نقاصی دیشا و به چکنکه اوغراشیر کیمسی
یا لاسنی چکوب کوفه یی یارجه نله . شول اولور
هزار مشکلات ایل یاشانی خلاسه موقی اولورلر .
عجازه آدمک سفانک یارسی قوبمن بوزنی کوزنی
بره قانچا یینه منقش و یازیر . عمد بوزنی طبعان
نلاویسی ازکاه کوزک لیه لیه اولدنی
حالده کوچ بلا حیوانه بندر بوب حکومت قوناهه
کنورلر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 315730

اسرار کیشلر، مجذوبلر

مجری : علی رضا

سورته طرلار . مسکوده جای ایله اگمک و بریایر . بنده نوال سابق و جهله درسکارینی دیزلرینه و نالری شفا لرینه قویوب عالم مراقبه به دالارلر ایدی .

مؤخرأ حکومت بولارک احواله کسب اطلاع ایله بکندن قهوه لرینی بیقه بروب کندو . لرینی منع ایشیدی . مع مائه الوم اسرار استعمال اینلر بولمینی زوایت اولمقده در .

اسرار دن حاصل اولان کیمه کلمه اسرارک کسکین و اووشدنرچی نفرزینه معلوب اولان اسرار کیشلر اوله برطانیل خولیا به دالمش اولوردر . لرگه بوندن دو بدقلمی ذوق مکیمات سائره دن حاصل اولان افرانک کافه سته ترجیح ایندیورلر و حتی بوذ نیک اوغرنینه حیسانلرینک لنتی بیله فنا ایش اولورلر . بو غرب سیرک تجلی سانه آگاه اولمیدنر ایچون ذوق ونشسته سنه دائر مطالعه در میان ایده بیله بک قدرته مالک دکلم .

مجذوبلر

یقین زمانلره قدر کروه مجادیدن بر چوق آدملر جمعه کونلری وقدمیل آقشاملری ایوده طریقلر لردی . محل ایشاملری آتی کوملک محمد افندی قبری و بشیراغا تره سی بانلری ایدی . بونلر سئله قراقتده پریشان بر حاله اولوب کیمی کوندوز انده قریبه بر فار دولاشیر کیمی ده دائما چپوق ایشهرک کوزر دیکری باش آچوق آیفیلر چیلای متصل قوشار . او بری انده برعصا آیفنده بوکسک نه این اوله رق اغیر اغیر کشت و کذار ایدر . بضایسی هیچ سوز سوبله منر سکوتیدر . او بری علی القوام برشیلر سوزیلر باغیر . بر بشقه سی هوچکر باشنی صالار ، درویشلک ایدر . جمله سنک اوستلری باشلری بیس و موشر شونک بونک قراندن چکر یاره اوستلر سوزلی خانلر اوله کیری آلارک اوستلرینه سوزولدیکنی ایستاملر . لکن وسوسه ایشدکاراندن چکر یارلر ، منع ایشلر . بر ضررتلری اراسین دینه یاره دیرلر .

بر قنلر اولمقور یام بارگده نکلر کوره ایله ایوب جامع شریفی شا روان اولمندن بولمقور اعتیاد ایشی ایوبلی ، یتلاق افندی دیرلر کورورم بر ذات واریدی . اهل بوکادن بر قسم خلق بوذنی بددرس اء اوار ایشلردی . سوز سوزوتکره سی اطرافنده طر بلوب مصاحبتی بر شرف عد ایدرلردی ، یتلاق فیدی اولمقور کوزل سوز سوزیلر معنویاندن بیت ایدر ، بو مجذوبلرک قعیسی نکی فضائی حاکم اولدینتی و کرا تیرینه ، متعلق سقبیلرخی نقل ایوردی .

یتلاق افندیکن بیانه کوره بونلر عصرک قعای ایشلر . اناسنرک امور دنیو بلرخی بونلر اراره ایدرلریش . هر برشی آلارک بد ااره سنده اولدیفندن ظوهر احواله باقوب مکدر و متاثر اوننی جائز دکل ایش . ایشته بوکمی سوزلره قناعت کیرین اومتوکل آدملر دنما سترخ ایبال ارلهرق باشلرلر و بو مجذوبلرک همت و الهامات قورسبیلرندن استعانه یا چایشیلرله جاب ششندرلری ایچون آنلری اطعام و اکرام ایدرلردی .

یتلاق فدیکن بر منجی ده شاهیددی ایوب جوارنده کیملرک ، دنون اولدقلمی عننه سیله بیان و تفصیل ایشی ایدی . حتی اکتر یسنک سنک سزارنده اولان تاریخ ایبانی بیله حافظ .

ازره یاره اولسون سائر قطرات جهانده بولسون هر بلکده از باب یسار ، اصحاب دانش ، مغذیر تجارت و صنعت و صنرف ا ورین اولدین کبی هیچ بر ایشله مشغول بولمقورق سفالت اینده و اعانه دیکره اسرار حیات ایند سفها وضعده موجوددر . بالطبع استانبول سنده بو بولم . آدملر واردرکه اسرارکش دینه معروف اولان انخاص بوزمه بدبختانک طبقة اولاسنی تشکیل ایشکده در . کرحه الوم بوکروه مکروهه عانی متنسب قنایش اولوب آچوق بونلر نهکی کیمسار ایدی ونه یابارلردی ، نصل اسرار حیات ایدرلردی ، بونی بیلمک استانبول احوال خصوصیه سنه دائر سلومات ایدانک ایستیانلر ایچون فائده خلی اولدیردن و قدما اسرار کیشلر اء واتی نختده برساله ده طبع ایله بکندن فقیرده بو ایله کی استعلاماتک بروجیزر بیانی مناسب کوردم :

اسرارکش دینان آدملر دائما وقتلرینی کندیلرینه عنصری قهوه خانه لره کچیرلردی . اسرار قهوه لری نخته نله ، طو بخانه ، سیاوری قیوسی ، مولو بخانه قیوسی جوارنده برده اسحق پاشایه اینی بوقر شده ایدی . بو محفلر یله بیکن قهوه خانه لره مقیم اولوب درونلری غایت یاس و مردار ملوانلرینی ایس طومش ، هر طرفنده اوروشکل یوه باعش ، صولاری دوکولاش ، چالری اضلا سیلتاش ، قرانق ، کویه قورقور نشر ایند پرور دایر سفالت اولوب درونلرنده بر قاج نخت کروت ، قیری بر دسی ، یاسلی برر طاس بولوروم برنده ساکن اولنلردن بدیشر نقرینه قدیمی ده اطلاق اولورلردی . بو دده لر قیلد ائمه محالی قالیان برطاق مسکین و مستکره اخیارلر اولوب وقتیله سائفة عطالت و یاسفامت و یا خود سوق طیبیله بو درک سناله دوش ، شلر و کوندن کونه آدمکلرینی غائب ایلرلر .

حللنمدر بر بشیرلرینک نختد نجه بو اخیارلر اهل حان و ماسودن ال چکمن ، قرقره قاریشیلردن اولدیرندن کیمسه ایله دنیا کلای ایشلر ، ایشلرنده حاری کوش ، یاغی تپ سنه قدر چقیمش برفس و نیک کبارنده هم سیاه اولان بر صاریق صاراشلر . طر قلمی هیچ کبراهش ، بیلرجه طرائی اولاشمش ، بوزلری کوزلری قلملر ایچنده قالمشدر و جودلری حاتم کور دیکندن نکلر نه قاین بر کیمه طبعی حاصل اولمشدر . کیمه کلاری کورمکلر سیاه بر مشعه حاله کلش ضررتلرک کی لیمه عارلر یاغ ایچنده قالمشدر .

احوال صحی لرینه کچه اولورلر چرکمش ، قیورلری چقیمش ، چیمه لری سوزلمش ، کورلری بولاشش فری غائب اولمشدر . ایشته اوله مستکره محظرده یاشایان بو بدبخت آدملر دائما درسکارینی دیزلرینه و لرینی شفا قلمینه قویوب عالم مراقبه دالمش بولورلر . بونلره قارشی انسان بر حس نفرت و اکراه طریقتدن کندی آلاماز . هر برینک اولکرنده نکلن معمول کیمه برر بوکروه قعیسی طوردر . زیارتچیلردن بری بونلر ایله کلام ایله بکنی بیلمه بنده شاید بر سوز سوبله بچک اولورسه [دالغامنی بوزدی] دینه دوچار عالم اولور بلکه قیو دیشاری آتیایر .

بو بدیشر نفر قدیمی دده لردن بنده هر قهوه نیک

اهل خان و ماسودن ال چامش، قورده
 قاريلشردن اوله نرندن كيمسه ايله دنيا كلای
 اترلر، اشرننده حاره كرهش، یاغی تپاشنه
 قدر چقمش برفس و شك كارنده سم سیال
 اولن برصاوق صارتشدن. طرفلری هیچ
 كیمباهش، بیللر جه طراش اولمش، یوزلی
 كوزلی قائلر ایچده قائلنر و چودلری جام
 كوز دكندن نزلنده قایلن برکیر طبعی حاصل
 اولشدن. کیمه کبری کورمکلر سبب بر مشه
 حاله کلش صرف نرندنه کیمه لیمه عبار یاغ نچده
 قائلندر.

احوال صحه لوبنه کچه اونوزلر چو کمن،
 قیورلری جیمهش، چهرلری سوزاش،
 كوزلری بولاشن فری غائب اولندر.
 ایشته اوله مستکره مظلومه یاشایان بو
 بدخت آدملا دائما در سکلری دنزلرینه ولری
 شفا لوبنه قوروب عالم ساقیه دالمش بولنورلر.
 بولره قاشی انسان بر حس نفرت و کرام
 طرفندن کندی آلاماز. هر برینك اوکلرنده
 تنگه ن معمول کمنه بر نوکریک قهسی طوردر.
 زیارتچیلردن بری بولر ايله کلام ایلمه ککی
 بیله بده شاید بر سوز سومله به چك اولورسه
 [دماغلری یوزدی] دیبه دوچار عاب اولور
 بلکه قیو دیشاری آتیلر.

بویدیشر نرقدهلی دده لردن زنده هرقهوه نك
 بر نقرده او حاجی دده لری وارد. بو او حاجی
 دده لرك وظیفه سی دائما او حاجی باشنده بولنور
 او حاجی ستور طوطی، ناركوله لری طوله برتی
 برده چای پشیروب ویرکدن غباردر،
 ناركوله زنده سان جویری قیوغدن معمولدر.
 اسزازه قیرنه تعبیر ایدلر. بو قیرمه بی تنباکویه
 قازیندروب ناركوله بی بوکنکه طولدر لرلر.

قدملی دده لرك او چر نقرده عونسه وارد.
 بولره صیدانلاق ایدلر. وظیفه لری تحصیلدر.
 اندر. کل یوم سیار بولنورلر. قدملی دده لره
 حسن اعتمادی اولان برماقم متوکل آدملا آتله
 هفتلق تحصیل ایش و حاجلرینک حصول
 ایچون آت قدامش، ایچ لردن ایلش اوله لردن
 بولری تحصیل ايله مشغول اولورلر و طایفه لردن ده
 ایچ طلب واخذنده بآس کورمدرلر.
 بوسرار قهوه خانه لری نك برده کلوب کیدن
 مشغولری وارد که بولره محب تعبیر ایدلر.
 کرك تحصیلدر صیدلرك و کرك محملرك کتیر کبری
 ایچلر او حاجی دده بیه تمام اولور.

بو قهوه لره دخوله ایدلر ابتدا قدملی دده لرك
 حضورنده بیون کسمکه مجبوردرلر. بوکان ذاته
 هیس، بردن اصلا سوز سر بلکسزین بر قاج
 دقیقه اوله جه نظر ایدلر. نظر لری غایت غضوبانه در.
 حضور لوبنه داخل اولور بیون کسکدن و نیاز
 وضعیتی ایضا ایلدکن صکره طوغریجه او حاجی
 دده نك یاشنه کیدر. بدین تقبیل ایدوب کتیر دکاری
 ایچ بی تسلیم ایدر. دده حساب ایدر. اوچ
 باش دیر. هر باش بر غروش دیکدر. مثلا
 کتیر بلن ایچه بن غروش ایسه اوچ غروشلق
 اوچ باش ناركوله طولار. ایکی غروش
 بدله ده چای پشیروب بر مقدار اکک احصار
 ایدر. غزالری بولدن عبارتدر. ابتدا ناركوله
 بر باش طولار. اوزر بی آتشلر. بر ایصلیق
 چالار. موجود بی دده باشلری قالدیر لر.
 او حاجی دده ناركوله بی نفس آلتسزین غایت
 قوتی چکر. دومان طارانه صالورور. یاره بی
 کتیرن آمده ده بر نفس چکدیرر. بده دده لره
 [خود نفس] دیبه لرك هر برینه بشقه بشقه بر
 نفس چکدیرر. آرتق او مملک ایچنه غایت
 متنه ن و نایاب تحمل بردمان باصار. جمله سنده
 برر او کسورک حاصل اولور. اوکارنده ک تنگه به
 یوکورور. بر برینی متعاقب اوچ دمه ناركوله بو

مع ایدر. بر صحرای ارضه سبب دیبه
 دیر لر.
 بر قتلر اولنور. یام بارگده نقره کوره ايله
 ایوب جامع شریفی شایروان اولینده بولمقانی
 اعتماد ایچن ایوبی، یتلاق ایدر دیرلر کورورم
 بر ذات واردی. اهل نوکادن بر قسم نالی بودنی
 بد مدرس ایلد ایشلردی. سور سور و تکره سی
 اطرافنده طیلدوب مصاحبه بر طرف عد
 ایدر لردی. یتلاق قیدی اولدنج کوزل سوز
 سولر منویانده بحث ایدر، بو منویلرك قعیسی
 نکی فضایی حاتم اولدینقی و کرا تیرینه متعلق
 یتیم لری نکل ایدر.

یتلاق اقدینک بیانته کوره بولر عصرک
 قتلی ایشلر. انسانرک اور دنیو نالی بولر
 اراده ایدلر مش. هر بری آفرک یدار سنده
 اولدیندن ظوهر احواله باقوب نکدر و متأثر
 اولی جاژ دکل ایش. ایشته بو کیم سوزلره
 قناعت کتیرن او متوکل آدملا دائما سترخ ایبال
 ارلزق باشلرلر و بو جندوبلرك همت والهامات
 قوسیلرندن استعانه یاچیشلرلر، چاپ خشنردلری
 ایچون آنلری اطعام و اکرام ایدلردی.

یالاق فدینک بر صرته ده شهیدن ایوب
 جوارنده کیملرك مدنون اولدق لری عنقه سیله
 بیان و تقصیل ایچمی ایدی. حی اکثر یسنک
 سلك مرزنده اولان تاریخ ایباتی بیله حافظه
 سنده ایدمک.

ایوبک برده بادیک یا یک یوروشلی صالار
 باش اینه خانی واردی. بو یتمک تاریخ ایوب
 دینته یلرینک صری الحاطاری عد اولنوردی،
 اسانی دوز کونجه، او حی باشی تیزجه اولدیندن
 زینجی خانلرك بر طرف تقریبی بولور، یانلرینه
 صرقلیر، مجسم بر ترینه کیمیر، دولتی نه فضاقتی
 و یازیشده کیم مانع منوی بی بقده ایدر لرك یقینه
 کاین اوله جق بر فرق نصل محتاج معاونت
 اولدینقی و باخود او کولرده بتم قلان بر
 چو جفک نه درجه حال سفاکته کسکینی و بوکا
 اعانه ن حاصل اوله جق اجر ثباتی نمداد
 ایدرک حسبه لله اعانه طوبلاق زحمتی اختیار
 ایلدیکنی سولر و بوسورنله برخیلی پاره قز ایدر.
 حاجیه خوش صحبت و مزاج آکشنا بر قادن
 اولدیندن چه لری ویالی مبارک آت ایلری
 زیارنه و رمضان کونلری ته افطارینه کلن رجال
 و کباری آداب ایله سلالرلر مناجلرینه کوره
 سوز بولور سولر اکلدیرر. چانلیجه عطیلر
 آیدر.

اسنانبوله بر طاقم سبلجیلر وارد. عراقیه
 اوزرینه بیاض ویایمیل صاریق صالار لر. مشین
 شلوار صالار کپلر. موصلفی مشین قره بی
 اووزلر نه آصار لر لارنده صاری طاس بولور
 تبدیل آفتاملری جامع حولیلرنده ایام سازه ده
 سوقا لرده و سیر برلرنده طولاشیر لر. قادیلرك
 بر چوخی اولشلرینک جانلر ایچون سبل یتک اوزره
 بولره یاره ویرلر. یاره بی آلدنج (سبل لله
 سبل شهادن دشت کربلا ارواحلر ایچون سبل)
 دیرلر بر کون بولنردن بری انسان بدیکه اقمه بی
 جق یتک کرکدر، سلال اوله ییلک ایچون آن
 ترمله تزیینلش اولی ایجاب ایدر، نعمت کافت
 مقابیلر دیمیدی. بنه علیه سبلجیلک
 دینتیلک بر صنف مسماری دیکدر. چونکه
 آکوج آچوب نسل ایتلر. سبلرینک مقابانی
 آلمش اولورلر.

یکی بر صوبندی

خبر آلدینده نظر آقاضی کوی صوشرکتی
 شهرمانته مراجعت ایدرک المالیده یکی بر صو
 بدینک کورلش اولدینقی و قومبانه طرفندن
 کشفیاتده بولنلرینقی بیلدیرمشدر.

استانبول اصنافلری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No Z.E. 750

محرری : عل رضا

۲
ابتدکاری تونلرک نفاسندن طولانی خلقمز یوقا برقیه اصولندن ممنون وششوند اولشلردی . برقاچ سنه لر بو اصول دوام ایتدی . مؤخرأ شمدیکی رژی تشکل ایتدی آرتق استانبوله تونوچیلرک صنعتی اورتدن غائب اولدی . یالکز رژی دن اوندنقی مقابلی تونون آلوب خلقه صانع بقالره ، عطارلره قالدی .

چارشوی کپرده بهر کون بری یاغلق چیلر
دیگری بدستانده دعا اولنور . آندن صورکه ایشه باشلازیم . خوجاکی تمیر اولنان بدستانایلر وقیبله اوچر بیک کیسه دهفا فضله سرمایلی آدیلر ایدی . بدستان دورونده کلینی ذیقیت اشیا آلوب صایبردی وانغیا بندن بهضیلری یاره لرینی بر طقم ذیقیت اشیا لرینی بدستانده حفظ ایدرلر . بدستانده مستقل محافظلر واردی . ملو تو ایدرلی .

استطراد — ۱۰۹۹ تاریخده زوربارلرک قیامی کونی بکیچری بدستانده شریف آغا ناندنه بر خوجاکی بله . عارضه چی قاروب دولاب تمیر اولنان دکلی بقیایه قیام ایدر . شریف آغا فریاد ایدرک قلوب و بر صریک اوجنه ییشل بریز طاقوب عبادالله نه طور یورسکز دیرک اورتیه چیقار . شریف آغا سنجاق ایله چیقمش سوزی چارشو خاقی بدستانده سنجاقی شریف چیقمش سوزیه تحول و بویله جه توار بولدی بندن خلق آغای هر قومک باشنه طولی آوب دادخواهانه سری عایونه کیدرلر . ارکان دولت قرارهله سنجاق شریف اخراج اوانوب طوچی باشی ، بوستانچی باشی وسائر بیطرف ضابطانه غیرت و زور یاره خوف وخشیت کلرک و برقاچ ناندنلری اخذ و اعدام اولنورق فتنه بر طرف ایدلشدنر .

بدستانیلرک ملحقانندن عد اولنان زنه چیلر و دوسماعت و بلاد شه داخله بولان و قو . لتوچی و او طولر لقی تمیر اولنان اصناف ایتم میرانی اولان مخلفات ایله ضرورت ومضایقه سببیه اصحابی طرفلرندن کبریان اشیا بی حین حرایده ده دون بهاسنه قیاق صورتیه مباحه ایدرک صورکه بیلر نده چیقیشمه اصوله کندو . لرینه منافع کثیره . نأین ایله کلری عدالتتحرق آکلشلسی اوزوریه اصناف هر قومه احتساب نظارتنه بالجب جرائم کندش لرینی اعتراف ایله قیابند بوکونا تجارت ، کروهه به اجتناسر اتمه که و ایچلر نده ایدنلری اولور ایسه خبرورمه بکزان اوله رق مته اولدقلر نندن ۱۲۵۴ تاریخده چله سی کفالت متسلله به ربط ایدلش استانبول قاضینی ایله بالجه حکمه لره قیدلر دوشورلشدنر .

چارشوی کبریحه قده اولیا چای سیاحتنامه سندن مستخرجدر .

اولیا چای سیاحتنامه سدنک برنجی جلدینک ۶۱۳ نجی صحیفه سنده :

[اصناف بزازستان عتیق : استانبولک از دحام و کزیده برنده آل عیالک خزینه عظیمی بر بزازستان در که کویا قلعه قههادر . بیج ارباب سفیرک وزوا واعیانک مالاری بونده در که فریزمینده بیجه یوز دمبریولی مخزنلری واردنر . سنه ۸۵۷ ده ابوالنج سلطان محمد غازی نیک بناسیدر که کویا شدادی بر بنادر ، جانب اربعه سی طشره سنده کچه چیلر ، صحاف و تاقیه چیلر ، بوغاجیلر ، قلابدان و صیرمه چیلر قیوچیلر ایله محامدر . چار کوشه سنده قلعه قیولری کی متین ، قوی دمبر قیولری واردنر . شماله ناظر صحافلر قیوسی ، غربه مکشوف ناقه چیلر قیوسی ، جنوبه مفتوح غزازلر قیوسی ، شرقه

قرم محاربه سی اناسنده اوروبایلرله دها بقیندن اتلاطلر و تماملرده بوللمسندن طولانی غرب مدینتیه بر قابل حاصل اوله رق عصر لرجه ترک اصولنده بشامش اولان خلقمزک طرز تمیشلر نده ، ما کولات و ملبوسیات و اولریمزک تقریبی مثلو احتیاجمزده دقه بووک بر محول حصوله کلدی . عصرک پادشاهندن افراد مانه قدر هر کس بر زینت و احسانه دوشدی . هر نوع تجملات و تزویانه متعلق اتمه خارجدن اولوق کی آققه وهله ۷۳ و ۷۴ تاریخلر نده اجرا اولان سورجایورلردن طولانی لزوی اولان اققه حریره و معمولات اجنبیه ایچون اوروبا قاریقه لرینه طوغریدن طوغری به سبارشلر واقع اولغه [۱] باشلادی و آرتق معمولات داخلیه کوندن کونه رواج و اعتباردن ساقط اولدی . بیکنرجه ایرانی سرمایه داره مالک بولنان مملکتیمز عومومته سفالت ایچنده قالدی . صنعت و تجارت خصوصنده اهالی اسلامیه یوزده بشوزنه بدتنده تدنی ایلدی . زوالی خلقمز آمیله آریله براسکلت خالنه کلدی .

[اسکی و قنلرده استانبوله کلن اجنبی کیلری کلکیولیده یوقلمه اولنورمومع اتمه تک دخوله مساعده اولنومش و مکرم رسمیده کبریان اشیا تک جنس و تمدارینه نسبتله عیناً استرقا اولنورمیش .]

عنانلیرک تجارت کیلری یازین قره دکنز لیمانلرینه ، قیشین سوریه و مصر طرفلرینه کیدر . لر دی . بعضیلری ده بحر سفیدک جنوبی مملکتلرینه اجرای سفر ایدرلر . سفاتن تجاربه ، خیریه تجاری دینان اسلام تجارتک مالی ایدی . تجارت هر قومه دن هر برینک یکر میشر او تووز و بلسکه دهافضله سفینه لری واردی . بوسقینه لر طوبخانه ، قلم باشا ، غلطه سمتر نده موجود اولان انشآت محللر نده کئی یایی هر نفرز اوستلری معرفت لر یله انشا اولنوردی . لزوی اولان کراسته ، چوبی مثلو مالزما تک اصنافیه زینت ، رچیته ، قطران ، متاره اعمال ایکن اصنافه بو یوزدن مستفید اولوردی . قلمایچیلر ده قلمات برلر نده اجرای صنعت ایدرلر دی . بلکن بزلی کاللا کلکیولیده کاش قاریقه لر زده طوقونور ، بو بزردن بلسکی اصنافی معرفتیه لیوانه ، چنبر مثلو برط قلم اسکلرله یاد اولنان بلکنلر اعمال ایدیلر دی . ترسانه آرقه سنده واق میداننده بولنان اورغایچیلر خرمه لینی و کندی بردن خلطلر و متنوع ایلمر بوکلر دی .

ایوده ایوم ایلیکخانه قشله سی نایله خنجرلی سلطان سراقی جمله ۱۲۴۴ تاریخده ایلیک بوکوب ترسانه ایچون بلسکن بزلی اعمال ایتک و فضله سی صایله رق منافع وفقیه نأین ایدلک و حاصلات صافی سی عامه له اوقاف خزینه سنده عاظم اولقی اوزره ایلیکخانه نامیه برابینه انشا ایدلشدی .

برزمانلری ایلیک و ایلیک بوکن اصناف ده واردی . دیکیش ایکنه سی بیله کلکیولیده اعمال ایدیلر دی . اسکیدن تخه قلعه دن زیتون یاقی اسکلر سنده دکن موجود معازلر اسلام تجاره طاب ایدی . غلطه و استانبول یاغ قیانی ، بال قیانی ، آسمه آتی معازلری خنجا خنچ اسلام تجارتک ماللریله طولو ایدی .

قو طوچیلر زندان قیوسی رسم باشا چایی جو اولنده کاش معازلرک اکثریسی اسلامدن و توعه عتاییه دن اولان تونون تجارتک تونون دیکلریله ملو ایدی . تونون تجاری مالک هر سوسنک باشلیجه تونون زرع اولنان محللر ندرن

سنگ و ماسه است که در این روزها در کوهستان
مقار و امثال این صنایع بود و مستفید اولور دی .
فراغ تجار و فنان بر نرند اجرای صنعت
ایدلردی . بلکه بزری کابل کابولیده کاش
فابریقه لر زده طوقور ، بو بزردن بلکنجی
اصنافی مرفیله لیوانه ، جنبر مثلاً بر طاقم
اسمیرله یاد اولان بلکنل اعمال ایدلردی .
ترسانه آرقه سنده و اوق میدانده بولان
اورغاجیلر خرمه لبی و کدیردن خلطرو متنوع
ایلیار بوکرلردی .

ایوبده ایوم ایلیکخانه قشله سی نایله خنجرلی
سلطان سرائی محله ۱۲۴۴ تاریخده ایلیک
بوکوب ترسانه ایچون بلکن بزی اعمال ایلیک
وفضله سی صایلهرق منافع و فقیه آیین ایلیک
وحاصلات صایه سی تمامه اوقاف خزینه سنده
مائد اولق اوزره ایلیکخانه نامله برابینه انشا
ایدلشدی .

بر زمانری ایلیک و ایلیک بوکن اصناف ده
واردی ، دیکیش ایکنه سی بیله کاتبولیده اعمال
ایدلردی . اسکیدن نمه قلمه دن زیتون یاغی
اسکله سنده دکن موجود معازله اسلام تجاره
عابد ایدی . غلطه و استانبول یاغ قیانی ، بال
قیانی ، آصمه آتی معازله ری خنجا خنچ اسلام
تجارتیک مالیرله طولو ایدی .

قو طوجیلر زندان قیوسی رسم پاشا جایی
جواننده کاش معازله لک اکثریسی اسلامدن
و نیمه عثمانییدن اولان توتون تجارینک توتون
دنکار یله ملو ایدی . توتون تجاری ممالک
عروسه نیک باشلجه توتون ذوق اولان مللردن
کندی بلکن سفینلرله دنکارله توتون جلب
و توتون کرکنده نوعه کوره رسم میریسی بلایفا
معازله لرینه ادخار ایدرلر ایدی . بو معازله لر
اوروپا یله کلباو توتون اخراجانی وقوع اولور دی .
درسه ادت و بلاد نه داخلنده بولان صنعت
اهلی کتکلی توتونجی اصنافی ذکر اولان
تجار معازله لرین مباحه ایتمکلی باراق توتونلری
دکانلرله چشید باهرق قیدر بوب ترازو ایله
آیقینی اوله رق درجه نفاستنه کوره مختلف
قیانلرله اهالی به صانلرلردی . هرکس ایچجکی
توتون اوله بلعانه اکا کوره مباحه ایدر دی .
اونه نفیس توتونلردی . ۱۲۸۷ تاریخده رسم
میریدن بقعه دخوله نایله برقیه باراق توتون
ایچون بر مجدیبه آتشی تقرر ایدی . آز
برمدت صوکره یالکز درسه ادت داخلنده
صرف اولنه جق توتونلری قیوب مختلف قیانتله
قیالی اوله رق اهالی به صایقی و سنوی
خزینیه دوت یوز بیگ ایرا بدل المحصار
و برمک اوزره موسیو ظریفی ایله خرستانکی
زوغر افرس افندی به احاله اولمشدی . مؤخرآ

۱۲۸۸ تاریخده بو محصار امدت اداره یه قالدی .
بو اداره ده باراق توتونلر شه دیکر روزی اداره سی
کچی چشید باهله رق قیدر بوب دولت حسابه
باندول کیده سی و دودور و واسطه سیله صایلیردی .
برمدت صوکره بو اداره ده لغو اولوب ممالک
عروسه نیک هر طرفه رسم بریدن مابعد صایقی
قیانته کوره مختلف صرفیات داخله رسمی قایلرینه
باندول کیده سی صورتیه استبقا اولتیق
و دولت عالی به سنده منحصراً اولق اوزره توتون
فابریقه لرلی تشادینه رخصت و برله دی . بو فابریقه لر
اعمال ایتمکلی توتونلری دکانلرله اوله رق
صانلرلردی . فابریقه صاحب لرینک صنعتلرندک
مهارتلی و یکدیگرله رقابتلی جهتله اعمال

[۱] سرای هایون ملیوسات و مفروشات
ولوازمات سائره سیچون طویخانه مشیری ذی
پاشا صرحومک دلانی و فرانسه تبعه سندن
مشهور (قره نیل) مرفیله اوروپا فابریقه لرینه
وقوع بولان سیارلردن دولای کلبلی معامله لر
دونر و اولوقک و کلاسندن بعضلری بیننده
پاشای مشارالیه بازرگان پاشا لقبیه یاد اولور دی .
حتی ۷۴ تاریخده ذی پاشانک وفاتی خبری
قیردان دویا محمد علی پاشا ترسانه ده استخبار
ایتمکینده (چوق شکر شو بازرگان پاشان
قورتلیق) دیکدی موثوقدر .

سببیه احتیاجی طرفلرندن کبیرلین ایشیانی بین
مترابده دون بهاسنه قیامتی صورتیه مباحه
ایدرک صوکره بیلرند چقیقسه ماصولیه کندو .
لرینه منافع کبیره . آیین ایلیکلی عندالتحقیق
آکلاشلر سی اوزرینه اصناف مرفومه احتساب
نظارته بالجب جرائم کدشته لرینی اعتراف ایله
قیابند بوکونا تجارت ، مکر و هبه اجتناب اتمه .
و ایچلرند ایدنلری اولور ایسه خبر و برمه یکریان
اوله رق مده اولدولرندن ۱۲۵۴ تاریخده جله سی
کفالت متسلله به ربط ایدلش استانبول قاشلی
ایله بالجله حکمه لره قیدلر دوشورلشدر .

چارشوی کبیر حقه ده اولیا چای مباحته سندن
استخر جدر .
اولیا چای سیاحتنامه سنک برنجی جلد بیستک
۶۱۳ نیمی صحیفه سنده :

[اصناف بزازستان عتیق : استانبولک
ازدحام و کزیده برنده آل عثمانک خزینه عظمی
بر بزازستان درکه کویا قلعه قهقهادر . جمیع
ارباب سفرك وزرا و اعیانک مالاری بونده دره
زیرزمینده بیجه یوز دهر تیولی مخزنلری واردر .
سنه ۸۵۷ ده ابوالفتح سلطان محمد غازیکنک
بناسیدرکه کویا شلمادی بر بنادر ، جانب
اربعه سی طشره سنده کچه جیلر ، صحاف و تاقیه
جیلر ، بوغاجیلر ، قلابان و صیرمه جیلر
قیوجیلر ایله محاطدر . چارکوشه سنده قلعه
قیولری کی متین ، قوی کدیر قیولری واردر .
شاه ناظر صحافلر قیوسی ، غربه مکشوف تاقیه جیلر
قیوسی ، جنوبه مفتوح غزازلر قیوسی ، شرقه
کشاده قیوجیلر قیوسی واردر که بو توب اوزره
قتادلری آچیش مهیب برقوش صورتی واردر .
بوصورتی قیوبه نقش ایتمکدن صرام «کسب
و کار دیدکلی برهوا اولوب طبران ایدر و جشی
برقشدر . اگر بو قوشی نزا کتله صید ایدر .
بیلر سهک بو بزازستانده کار ایدر بیلر سهک »
نصیحتی افهام ایتمکدر . اما حقا که عجیب رضوخیتدر .
بو بدستان ایچره کارکیر بایلر اوزره بر همد
رصاص نیلکون ایله مستور قیبه عظیبه واردر که
جانب اربعه سنده دهر قیافلر یخچلر واردر .
دائراً مادر قبه اطرافلرند امدلر کزوب دهر
قیافلری قیابه جتی طبعقاری واردر . بدستانده کی
شاهراه دوت سوقاقلک بیلر ، یساری جمله آلتیوز
دکاندر . قات قات جله ایکی بیلیک دولایدر .
هر دولاب صاحبی فراغت ایدوب فروخت ایتمک
دیلسه به برییک غروشه توتیا کی و بریلور .

صباحدن قرشاق و تنه قدر ایشلر برکارخانه
عظیمدرکه ایچنده جله ذی قیمت اشیا بولور .
بیکر ایکسیر بیکر کی به مالک بازرگانلر بولور .
«غلطه طرفنده الهی التیش دولایی بر
بدستان واردی بورا سیده مهم بر تجارت
سرکاری ایدی»

چارشوی کبیرک کبچی و بودوروم خانلری
ایله صمدال بدستانی بزازس دورنن قلمه در
و برقدیم کایسی فاتح جانندن بنا و بات بازانلردن
اعتباراً برکوک قسمی سلطان بایزید برقدیم ده
نور عثمانیه جامه شریفی امام ایدن سلطان عثمان
نایش انیشا ایتمدر برلدر . چارشوی کبیردن
بایزید میدانه کیدن و ایوم قاشیچیلر قیوسی
ذیلین معاده قاشیچی اصنافی سرکلیری واردی .
بولرک اعمال ایتمکلی جعفریدن علی الماده برلی
قاشیقلردن باشقه یک ، خوش آب و طاقیلر ایچون
بزه ، قوقه ، آقاوژ ، کر کدان ، مانده بوینوزلردن
سیغیر نارغاندن و هندستان جویوز قوشنده
مرجان و صدف صابلی قاشقی اعمال ایدرلردی .
صوکره لرلی اوروپادن معدنی قاشق و چتاللی
کرتله ورود ایتمک و خلقت کیندیکه بوجنس
چتال و قاشق لری استعمال ایتمک باشلاقلردن
برلی معمولاتی کوندن کونه تدقی ایشدر .
بایزیده قزغاجیلر دنیان باقیرجی اصنافی بر درجه به
قدر حال قیدیمی محافظه ایتمکده ایسه لرده بر آرز
وقدنبور اوروپادن چینی ذیلن قابل کرتلی
اوله رق ورود ایتمکده و اکثر معازله مرده بوجنس دن
مطبخ ادواتی صافنده اولدیفندن ذکر اولان
باقیرجی اصنافک معمولاتی دخی رواج و اعتباردن
ساقط اولنده در .

دوستانه و اندرگاه، و هم محقرده غلامان...
جاسارنده دخی میا باغی اراده اولمش و حق
بر کجه شهزاده جاسارنده نور اولمش...
رسی بلیش اولسی او زرنه او سر لورده
و نه و بیس بولوب صکر لری شیخ اسلام
اولای کوچک جلی زاده حاتم اسماعیل افندی
شو نعلی بی سوزده :

یوش فرخنده مایه ده شهزاده
سیر ابدان رسم تیغ ذوالفقار حیدری
دی یار جعی دولت صدر آصف مقبت
ابدی آوزنه چرخ ششم نصرت چوهری

چوایم شریفه منار دلورده رمضان شریفه ساخته
بیز بیام کجه صنه قون ایقاد تکریم اولمش
بیرم کجه صنف اولمش...
ارلوب بیوش عالم اسلامه بیام کجه لری اظهار
شاهمان اولمش حاله یانکر زامانلورده منارک
یولج بیام کجه لری تیر ناک اولسی مناسب
کوزله بهرک بته شازاله ابراهیم باشک
نذیریه مسعود ابدان اراده یان شاهی او زرنه
منار لورده بیام کجه لری تقابل آتیشده تیر
معروف وجهه نفاق کید برسی اسول و عادت
اولمش و بر اولورده کجه لری شمهیل ایشلورده
مولد رسالده بیام کجه لری به مصاف لیک مبارکده
کاگان مناز لورده نذیریل یانلده برابر دائل
شورده خاتمه و کالریک پیشکامنده ایقاد تقابل
اولسی و بشر توبت طوب انداختن ۱۲۵۱
تاریخده سلطان محمد ثانی زمانده باشلامشورده
افطار واساکه و تزلزلده رومالی حصارنده
کریمه سناک انشا ایتدی بر دیک مونتغاله پیشکامنده
بر توبت طوب انداختن صفاقی خاتمه زامانده
امول اتحاد و متعاقب بیدی نفاذ دخی بر توبت
طوب آتیه سی علاوه ایشلش و مؤخر آرده موام
مناسبه تشریح اولمشورده .

ایام رسیده و کلاذک مناصب سته و جانه
قدر مأمورین ملکجه و قاضیه سکر لکنده یکجری
تسلیمنه لکن رجال علمیه و طریقی بائی و عربی
بائی و توفیقی بائی کی اسرای عسکره نونا
نلری پیشکامنده به ترغایه جانیسی و رضای
کجه لورده مناره سوریه لهما قورلسیده عادت
ایدی . ۱۲۴۱ سناسی انقلابده سوکره ترک
ایدی .

رمضان حضرت لعلری

شهر سیامک اولورده اول طرف حکومتده
بعض نذیرانی حاری اعلی شامه نشر اولورده
نذر جان نه کی شیلورده عبارت اولدی بیامک
ایچون رتبه خیره دیکری شیطانات خیره نعللورده
سوکره نشر اولناق اعلی شامه لورده بر صوفی
زیره دوج اولمشورده .

و نه خیره بی متعاقب سر صکرک قای
صاگر منورده لک ایتدی بر آسوی اولده برابر
استانبول هانلقانی یعنی اهالی لک ضابطی عدو اعتبار
اولورده ۱۲۴۹ سنه سی رمضان شریفده
اولورده اول سر صکر خسرو باشک استانبول
قانیسی افندی به خطا با ایزدی نذیر لک سوریه
نشر تا مالو عطر اولورده من شیم طعام حضرت لری
یا ساهه تالی بوسنه بارکده دخول لک اکتاب
مشرقت و فقرت اولنج اولای شهر مبارک
رضای شریفده جله بشکانه حرجت و شرفی
بذول بیویان لی نعمت بیتمز ولی نعمت جهان

[۱] درج اولرک اول ایکنجی کون مولد
شریف قرانق اربیل ملک انضیل مظفر لدین
حضرت لریک اثر منقلرده . اشاریه ۶۰۴
تاریخده بو آیین بیتی اختراع ایتشورده احمد اول
زمانده بر طاق اسول علاوه اولمشورده .
از جله نقیب الاشراف افندی لک مولد شریف
قرانق صراستنده و کلای دولت ذیلنده انقاد
ارتقیمی ناز و اولورده برابر و کتبه تقدم ایتشورده
وسوم تشریفات دولت مساعده اولورده بیام
مذکورده نقیب افندی لک جامع شریفه ورودنده
بر هائل مفروش و مستورده مفرداً آرام ایلری
امول اتحاد اولمشورده . الحاله نده مرقه جلی لک
قرانق خام بولیده دین نقیب الاشراف افندی
جامع شریفده حضورده مستور اولان جمله گرام
ایده بخیر و کل صرف اکرام شکر و شریفده
آبروجه تقدم اولورده .

و آرام اقبال حارونلورده بقصد عالیوی سنازل
سایه شریفی اولورده بلا کانه اصهار نظر کیمیا
ار بورق مرض رادب و کونده و حاکمیه و غیره
اولورده مناز لیت سنازلری ایما اولورده
شوکلو اندمن او طرز بیور ایش اولورده
یکه بلم دیو توف و یا خود صابوب بر قیری
طرفده مولاشتی انشا ایتدی بکنده کرک و وضع
و کرک شریف کرک آنلو هرکس عرض
و ادب لورده بی حال او زره و شکا حارون
عادت کاروب کیم لری و شوکتناک اندمن
جام شریفه و یا خود بر هائل دیکر بر هائل کرک
را کیم و کرک ماشا تشریف لورده انشا ایتدی
تصادف ایچون کاروب کیم لری غایر رسم شویت
بیمه کورلر دیکر باقیوب ایچون اولورده
عادت اولورده بر ایزد کیمو کیمو کیمو کیمو
ارنی قاوروشد بر و ب اوکده باهرق طوروب
شوکتناک اندمن صورت بیورده لورده سوکره
اشته اولورده ادب او زره طوار اول ایشلرینه
کیم لری و شوکتناک اندمن حضرت لری کرک
جامع شریفه تشریف حارونلورده و کرک بر هائل
آرام بیورده لورده بر طاق ناس بولک بولک آرتیسی
صره دوشه لورده و یا خود پیشکامه حارون طوب لورده
طور لری غایر ادب بیورده لورده انشا ایتدی
او نذر حرکت هرکس جاسارت ایدر سه کورده کیم
کی حقرنده نادیب معاصیه شیدا ایچون
اولورده نذیرت و بیجانلی ناکه بر میسب
و رضای شریفه جمعه کونلورده ماسه
کونلورده هیچ کیمه لک هر حال [۳] بر هائل
و اکرو بر لری ایسه تکلم و نادیب اولورده
حق اولورده ذات فانی لری دخی با لجه هلال
امالری و مختار لری و خاندانده صاکن یکجری
طاق ایچون خانجیل کنده دانی چلب ایچون
نذیران لری حارون اما ایسنه و خاندانده صاکن
اولورده بلا زیاده و لا تقصا ایچون ایدر هرکس
بر ایچون اکلان لری [۴] کرش و شریفه تفریق
و تعظیم بره اکتا نذیر حمت بیورده لورده لعل

[۲] بین مالورده در استانبول اولورده اشخاب
و تمس کایسی بویسی و بوی اولای بیوسک
قرانلورده آشی بویسیه لورده و او زره چاور
نور لری لوت اولوب اولور بر لریه لاسبق
و باسقی کرتی چیمین شیلورده اولورده ایچون
کجه بنالورده سنده طار لورده سکسار لری کمان موتمن
و ایچون ده قسوتل ایدی حویلری دایما لرش
و ایسلاق مولوجالی اولوب ذوقالره جبرکاب
سیر زاده اولسی چایلی چایلی ذوقالورده
یاری بییق دیوار لورده دیر لری یانیش چایورلی
و حریف و کدی و کویک و فانی لورده لورده
اولورده ک عرسه لورده و بر اولور اولورده
قازورده ایچون طولو اولورنده کاروب کیم
یکسنه ماسه استکراه ایتدی مکن اولورده
اشته استانبول حله آرتی بول سه فایله بر
منظره اراده ایتدی کیم خواجه باشا جاسوس
الله ایشده باب عالی جاهه ای اولورده حایه قایت
طوار اولورنده قارشولق خاندان طار لورده
کدیل آنلر و اولورده پیچور لورده و چوب اولورده
قازورده قارشو قارشو قارشو قارشو قارشو
کیم لری ایشده بر دی ذوقالرک شمه دیکر و سنی
خواجه باشا حریف کیم لری سوکره دره مع هذا
استانبولک ارضوف و مشوم یان لری د شهر لری
هر طرفی دما بیوک بر توست و مقومیت الله
بر قنده .

[۳] یادشاعلره عرض حال ویرمه اصولی
بیر ایتدی لره قله بر عادتده قبل ایتدی استانبول
ایچون لری هر هاله بازار کونلری اسب سوار
اولورده کایسیا هر لورده اهالی لک عرض حال لری
ایچون و قبول ایدر لری .

[۴] اوائلنده طرف حکومتده اهالی به
نذیران اجرامی لازم کلدیک حاله هلال امام لری
اولان نذیران او زرنه اشقام اذنه بین هله
بکیم لری [نذیر و اشقام جاهه بیورده] ایچون
سویسی او زرنه و بلنده آراز ایچون بایقورده
مولان لری هرکس خیرد ایدر و اشقام نذیر
سوکره امام افندی نذیران هر هاله خلقه حق
تبلیغ رقم ایدر لری .

در حال قلابه جند .
افای صلات و استماع و نظ و اصیبت ایچون
طائفه ناسیه سلطان احمد و شهزاده و لاله جوان
شریفی اوتدینرو مخصوص حکمنده اولنده
لادنلر بو جاسدن غیری باجله بیوک جامله
کیو کدن ممنوعه .
نماز و قننه بشفه خدمه جاسدن غیری
جوانمه ارککلرک دخولی دخی جائز اولیه جقدر .
طائفه ناسی ادب ایچوق صابری حیث و توفایه
کزیه جک و نهایت ساعت اونوردی سوکره
سوقانلرده تاهیلرده کیمسه قالیه جقدر . قادیلر
بض اشیا آتی ایچوق چارشو ایچنده و کرک
سائر هارده دکان و معازله ایچنه کیموبوب
آلایسی حیننایسه اکا عضو اولای دکان
ارکنده ادیه طوروب استغنی شیشی بلاییه
در حال محله عودت ایده جکدر .
چلهک هر وقتده و علی الخصوص و مضایق
کثیرالاضافه جوانم شریفیه عزت و جماعته
ایضی صلات مفروضیه دوام و رعایت ایچری
و تراغ و تانی اموراً برهله کیدوب کلن خدمه دن
ماعداً برکونه خدمت و مصاحبت اولیانلر دکالزده
اوطوروبوب جوان اولناه جوانم شریفیه عزت
آدای صلات تراجمه مسازمت ایچری لازم
کله جکدر .
کیچکری کیمسه فارسی و کالزده کزیه جکله
و فارسی طوینلر حننه نشر اولناه تیسبات
حکمی اجرا قلنه جقدر . ساز و خیال اولان
هارده هرکس مرض و ادیه اوطورده جتی
و جیح و قننه مذموم اولای تومار و اشالی لمیبات
مروع اولنه : بضع خانه و نهوه خانه طوینلر
بو : لوجرکانی کورینان اولورایسه و حله آرزده
خانی محمود ایده جکله اوضاعده بولنور ایسه
تأدیب اولنه جقدر . چلهک مذهب صحیح شرعیسی
اولدجه صیانه دوام ایچری لازم کله جکی . نظر
مذهب صحیح شرعیسی اوللرک بیله چارشوده ای
سورنده قنن صیام ایچکری کورینور ایسه
در حال مجازات ایچری اجرا قلنه جقدر .
هر زمانه نظایف و تطهیر ایچکری اجراسی لازمده
و سواق اولور لیس و اوتیه برویه سیورنده
دوکوب براتی قنناتی مستلزم اولورق . نظر
صحت همویه بوطونو جتی بدیهی اولنه هر وقتده
و علی الخصوص بیوک و کویله صاحب خانه و اصناف
سائر خانه دکالزری سیورندی و مستکره شیلرده
تطهیر اقدام ایده جکدر .
فنشک آغی و مهتاب یقنی که مناسج رختی
بی ضرور ایده جکله شیلرده قوق و مساعیت
اولنه جقدر .
تیسبات مشروجه صورت نظایف اولورق و کما
مأمورلی طرفلرندن دوام اولنه جقدر .
تیسبات مخالف ارضاع حرکات کورینور . مأمورلی
چایندلی وظیفه مأمورینلری ایضا و اجرالنده
مخالفت حرکتده بولنایر ایسه تأدیبات لازم لیس
بالمی دخی مقررده . کیفیت چلهک ملای اوق
اوزره اشبو و ونه مخصوصه طبع ایچکری
و اعتلای اولندی .
هر سنه رمضان شریفک تقریبده جانب اولاندن
جوام شریفیه تهنیتلر ایچری و بلوملری توزمانته
ایندار اولنور . و تهنیتلر کوره اولنیش کول
قاله ایچی برات تهنیتلرک ایتسی کول مسلمانین
منار لیسنه ماحیا ایچری تورلنه باشلار . اسکیندن
و منارلرده صدراعظم و رئیس الکتتاب و کویله
و دندراد اندی که اعظام رجال طرفلرندن سرای
پادشاهی بیلیقی حایر نمایله بوچیلر تقدیم اولنور
و مرف خواجه اندیلر و معیت مأمورینلر
انلام رؤسایه افکاره نمایله مساعیر و انقیه
محظلمی که شیلر اهدا ایچوردی .
رمضان شریفک اوق پشچی کول طوائف
مسکریه بقولاً توزیع اولنقی طاعت اولنه جقدر .
[۱] بوزارجی سلسله مقالات ایچی اسمدر .
بر تهنیتی استنایرک شرح و تکرار لیس ، دیگر تهنیتی
رمضان عادلرین صورتدر . و ایچی تهنیتلرک
بکرتیه قاریدر بر تهنیتی ایچون بو کونده اعتباراً
صده ایچ (رمضان عادلرین) نه دوام ایده جکدر
و ختامده (تهنیت) تهنیتلرک لیس مشروجه
براندینمزد برده باشلایه جقدر .

صباح و انشام بیکری قیرخانه دن کیدور . آنکه ایچوق
بورادق ابرلق ایستم دیشدر . نفاخت دینه سنده
طولانی بین الرجال هندی مثلا دیه منقب اولان
صدورده و صاف اندی زاده اسمد اندی ایچ
بو صالح زاده پینده برودت و منارت وادش .
۱۱۹۰ رمضانده و صاف زاده شیخ الاسلام وقت
بولنان مشارالیه صالح زاده ابن افندیگ انظار
رسیدینه بولنوب موسم پیش اولنندن قننه
... دی اوله ای قونلش ایسه هندی لاخر اولدی
شیخ الاسلامک نظر دتی جلب ایچوب و عیب
شی ! بو سنه هندی سسله مدی دهره اکل
ایچوب لیکری قله برعش . اسمد اندی ایسه
بوندک تراضی منجز اولورق ، الحکمه و تقی
واردد کله کده مسیری جیفار دیش . بکری پیش
کول مسوکره صالح زاده برینه شیخ الاسلامک
موتنه کلوب اوونته بدره جیح استانبولدن چیتماش
اولان صالح زاده بی روسیه تقی ایچ اختار
و تسکین فیظ ایچش . صالح زاده ۱۱۹۱ ده
بروسهده از حال ایچشدر . رحمتالله علیها
سام نالت : صری شیخ الاسلامک براندینمزد
اصول تشریفاته توفیقاً مبین اولان اقدام ایچوق
احضار اولنده اولان طاملری برکله کوزدن
کیچیک ایسته مش و مطبخی حرم دائره صحنه اولدین
جهت ایچکندی اوقی مطبخه کیدوب مستغفرانی
معاینه ایتدیکی شاهده و انما اولان ؛ من استیضاحنه
جایزده برینده و بریدیکی جواب خوشه کیدوب تزی
چیزک چکسنده و دل رویته بنایندن اوخفاش
و غالباً مرض تقدیرده تیسماه بر قاج ده کله
طیبه علاوه بیورمش . ایچری کویچری بوکی
شیلری تمقیب ایچکدن عبارت اولان جاسور
بوخانی تلذذ شلر ، و قننه بر مشلر در حال خام
اندی به بتقدیر مشلر . افندیگ کیچکله کانه ایچله
به جکله بر تقدیر انعام تحریرینده نام : حجت کیچکله
و حای مطبخ دائره سنه اینه کله مههور جای بی
برقی ایچکله برابر اطعمه موجوده بده طاقولیه
سما مبارکله بدیه تیروب کوروب اورادک نیویه
آغش و اخفایه نطر اس چوریا و نده برصن
یکه بر قاشق [بولش شیخ الاسلامک حدی بوکله
بیلر بریلر] بیوردننه مسوکره اوطه سنه
چککتش . بو حال مشاهده و اجرائی ملاحظه
ایچکله که قادین خفیا دونه دولا کتیش . کنده
اندی جلب ایچوب و قننه نقل و حکایه
ایچش . زوالی که صفاتی اله آتش دوشتمش
تسکر ایچش . او صاعده مسکره کیدوب تدارکده
بولنایک امکان اوله بیچنه قننه حامل ایچر
بو حالدن سرای حایر آگاه ایچکله تدبیرینمزد
ایچش و طوغریجه مشهور مایچی احمد بکله نزدیکه
کیدوب ماجرائی بالاطراف بیان و افاده ایچش .
مدته خاکدای شاهانه به عرض اولنقی اوزرینه
در حال مطبخ خاص حایرته اسم و برلش . کنده
افندیه توفایه عودت ایچوب بران مسکره طالب
طالب بیکلر کلش . مناسب بر حله برلرک برلرک
متمایباً مسافرلرده ورود ایچکله باشلار .
شیخ الاسلام شوبله مامورینلر و ننه کتشد
اندی ایچکله برایتی خدمه دقیری کسه کله مملوای
اولانمش . و خزاناً مشله کسب ملاحظه ایچش ایسه ده
صورت مخصوصهده آلهی اراده سده اوزرینه
شق شده ایچوب سکونه مجبور اولنددر .
مشهور دردی زاده شیخ الاسلام عباده ملا
سلطان محمد ثانی زمانده ثروت و سامانیه برابر
مکرم مبدولسی و کبار لیس شربت شمار ایچی .
مشارالیه شربت شاهانه ای سلطان محمدک دخی
مهموی اولوب کبارانی حننه ایچکدی مداع
مطراکله بالغانه جل ایچکله برابر صحیح ایسه چوچ
کورمکله که حسلرک متحس اولش ایچی .
بو حاکم سوزله مداع مستمکله صحتی بلدات
تحقیق ایچتی و کندنه سوزده صیمنی دیننده
قرالهد بره رقی بر مضایق شریف کوی اسکنداره
یکی جامع شرفی زیارت رایکندی نمازی اسکله .
هر و ماه سلطان جاعنده ادا ایچرکله جوامکله
دکتر ناظر جبهه بی قارشوسنده موجود اولوب
مشرومینده مسکره دیگر بضع انالی که صالح
اولان نظامیه تردهو خامنه عزیمت اوطوروش .
مکر کندیگله تربیات مخصوصه ایچکله و کلاهی
صرا ایچکله دولت دخی اوزاره طر بلایقی
ارزره قرالندن برلش ایچش . ملای مشارالیه

مرحوم ۱۲۷۹ تاریخچه معارف نظامی در ممالک
 نظارته تمین اولندینده اوسنه که رضاشاهی
 خوانده خزیه نواصی او با جی مملو شده سینه
 یوز بیکه غروش رضاشاهی توزیع ایدر برمش
 ۱۲۸۰ سنه بی رضاشاهی تقریبده خدیو
 اسبابل پاشا که گوئی در توزیع ایدر برمش
 وارزانه متدارید، زبرده درج و املا ایدر
 اوز شکر
 غروش غزوی تقطیر توزیع اولناک عیار
 ۸۳،۰۰۰ ۱۰۰ ۴۰
 ۴۳،۰۰۰ ۵۰ ۳۰ مدرسه لر
 ۱۵،۰۰۰ ۲۰ ۱۰ اسکدار محلات فراسنه
 ۱۵،۰۰۰ ۱۸ ۱۰ یوزا ایچی
 ۱۰،۰۰۰ ۱۰ ۱۰ غلطه طوخیانه نندلی
 ۱۰،۰۰۰ ۱۰ ۱۰ قاسم پاشا
 ۱۲،۵۰۰ ۱۷ ۱۰ ایوب واکری بیو
 ۱۰،۰۰۰ ۱۴ ۱۰ یابوری تیوسی
 ۱۰،۰۰۰ ۱۴ ۱۰ ادرته
 ۱۰،۰۰۰ ۱۴ ۱۰ بدی نکه
 ۴۲،۰۰۰ ۴۳ ۱۰ اوزده بری ده قائلش
 اولدنی خبر ویریلنره

استعلام — خدمت و شوالیه بیکی ترمولوریا
 نه منکله ممانه و جریه لریته انشاسی چون بیکه
 کیسه گوئی در بیکی کی سگساک ایکی تاریخچه
 و تو بولای خواجه پاشا حریتی کی برنده دفته
 و بر دیک بیکه بشیوز کیسه آخچه ده بشقه حریتی
 مذکورده اوی بارقی یاقوب بشیوز کل اولش
 و تنظیم اولناک دفتری منظره تبه، تعدادی سکر
 بیکه بشیوز کاشی پانچ اولش اولناک احتیاج
 بر ضررینه آتی آتی نیش شهری آلیش غروش
 ابله اووزو تبه پرچ و ایکیش تبه روغن ساده
 اعطای ایتمش و سلطان عبدالعزیز خسته لته امانه
 حایقیری شکر تاسی اولتی اووزو بشیوز بیکه
 غروش گوئی در توزیع ایدر برمشیدی .
 رضاشاهده شهادتگاه دائره لرینه و سلطان
 سرای لرینه و سلطان مانتیه و قادن انندی
 صاحبان لرینه مناسبت حاصل ایتمش اولناک هر صنف
 بر طبق خاق و بعضی خواجه انندی و مغارخ رطلیه
 علوم و تقاری درویشان اطواره گیدوب درجه لرینه
 کوره مدبله، عطیلر آلیرلر و تبه و ماوردیت
 صاحب اولنلرک و کلا ووزوا توائلرینه اطواره
 کیسکی برچ و بریت روسیه حکمنده مداید لریدی .
 حادثه بده انتضامجه اطوار جیل اداغ شریفه
 بش اولن دقیقه قاه کلوب حالیکه قنی اخفام
 تقدر مسافر کلجکی غیر تمین اولدینده و بونلر
 بشقه هر اشخاص سرای و توناق و ساحات لر
 تیر لرینه اوچر بشر سفره لاتی فراده تراکم
 ایدر بکنده کرک مسافر لرکه اعزاز واکرامی
 و کرک نفرانک اطامی ایچون رضاشاهی اخفام لر
 هر دائرهده متادون بش اولن قان نضله طعام
 بونلر براتی منتهی اولدینچون بر منقو بیوک
 دائره لرده کمیا انندی و کیانر جیلر و کاتیلر
 رضاشاهی شریفک حایق اولن اکا کور لو ازمات
 دفتری تنظیم ایدر لر کیر جیلره، تهره جیلره،
 چیر جیلره اشجیلره طبله کاره، اوزار لر، بانلر
 تدارک و علاوه اولور و حرم دائره لرینه ده
 بونلرینه اطوار جیلر کادریکندن انارجه ده بشقه
 حاضر قار کور دایر ایدی .
 بیوک دائره لرکه هر مننده تراوخ نازلری
 آیین لر و اهیلر ایله ادا اولننی حادث اولدینده
 هر دائره تقد اماندن بشقه بلخاسه رضاشاهی
 شریف ایچون قرائت کریمی کوزل تلاوت ایدن
 لسانلر و فن موسیقیده اختصاصی اولناک بلند
 صدایه مالک بشر آلیش نقر، مؤذنلر تدارک
 و انتخاب ایدر لر .
 تراوخ ایچون هر اشخاص قونانلر کدیش
 دیوانخانه لرینه اوشانلر طایلر و سجاده لر سر لر
 و بازلر شده بازلری مناسب مللره وضع ایدر لر .
 شهادتگاه دائره لرده، سلطان سرای لرده و بعض
 بیوک دائره لرده حرم ایله سلاناق آردنی تارقی
 ایچون بیوک صفحه لره نقلر یکیلر نعلیه آونه

یامینلر شوق افرا ایسولر دیه فرمان بیور یوزور
 دیوب اراده سنیایی تبلیغ ایدجه، اوز زمانه قدر
 شرق انزا بسته سنده هیچ بر امی پایدامش
 اولدینده نه باه جملری دروشون و ذمه اندی لر
 دده انندی که یوزینه، تحیرانه و مضطربانه بقابلر،
 ایچونلر بری دده انندی که اغیار و اشارتی
 اوزرینه شوق انزادن تکبیر آلدنی کپی امامک
 دخی فاعله شریفی شوق انزادن اوزومده
 اولدیننی ایدینجه بیوک صحت و مصمم برشی
 اولدیننی آکلایله دده انندی دخی هله نازی کیری
 تیلکیز بلم دیمش و عزت و کت تراوخ نوازی
 قیلنجه به قدر دده او طوروب شوق انزاسته سنده
 برالسی بسته لشمس و سلام و بریلر و برار عامه
 السی، پاشایی و برمش و آونه داشلر نیک جله سیفه
 موسیقیده استاد ذوات اولدینده دده انندی به
 تولاق و بر درک آخن قالا باقیله السی کوزلیه
 اوتوروب بیتیر، بلر، پادشاهکده، مطهر تحسین
 و آفری اولملر، بیض بیوک قونانلرده بولناک
 و ذوق انندی کچه لری توائلرده تا ایلر، صاحب
 خانه و ذوق انندی کتیر لره کوزل کوزل نعللر
 اوتوبن بریلر، بهدال حور صباح نازلدن اول
 امام انندی طرفندقی مقابله شریفه به مواظبت
 اولدینده و اکثر ااماملر حسن تلاوت مجاهد
 بولندلر و صباح نازی و تقی تلاوت اولناک
 تراف کریم ستمینی مستغرق اشواق ایلر ایسی .
 بشوق قونانلرده تراوخ نازلرندقی سوکره
 تیلرله شریفلر توزیع ایدلرکده حادثه . بده
 جیونلر نازه لیر، تهره لکلر بر طرفندقی بهدال تراوخ
 زیارنجیلر کلکه پاشا لر، قونانلر کچه لری طولار
 طولار پوشانیر، کانه، آمورین، مینی، آمورلر
 و روسای انلام، بیت کتبه سنی نهار و اصناف
 طاقی بازمی نلقه و چراق، نعلو خدمه سنی الحاصل
 هر کس خانه کوره خصصی انزابانی قونوسی
 قونوسی اشینی دوستی اطواره دعوت ایچون
 حادث اولدینده آشجیبی ارکاک اولانلر بر چراق
 علاوه سنه و اوقات سائرده قادن آشجیبی
 استخفام ایدنلر ارکاک آشجی تدارک ایدر لریدی .
 آشجیلرک اجرت، رضاشاهی ایچون ایکی مثل نضله
 و بریلریدی، اکه فقیرک اطوار تیلر سنده بیه متنوع
 و جل، زیتون، پیر، باصبریه، صوچوق کپی
 جز لر بولند برله نندقی شکرچی دکانلرده اوقاق
 طیارلر لر جل، تهره لر، شریفک شکرلر، شروب
 شیشه لری، و جل قونانلری اطوار عمومی به
 وضع اولنور .
 استانبوله اصول انحصارک وضع واحدانه
 یعنی ۱۲۸۸ تاریخچه دکن قونوسی دکانلرده
 قونانلر ترازو ایله وزن اولوب آجوق اولورق
 صایفده و هر کس ایچون قونوق بهدال مانتیه
 میانه ایدلرکده ایدر . بوجهله قونونجیلر کرک
 و جال و کبار و کرک و کرام ناصک رضاشاهی
 قونانلری بیعت جدایت نیوب حاضر ایدر لریدی،
 قونونک استانبوله کتیرلسی ۱۰۰۹ تاریخچه
 ایتمش، مصلحه ایچون کتیرلسی و ۱۰۴۵ تاریخچه
 طرغری استعمالی تمام ایتمش اولدیننی روایات
 نا بدندر . ترا کیر کتیر لرینه مخصوص
 استحضار ایدر بو آئی ایچون فوق العاده غیرت
 و اعتنا ایدر لر اسکین (برش) تدبیر اولنور
 بر نوع مجروده مکیفانده اولوب یک چوق
 مبتلاسی اولدنی و بو مجرودکده موجودی شهود
 طایب یوسف سنای حقیق اولوب ایدر احمد
 پاشا جو ایدر بردکانه کتیر ایدرکده اعمال ایدکی
 مجروری صانعه شروع ایدکی و کتیرلسی ده بو
 نعلر مکیفیات مبتلاسی اولدیننی ایچون (رحیق)
 تسمیه ایدینکی و وفات ۹۵۳ تاریخچه اولوب
 بشکلا شده عیانی انندی در کاهی باج، سنده بقونوق
 بولدیننی حقیقه الجوامع ده مندر جدر .
 ۱۰۶۷ تاریخچه وفات ایدر (اصای) کتب
 و نذکره جه، انغا) صاحب کاتب چلی دینکله
 معروف سواری مقابله بی ایکیجی خلیفه سی
 مصطفی انندی (بز اولننی) نام رساله سنده
 دخای مجنده سلطان صراد و ایدکی منی سیدیه
 خلق ورق دخانی اوقا لیر بر ووزینه چکنر

اون اوچنجی عصر مجریده رمضان عادتلی

— ۴ —

مجری: علی رضا

برادریمده ابراهیم اسندن حکمتی اصندن
برذات، روف نهو، لردن برینه کیوب او تورمش،
تهو جیده علی اصول نهو، پیروپ و برمش،
حالیجه بو شترتی تهو بی آلیوب شو منردی
سولش: نهو روی سیاه آبی ایچیز حکمت:
حدیتهو جیده در حال شو سوزله جواب و برمش
« وگا اهل مرغان سرتی در بر، ایغ ناسی...
دیگه کک نکتی »
سوه زمانلرده دیر کار آره سنده، شهر حاجی
و شیدک چایانه سیبه بز بار بقیسی بوجوخ داری
اولدنی حالده پالکز رمضان شریفه مخصوص
اولن اوزره یزه بر کار آره سنده بر دکاه استیجار
ایده شهر حاجی سادک شیددیکی تهو لری بک
لطیف اولدنی کی جمل حد لریده، شهر ایدی
رمضان حاضری لریته اشتراک ایذ لریک باشلیجه.
لرند بر طاقی ده کجه لری جاب رغبات ایده
خیال اوورده او روئی، جانی و سوک لری تیا تروجیلر
اولوب کرک بوئر و کرک کجه لری چارشو
جاملریک آچیلیمنه رمضان سکزند و بیض
سنه اوننده رخصت و بریلیدی . بیض ذرات
بو کار منتا و بره، یوب اگر ضرر بوتسه نه ایچور
سکزینه، اوننده قدر منع اولنور، وار ایسه
نجه سکزند اوننده سوکزه رخصت و بریلور
درلر و ورخصته یا ت اولان تاخرات استانیولده
آنتیل اولوبده بر سبب، متوله حمل اولنه بیاض
کوره، نکلرله بریده بود حکمتی و برلردی .
تکم سوک لری رمضان ایگ آتشانندن
اعتباراً رخصت و بریلر اولدی .

برده رمضان کجه لرده ایگ زیاده غلبه
اولان عطار آتسرای دوا اولی طوخانه شهزاده
باشی در کار آرسی غلظه ده چشمه میدانی کی
جادلر اولوب بو جاده لرده کانت نهو، خانه لرده
و چایمی دکان لرده و ماویبه می تهو لرده بیوه
حاضراقل کوریلر و رمضان کجه لری دکان لری
ایچورسی دیشاروسی خنجا خنج مولار و نهو
تا بلری بلر لیده فوطلر پشته لار اولدنی حالده
الاندک ماشلری شاندرانه رق دت مارنه
سکر دوب [بیورله آفالر بیورک دبدک] ندایله
علی الدوام مشتری دعوت ایذرلر و بر طرف نهو
چپوقی تهو و غار کوله آتشی بشد بریکه مسارعتنه
بولورلر . ایگ ایچون تهو، خانه لر صاحب لری
قایلرله کچر و چوبکله و یا بیلرله مارسه صاحب
اولانده نایات اعتنا ایذرلردی، بوته لری نهو، خانه لری
بعضیلر نهو سناز شاعر لری و بعضیلر نهو زورنا
ویا قیلار نهو چنه نره وار بوته ماشی ذیل کی
چایلر بواند بریلیدی .

سوک لری مواع مناسبه ده فراغته لری کساد
اولنورق و رمضان کجه لری عصرک ایگ کزیده
سازنده خواننده لرندن صابک ایچ، سارلر
بولدیرلنه باشلاندی .

و رمضان ایگ کوفی هموم دواثر دولت
تعطیل اولور، غزله لری اشراولمازدی، و مضالرده
کانه دواثر رسمیه ایلامی قایلرله منابه صورتیه
دوام ایذب هرکس ننی کون کلوب ننی کون
تعطیل ایده جکئی بیلیمه ایچوق نام اوله لری
دیوار لرته منابه جده لری تملیق اولنور
و تیش و مضالرده کونترقیسه اولدنی چوره دواثر
رسمیه کجه لری ایچوق بولدرلر نهو ده مسوقور .
حق ۱۲۸۰ و مضاننده باب بر عسکری و طوخانه
مشیرتی دواثر لری کجه لری ساعت اوچون سکزه
قدر ایچوق بولدر بر یوب کوندر لری تعطیل
ایذ لیدی .

جوامع شریفه ده به الصلوات مناجات شریفه
اونویاق حافظلر و مضان شریفه، او بیض کون
قاله ق مناجات به شاد لری و صلوات به شاد لری

و ما حیجی باشی طرفند دخی نجه، نولنی دور ننده
بولنای تبدیل ایله دواثر لریک بله طاشنده سلایبه
جای مناره سنده انتظار ایذن تبدیل چیلر اشارت
اعطا ایده می . برنجی اعلام حکمده ده حظ
ایده لریکی کی ایکنجی اعلامده عتیه غلبه عرض
اولنق اوزره اولیاده تعطیلر اولنای تذکره
تتوا پشاهی به لئا و وقایع کانی اقتدی به تسلیم
صدر اعظم طرفنه اسرا نلیدی . وقایع کانی
رفاتنه حکمده کحضر باشی ایله بر قاجر جوتندار
توفیق اولنورق حیوانلره واکباً عزیمت ایذ لیر .
یقین زمانلره قدر صدر اعظم لر بوسورونه
کیده وقایع کانی لری و معتبر لریته هدف لر و ایچلر
اعطا ایذرلردی حق مکتب نواب، بر لریکنده
ارتمال ایده صدورده عتیه اقتدی وقایع کانی لری
زماننده عالی پشا مرحومدن الی التوف الهی بنی
حکایه ایذ لیدی .

سلایبه جای تبدیل چیلری آله نری اشارت
اوزرینه مناره لری تنور ایغش وانی مضامده
ایده دیگر مناره لرده ده تبدیلر یاغش و بجا بیلر
داولری چالنه باشلیوب بتوق رمضان بوسورونه
اعلاهی ایذ لدر .

اسکیده مراد وایع زماننده بنده ک حین
فتحنده سوک کلنی آنال لوب سرای جابو نه
خصوصی بر در تریه بر لدر بر لیش اولدنی دنه دانا
طولو طورور و پالکز سنه ده بر کره رمضان
شریفه اعلاندی آیلور ایدی .

رمضان سرتلری رمضان تبریکلری

رمضان شریفه اعلاندی طولای بتون اول
اسلامک بیوک کوچکی بر سرور نامه مستفرق
اولور . نهو، خانه پیکر لریده چپوق و نار کله لری
ایچن آغیر باشلی، بیاض و یا آبانی سارنی دوروش
تیانلی و یا فصلی متی آقدر ایبرل و دیشار اقل
صاحبیلر یا بالری چوچنلر قنار لری لر نهو، اوله ق
آئین آئین جاملره شتابل اولورلر . صفا ص
صره لیش اولان جماعتک سکرنی، امام اقتدی لریک
حزین حزین قرانی و و ذن لریک بوکله برده لرده
تقرین صدالری و بیورک بر خشوع ایله ادای
صلات اولنور، دعا لر ایذ لیر . بهد اترا بیخ هرکس
یکدیگر نی تبریک و تسبیه ایذرلر .

بر لریده دواثر ایده سه تریبه عطف اولنور
برسه بیددی [ده بر سووال ایراد ایذر .
شیخ الاسلام اقتدی ده سووالدن مقصود اولان
تقی بی فرق ایده میهرک و ماله] تریبه عطف
اولنور [بیور لری غنیمت حد ایذب (اله
عمرلر و برسون و لیه ایسه مقصد حاصل اولدی .
رمضان شریف تقرب ایذ لیدی . ایگ اوج کجه
سوکره نبوت حلال ایچور دترده، قاله جفته
و شمدی به قدر استانبول قاضیلری بو قاعده بی
تفهم ایذ لریکنده اطمنه و تقربان کنیدی خانه .
لرند مو بیله بی ده بورقاجی چارشو سنده جاب
واحضار ایذرلر . بزم خانه فایع جواورده
و حال بوکله طلیح عالی تتوا پناهیکنز استانبول
قاضیلری دواثر سنه انصافده بولدر لری ممتاد اولان
اطمنه و سائره اقتضیه مطرف اولوب بوند
بنده کزه بر حصا توجه ایده سه اولد . حاضر اوله جق
اطمنه ده سائر لری کی سناول ایکندن عیارت
قایلر . بئنه علیه کینه . اقتدی داعیکزه فرماق
بیور لریده دواثر کنی، کورسوق) دیش و، هار ایله ده
ناچار موافقت ایکنکل برابر مو بیله جایی کافته، عمل
قاله مق اوزره قاضیان دواثر سنده اجرا اولنور جق
صاهم شریفه ک بونده نانی دواثره تنو پناهی لر نهو
اجرا ننی ذنب و یونا، به لره جال علیه و ملک بید
بر خنل ذوقی دعوت بیور، مشر ایدی . [۲]
او اخضام خنده لری خالده نلا بله اقتدی مرحوم
ایله برابر فقیده تیوده بولدم . طوغر بی اطمنه
غایت نفیس و میذول اولنور برابر قرمانی دخی
مکمل ایدی . هرکس اکرام و اطعام اولنور لری
بهد اطعام مسافر لر دواثر لریک بیوه اطمنه آلدیلر .
اولوت اولنور لریک مفروضاتی هنوز سنده ایله
و تنایبه تحول ایتمیش و طرز تقدیمی وجهه
اوج کجه لری چونه مقدره چاه، بهد قزلره، فروش
بولنیش اولدنی نیدن قایلری رنگ رنگ کورکار
ایچنده یشل و بیاض همایلی اوزره نیر
و بیاض صالی بوکسک، مونلر صاحبی رجال
علمیه وارده لر نهو، چنبر صفالی آلا کورنه سترلی
رجال ملک بیلرله بوسد برلر اوزر نهو، کیس دیزنی
دیکمش کیسه سی دیز چوکش کیسه ده بغدایش
توروش اولدنی لری حالده و تورانه او طرز و رب
اوزره چپونلریک در مان لری صا وور، رق
عرض ایذ لری مظره خنیه " بله خوش
و به نیت ایدی . استانبولده زحمتنجه ماللی
کوره بیامک قابل اولان موقدر حربه نظارنی
میداننده کانت حرانی لری و سلایبه فایع و جراح
یا ناز اساطله سالم وادرنه تیرس جوامع شریفه لری
مناره لری اولدنی نیدن بور لره کوندر لیش اولان
صحب ماملر و بو ماملر، رفانت ایذن
جوامع مذکورده ختمه لرله ارباب ذمت
و صراندق حلال رمضان شریفی کورنلر
کادک لری حیث موجودیه عرض و ایم اولنسی
اوزرینه چپونلر قالدی و هرکس دعا رسمی
بروشعت آدی . وانع اولان اص و اشارت
تنو پناهی اوزر نهو، ایگ کم اوله به دخول ایذ لیر .
بر دعوی تصویبی مضی اولدنی نندن تشکیل
طریق و انع اولدی . بری دیگر کوندر لری (۱۲۹۶)
سنه تریبه شعبان المنطق صلحه دکن و ذیل
اولنق اوزره بوند اتم مالنه اشترای و تمام
ایتمش اولدنی بر عدد صراجن تلیج نندن شو
ذات ذمتنه یوز غرورش آله جق حتم وادرد .
بو کجه سنه مذکورده رمضان مبارک غره سی
اولوب ایل، مذکور حلول ایتمش اولدنی حالده
آله جن اولان مبلغ، مذکور بکا ادا و تسلیمده
انتع ایذر اولدنی نندن سووال اولنوب آله جن
اولان مبلغ صوری بکا ادا و تسلیمه قبل
شرفه عتیه لری و صلوات به شاد لری

برده رمضان کجه لرده ایگ زیاده غلبه
اولان عطار آتسرای دواثر اولی طوخانه شهزاده
باشی در کار آرسی غلظه ده چشمه میدانی کی
جادلر اولوب بو جاده لرده کانت نهو، خانه لرده
و چایمی دکان لرده و ماویبه می تهو لرده بیوه
حاضراقل کوریلر و رمضان کجه لری دکان لری
ایچورسی دیشاروسی خنجا خنج مولار و نهو
تا بلری بلر لیده فوطلر پشته لار اولدنی حالده
الاندک ماشلری شاندرانه رق دت مارنه
سکر دوب [بیورله آفالر بیورک دبدک] ندایله
علی الدوام مشتری دعوت ایذرلر و بر طرف نهو
چپوقی تهو و غار کوله آتشی بشد بریکه مسارعتنه
بولورلر . ایگ ایچون تهو، خانه لر صاحب لری
قایلرله کچر و چوبکله و یا بیلرله مارسه صاحب
اولانده نایات اعتنا ایذرلردی، بوته لری نهو، خانه لری
بعضیلر نهو سناز شاعر لری و بعضیلر نهو زورنا
ویا قیلار نهو چنه نره وار بوته ماشی ذیل کی
چایلر بواند بریلیدی .

سوک لری مواع مناسبه ده فراغته لری کساد
اولنورق و رمضان کجه لری عصرک ایگ کزیده
سازنده خواننده لرندن صابک ایچ، سارلر
بولدیرلنه باشلاندی .

و رمضان ایگ کوفی هموم دواثر دولت
تعطیل اولور، غزله لری اشراولمازدی، و مضالرده
کانه دواثر رسمیه ایلامی قایلرله منابه صورتیه
دوام ایذب هرکس ننی کون کلوب ننی کون
تعطیل ایده جکئی بیلیمه ایچوق نام اوله لری
دیوار لرته منابه جده لری تملیق اولنور
و تیش و مضالرده کونترقیسه اولدنی چوره دواثر
رسمیه کجه لری ایچوق بولدرلر نهو ده مسوقور .
حق ۱۲۸۰ و مضاننده باب بر عسکری و طوخانه
مشیرتی دواثر لری کجه لری ساعت اوچون سکزه
قدر ایچوق بولدر بر یوب کوندر لری تعطیل
ایذ لیدی .

جوامع شریفه ده به الصلوات مناجات شریفه
اونویاق حافظلر و مضان شریفه، او بیض کون
قاله ق مناجات به شاد لری و صلوات به شاد لری

نابله کج بچوکه و بوايشرده مارسه صاحي اولينه بيارت اعتنا ايدرلدي . بونه قوتو و خاتره کي بمضيلرته سنان شاعرلي و بضرلرته زونا ويا ييلرته چنه نره وارونه ماشي ذيل کي چانبلر بولنديرلدي .
صوکرلري مواعينه سابه ده قرآن خاتره کساد اولنره و مضاع کچه لرلي عصرک اگ کزیده سائزنده خواننده لرندن صعب ايتيه سارلر بولدرلنه باشلاندي .

و مضائق ايلک کوفي مهم دواثر دولت تطل ازلور . غزله لر لشراولمازدي . رمضانده کافه دواثر وصيه ايلاي قلمله مناره صوديله دوام ايدر و هرکس قني کون کلوب قني کون تعلم ايدجه کي بيلمک اچيوق نام اولمه لرلي ديوارلرته مناره چدولاري تعلق اولنور و تيش رمضانده کونلر قيه اولدنيچو دواثر و صيبک کچه لرلي اچيوق بولنديرلرته ده مسبوده حق ۱۲۸۰ و مضاعده باب برعسکري و طوغيانه مشيرتي داثره لرلي کچه لرلي صامت اوچدن سکره قدر اچيوق بولنديرلرلر بولوب کوندوزلي تطليل ايدلندي .

جوامع شريفه ده به الصلا مئاليه شريفه اوتويوق حافظلر مضاع شريفه اولوش کون قاهره مئاليه يارشلار و سلاطه بايزيد .
فاغ .. جاسلري حويلرته هر مضاع سرکلر کشادي مئاد اولدنيچو مذکور سرکلرده تشهر اولنه چي اشيالر احضار ايدليردي . بوسرکلر اوقاف حاوي جايده طويدق موع حرايديه وضع اولنور و ملتزي سرکلر . محليه بيقه بقه . ايجار ايدردي ۱۲۷۸ سنه سي رمضانده بايزيد سرکلري بدل ايجاري مئالزايده [۴۳۰۰] غروشه صحف بصرلي محمد افندي عهد سنده قالميدي .

صركه شرعاي صدر اعظم و شيخ الاسلام و رکلر و وزرايه تدرم اولنور او زره رمضانده تصيدلر تنظيمه مشغول اولورلردي . شاعر نائب صرحومك رمضانده تصيدسي يك شمور و بين الصرا مقبولر . حق جلالق توفيق يك صرحوم استانبوله برسنه ناييله يازدي و ساليك رمضان کچه لرلي تسنه عينا درج المشور .
مضاع شريفه ثبوت سنه سي استانبول قاضيانى دائره سنه مائذ وظائف جه سنه اولنق ملايه سيله يوم شك [۱۶] کچه سي استانبول قاضيسي ايله ميق مامورلرته شيخ الاسلام تيرسنه وجود بولملي لازم کايکنده اوانقام اچيوق قاضي افندي دائره سنه قاضي بولناق ذات طرفنده رجال و امورين علميه مڪمل برضيات کچه دسي متعاد اولوب حرياتي زاده احمد اسمد افندي صرحومك اوائل مشخترنده يافعل استانبول قاضيسي بولناق کچه بوي زاده خيره افندي مضاع شريفه برقاج کون قله مذکور مضاع ترتيب و اجراسي حقه اولونت و قايم کاي بولان نافذ افندي ايله ايتدي . مذکور نتيجه سنه کرک بورغايي چارشوسندن جلب اولنه چي موبيليه کراسي و کرک ما کولات و نفر مانك تدارک و ميايه سي ضمنده بخش سکاان ايره واده سنه برصريف اختياري لازم کله کچي اسلاسي او زرينه مجرد برصرف او زرين آتقي ايجون برچاره تفکر ايدره و درحال بيشي کيوب حضور قنوايشاي به کيدو [چونکه اشرفيات عليه انتضاج رجال علمه بيش ايله حضور شيخ الاسلاميه کينه کر قاضيه کرک و ريسنده بولان زنده شيخ الاسلام افندي يانه کله کارنده بيشي آلديرنده شيخ الاسلام بولنالر مجبور ايدرلر [بعض آفاق صحبت اشاسنده مناسبت کتودوب] جام افندم خير ؛ قريب ايله بيمد [۱۱] اکر شيبانک بکري طنوزنجي کونلنک اخشاي رؤيت هلال اثبات اولنور ايمه ايرتسي کوني مضاع اعلان اولنور . اثبات اولدني حاله شعبان اولوز کون ايجار اولوب آرتق رؤيت احجاج قاندينده . يوم شك - شيبانک اوتونجي کوني دنک اولورک جهت شك اولورک اثبات اولنور و مضاع برنجي کوني اولماز ايمه شيبانک اوتونجي کوني اولسي احتياک ده .

و ده ايتل ايدى . استانبوله زحمتزجه هلال کوره بيانه قابل اولاي موقبل حربه نظارتي ميدانده کاش حريق ائسي و سايايه و باغ و جراح ياشار سلاطه سام وادونه تيرسي جوامع تيريه لرلي منارلري اولدنيچو بولوره کوندرلش اولاي صرب مامورلر و بومامورلر . رفات ايدن جوامع مذکور خنده لرله ارباب ذمت و صرافندق هلال رمضان شرقي کورنلر کله کچي ميث موجوديه عرض و ايام اولسي او زرينه چيرتق قاندي و هرکس دما رسي بروشمت ائدي . واقع اولاي امر و اشارت قنوايشاي او زرينه ايجي اقم اولمه دخول ايتديلر . برصرف تصويري مئضي اولدنيچو تکرار طرئين واقع اولدي . بردي کوندرلش قني (۱۲۶۶) سنه قريبي شعبان المنظمک صلحه دکن و چل اولنق او زره بوندي اتمد مالدي اشترا و تمام ايتش اولدي برعد صرحان تبيح قاندي شو ذات ذمتنده بوز غروش آله چي حتم وارده . بوکچه سنه مذکور رمضان مبارک غرويه اولوب ايجل مذکور حلول ايتش اولدني حاله آله چي اولاي مبلغ مذکور بکا ادا و تسليمه انتنوع ايدر اولدنيچو سوال اولوب آله چي اولاي مبلغ حثوري بکا ادا و تسليمه قنيل شرعدي مدعي عليه موي اله تبيح اولنق معلومدو ديو دعوي ايدلي مدعي عليه اولان ديگر ذات دني في الحينه مدعي موي اله وقت مذکور دکن و چل اوله رق ذمتنده جهت مذکورده اولدني غروش دني اولدني ائزار ايدوب قنط ايجل مذکورک . اولوي انکار ايتسي او زرينه قاضي افندي مدعيه اول اولدنيچو مضاعه شامه ايسنه دي . دلال و مضاع شرقي کورنلر حضوره کايب مدعي عليه بوزينه قارشو بوانشام افندي اوج ديقه صکره مناره ده . ملاه مبارک بزر رأي الدين مشاهده ايتله بوکچه طقان الق سنه سي رمضانده فردير . بزشهادت ايدرز ديو ميث حا که حضورنده شهادت ايديلر . شاهدرک استجوابنه بک زاده دنت و اعتنا اولدنيچو حق برآرائي واقع اولاي تکليف شيخ لاسلاي او زرينه اولوت مجلس تفتيات شرعيه رياسته ده بولان صدوردي و افضل علماء خالد افندي [۴] ملاه رضيق حقه شاهدرلي فات مدعا استجواب ايدلي . بيه تزکيه نايي وسائر مامورلر معرفتله سرا و علنا شاهدرک تزکيه لرلي اجرا و مادل و قبول اشهاد اولدني طرئين مواجه سنده انبا اولدنيچو صکره قاضي افندي (غره مضاع ثابت اولدي مدعيه ادا ايدليک تبيح قاندي بورجه اولدنيچو مقر اولدنيچو غرويه مدعيه ادا ايت) ديومدي عليه تبليغ ايدلي . هاکمه اجراسنه بدأ اولدنيچو زمان باب فوائک بيوک تيرسي صدورده اولوب هاکمه ختايه اعلام صدورده دکن ثبوت مضاع حقه خارجه برکونه انذا آتده بولماسنه دنت اولدنيچو حق ثبوت مضاع انتظار ايدق سايايه جاج شرقي ماجايي باشيسي دني تيرد . آلونوزهرق وقايح کاي طارندق جريان ايدق هاکمه و حکم و اسي نافق نظم ارنان اعلام حکمه کله سجل خصوصنه قيد اولدنيچو ورد . غره و مضاع يارويه ثابت اولدنيچو اوکچه کينه اعلان ايدلي و فرداسي کوني مضاع اولدنيچو عتبه ناييه بولدرلسي حقه ديگر برنظمه اعلام شرعي نظم و قاضي افندي طرفنده تخم ايدلرکده صکره ثبوت کسادينه رحمت

[۲] عرباتي زاده احمد اسمد افندي ۱۲۹۵ سنه مجريسي ذي الحجه سنه طنوزنجي کوني مقام فتواه کلش و ۱۳۰۶ سنه سي جاذي الازليک النجی کوني ارحمال ايتکه ايوجه ابوالسعود صرحومک تيرسي قارشوسنده کاش سنه باشا تيرسي يافچ سنه دن اولوب سلطان حيد طرفنده او زرينه برتره انشا ايدلشور .
[۳] خالد افندي شيخ الاسلام صرحوم جمال الدين افندي - ضرترله برادرلري صدوردي و حکمه تميز امضانده صرحوم مصفاي ثقات افنديکهدر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 35720

اون اوچچی عصر هجریده رمضان عادتلی

هردی : دل رضا

بو درسلری سلطان مصطفای خان ثانی
اساسلندیروب انک زمانده برحضور اله بش
مخاطب بولنی اصول انخلاقونوب وخرأ تزئید
ایدلشورور ضاهه برنجی کونید اولورسکوزنجی
کونف ختام بولور ایدی. سلطان حمید ثانی بواسول
نحویل ایدر سکوز درسک هر برنج ایستدیکی
کونف جمع ایقتدر .

استطراف — ۱۲۷۹ تاریخدن سلطان احمد
میداننده و شمردی باغیانک بولندی موقده
القا اولان سرک عتباتک رسم کفادی رضاهه
اصادف ایله یکی چهله رسم مذکورده رضاهه اونجی
جهه کونف اجراسی نقر ایدرک ایاسوفیه جامع
شریفده ترتیب اولناق سلماتی رسمده صکره
اجرا بیورلشدیدی . اولوقت اصلری کامل یاشا
صدارنده و عالی یاشا خارجه نظراننده و فواد
یاشا سر سکرده مقامنده ایدی .

صروالیسی اسماعیل یاشا ۱۲۷۹ ده صر
والیکنه تمین بیورلندن طرایی درصاده
بولندنلرند رسم کفاده حاضر بولمشیدی .
طرف شاهانه درمضان مدیسی اولرئی شارالیبه
ترقی قیراط برلانله اراق اوزره غایت اعلاک
طاش بر یوزک و سر عسکر فراد یاشابده قیبل
بر سادت اسحاق بیورلشدیدی .

او رضاهه سلطان عبدالعزیز براخام سرک
عسری داخنده کاتن داتره جابولرند انظارده
قاله ای کی بیدی سلطان محمودک حادثه تونیا
براشامده لاجل التلطیف صدراعظم کامل یاشاک
الیوم دارالفنون انقاد اولناق توناعده انظار
ایقتدر . صدر مشارالیه ذات شاهانه شیخ
خطبه غایت معنی تزیین ارتض بر مصعب
شریف اهدا ایقتدی .

وقته خیرهده صکره سلطان محمود
رضانلرده صدراعظم شیخ الاسلام رسائرخراس
وکلانن اقامتکامیلینه عزله تلطیف ایتمکلی
مادت ایقتدی . الیوم شیخ لاسلام تبرسنده
اولدنی نعلو صدراعظم باب عالیده و سرسکر
باب سرعسکریده هم حاجه اقامت ایله کلریدی

۱۲۴۹ سنه می رضاهه شریفده براخام باب
عالیده صدر اعظمک و براخام باب فواد
شیخ لاسلام یسین زاده عبدالوهاب ایقتدی
و براخام باب سرعسکریده خسرو یاشاک
و براخام باب فوادلر دی چکلر ازل طاهر یاشاک
خواجه یاشا چوارنده کاتن ترمانده و براخامده
طایخانه مشیری خلیل وقت یاشاک فندالیده
موتة اقامتکامیل ایتمکلی ساهلنده انظار
ایشلر و یوفانلرله جهلنده سلاتر تراشیدی

دخی ایضا ایضوب بده عودت بیورمشلر ۱۲۵۰
سنه می رضاهه شریفده باب سرعسکریده انظار
ایضوب وکلا ایله برابر تراوخ نازی یازید
جامع شریفده ادا ایقتلریدی . سلطان محمود ثانی
تیمه سله احوال روحانی تدقیق و یاخصر صراف
کیفرینه کسب اخلاقی اعتیاد ایله کلریدن رضاهه
کولرند بکمالش شریفده استانبول طرفه
کوب چارشوی کپرده قالیقل یاشانده نخانی
دکاشده و یازیده صکره بیورمشلر کونف
دکاشده ارام ایله مارین ومارینی سیروغاشا
و جوامع شریفده دورننده طرلاشوب بعض حفاظ
و واعظلری استماع بیورورلر و بشاد کاندلریدی
کاتب نباتنده و مشهور مصاحب سعید افندیده
زیم هیمننده اولررق تبدیل کوزلر ایدی .

خدیو اسماعیل یاشا ۷۹ سنه می رضاهه
استانبولده بولندی چهله یکی جامع یازید و یکرک
جا لرنده مصدق صورت مخصوصهده حافظلر جلب
ایله یکننده هرکس بوجاسلر مشتاق اولورلریدی .
فراد یاشا ایله صدارتی زماننده نورعنه
ایتمکلی کونف ایستادی .

مناره لوده تعمیر ویرانک و [صحرابا شهر
رضاهه] و [صفاکا ک یا شهر رمضان] کی
دیارلرله جوامع سلاطینه عمارت تورولنده
باشلاز . [عمارت رضاهه اون بینه قدر بونقلور
عباردر اله] اون بینه صکره مناصب
رسمل تزیین اولتی سورتیه ترتیب اولتی مات
قییده دور .

بیوک جاسلر مناره لوده قنبدیل اوچورده .
لری ده وارد و اوچورده لری ایله بریکه براوی
مناردرک شریفه لریه دیکراوی جامع حولیسنده
شریفیه منادی بر عتده ایکی اوچ ذراع
بوککاشنده باقلوب اوچورده می بدالتراخ
قنبدیل اوچورده به یاشلر صیجیلر جامع حولیسنده
تراک بده اوچورده ییجه او صره قنبدیل این
حولی به صراط اولدنی بره قدر صالیورور .
صیجیلرده قنبدیل قوطوسنک بر طرفه شکر و یا

توراییه کی شیلر توپ اوچورده می به مدیه
کوندرلر ایدی . جلمه لکله ایاسوفیه جامعده
تبه قدر اولاق طیفاننده ک قنبدیل اورتده کی
طوب قنبدیلرله براتر اشمال اولتور و جوامع
دورننده همیا قوریلریدی .

استانبولده آورو یا بده لری کی کیجه حیاتی
اولیوب باسورده صکره هرکس اقامتکامنده
خواب سکوتة ذله ای حاده و رضاهه کیجه لری
خانز زوقانلر دوکولرله تهوه خاتره دکاتر وقت
سحرده قدر آجیق بولورور . بولرک قنبدیلر
فوتولری لایب لری ایله جادله شور اولتور .
بعض تهولر اوکنه رسملرله مزین و کفاده
معمول خیالی تیار قونیلور . ماه لرمضان کیجه لرنده
یگد بکرک خاتره لریه کیدورور . و چهله ایسز
آرته زوقانلرده کارشونل خاتره قنبدیلر
آرمنده سبزه زهری ایله لره آیدیلایریدی .

استانبول چوچولری اصلنده بیان و تفصیل
اولدنی اوزره عله آرلرینک [۱] و رضاهه
کپزلرنده توری خصوصنده چوچولر بکرک
همیلر ده قابل انکار دکادر .

استطراف — کیجه لری زوقانلرک ایبدنی
بولنی از هرجهت مستلزم منفعت اولرچندن
چا شولرده کاتن دکاتر اوکنده قنبدیل آسادی
و کیمسه جبر صوری تجویز اولمیه قری استکلی
اولرل خالری پیشکامنه قنار تمایق ایسادی
سنه ۱۲۶۲ تاریخنده اطلاق ایله یکی منقلر

۱۲۷۳ تاریخنده دخی طریقه ایله غارخانه مدن
بریکه اوزره یکه اول اول جاده سنک هوا غازیله
شور اولنی قنراققیدی . استانبول اسکدار
و بوغاز ایچی ترسانک صولغازه توری ایچدی
بر لایبه یکرکی ایکی یقی غروش آلتی و بر
ایچ هلات اسالری معرفتله تحصیل اولوب
ضعیله وزمنه تمام ایله اوزره سنه ۱۲۸۱
تاریخنده موسیو هرش اسمنده برانچی به نهاد
ایتمیشیدی .

و رضاهه کیجه لری جاده لره غابلیکی سحرور
دنده دیکن دوام اولوب هرکس ایستکاری
برلرده کزوب هرکس بر دورلر ککنجه ایله اسرار
وقت ایله کاری نعلو ارباب مناصب و رضاهه
ایستارنده برای بزرک وکلا وکبرا قونلرینه
کیدور و بر برلری خاتره لرنده زیارت ایدرلریدی .
بو نعلو رجال وکیار هلسلرنده اکثر ای کبار
نازلیسی لطفه کو و خوش صحبت ذواتده
بولندنلرند آرتق او محبت واکلاجه لره طوم
اولاژدی .

خدیو بعضیلری صباح نازلری بیوک
جاسلرده ادا ایتمکلی نهاد ایله کلرند مستلرینه
کوره ایاسوفیه یازید سلطانیه ، فایح ، ایوب
جامع شریفینه کیدور . اکثری خلق صباح
نازلر کونف ایستادی .

ذرات جهان مست شهیدی شوئند
شاهد رخ ساق
ژامه کز صومعه بیخانه کبرست
پرانه من کو
پلا بل له لا بل بل بل لال
جانانه من کو

دیگر اوج همای اسواش زنجیر
عجب بو عاشق نالانه جان کلری
اوبیر ملک تناسل امان کلری
الده خنجر سرتیزست کنج رفتاز
اوخون باقدله کامل ایمل کلری

یاله لاله لرم لال لال لری جان کلری
یله ارغندهن مخصوصاً فرنگلر مادامه لریله
کلیو سرکلری نغشا و برچوق اشیا مباحه
ایدرلریدی . حیثت ذاتیسی محافظنده قیده ز
طاوانان برطاق آدملر سرکلرده اولورده
رجال وکیارده طایفه لرنک یاشه صوتیله ق
انکلیوب ریاکر جهلرله انواع تصیصلر ایدرلر .
بعضیلرده تحلیق وادیسنده خوشه کیده جه
اشیملر و حاضر جوابلر ایله کولر برلر . نتیجه سنده
تسبیح سفینه اغزانی کی و رضاهه هدیه سی
آلدرلر و مقابله ده درلو تکابولرله تفسکرلر
ایدرلریدی . بوکی آدملر صکره لری تونور
سرکیسنده تونور و سیخاره پاکتلی هدیه سنه
قدر نزلر ایدر اولرلر .

هرک و رضاهه معمولی سرکلری و مشهور
جینل تاجرک چین معمولانده چای ویک رسفره
طاقلری اراق و عقاله ثنابه معمولانده حال
وکلیم و سجادده سرکلرنده شایق تذکار
معمولات قیسه موجود ایدی .

اشته جوامع شریفده ده یازید رفایح
جامسنک دورق و بیورق خلفله خبا خنج
طول اولدنی کی سلطان احمد و شهزاده ولایق
جاسلری ده طایفه لسا ایله علو بولور وکل یوم
ابتدا چارشوی باشی صکره یازید میدان و دما
صکره شهزاده باشی ویکر آردی جاده می
قادرن ارتکک یایلر و صریه لرنده کپدن برودجده
غلبه لک اولور . زینب خانم قوناقند شهزاده
قره قولنده قدر آرابلر یایلر علی الهوام پیاسه
ایدرلریدی .

رمضان شریفده بیانشاس جریای ایدی
مصاحبانک تم کلبی نلال جاده و ذوق عقل
النده کمالکله فرای کرم تلارن و نلال جاده
نلال خواجه کله و ذوق و نصیحت و نلال خواجه کله
مناسب سزلیک حکایه لرنه داتر اولوب هله برونقلر
بازید جامع شریفده تصیری پروا ظنورده شیدی .
حرایف غایت شنه یان اولدیندن چوق کتلی
اکلنجه ایچون بوکنه وظنه قوشارلریدی . اشای
و عظه (راتیبه « و برک آغوش » « تونور »
بریکه صاوتکده خواجه کلبه باشک « الکی
جتی) ده الی وده لیه اورر باشر ، هرکی
کولر برودی . شیخ شالانده ذیلن قله برحرفده
خلطه ده حرب جامع شریفده کرمی به جیغوب
یازین روز قیامتده حلاج منصور دنیاسه بولم
آه جتی مده سبک حلاج تقلیدی پادشاهی یغایانده
عصرک سیویلیز کچن زادکاشدن برنولر بخشلر
آله ای مشهور دور .

سنه ۱۳۶۳ تاریخچه اصلاحی ایدرلی منتظر
۱۲۷۴ تاریخچه دخی طایفه باغچه فاخته-مدن
وبرایه اوزره یکه اوقاف جاده سنک هوا غازیله
تور اوتسی قروایتمقیدی. استانبول اسکندار
ویوزن ایچی تراشیکه صولغازه توری ایچوف
بر ۱۸۸۱ به یگری ایچی یقوش آلمن ویر
ایچ. هلات امانلی به رفترلیله تحصیل اولوب
ضبطیه وزنه سنه تمام ایندک اوزره سنه ۱۲۸۱
تاریخچه موسیو هرش اسمنده برانچی به تهنه
ایدرلی ایدی.

رمضان کجیلرلی جاده لرله فایلی کسور
وتنه داین دوام ایروب هرکس اینستکری
برلده کورون کورون برونو اکلیجه ایله اسرار
وقت ایله کورلی یقوش ارباب مناسب رمضان
ایدرلیله برای تیزیک وکلا وکیرا قونالرینه
کیدرلی و بربرلری خاه لرده زیارت ایدرلی ایدی.
بو یقوش و کیرا مجلس لرده اکثر ای کیرا
نازلیسی لطیفه کو و خوش صحبت ذرات ده
بولد لرده آرتق او محبت واکاج لرله طوم
اولا زدی.

خنده بضمیری صیاح نازلی بیوک
جام لرده ادا ایتمکلی معنادار کورده سنترینه
کوره آسوفیه و یازیده سلیمانیه ، فایح ، ایوب
جامع شریف لرینه کیدرله اکثری خاق صیاح
نازلیله صوره یاقوب اوقاف ایله کوتی کچیرمه
ایستقامت معناییه امتیاد بدنه طولانی ایدرلیله
کسی او یوزنه چایلیقه او یوزمه یمنده کوزلی
تیزامش و کیدیسی تریا کیکه نیز لیکه اوده
منازعه چیتارمش اوله بی ایچون برحمت زوقافه
فیولارمش . ایله کورن لده هر کسده بر محمول
حصوله کایر . بعضی طرفا رمضان انتظامی ختامیه
برابر در اول ایدی .

رمضان کلیله داو اول طلب ساری ده برابر کایر
هر کسجه سحر و واته یقین هله بکجیلرلی داو اول
چالاری هله لرلی دولاشیر و آرده بر دارل کسوب
[وقت سحر ساعتی سکره کله بو] ندامتی
ایروبینه داو اول چالاره اول نایف هولده حائل
داو اول چالنه رمضان ایله کچیرمه باشلرله
ایکنجی ، اوچونجی کچیرمه بکجیلر اجرتله تدارک
ایدرلی تکررله بکجیلرلی وفاتته آلهرق هله سنده
وجود قوناق و خاتره لرله بولر لده طوروب (بسیله)
چیدم بوله ، سلام و بردم صافه صوله ، نم
صوتی اقدم دولنگن دایم اوله) . قده سیه
بر طاق تکررله سولر لر بولرله خاتره و جو
چینلر اکایر (هله حلاقلر حلاقلر اوجاق باشنده
سایرله دارلک سیهک دوشه برنجیه طاشیک
آقزل) کجیلرینه چوق کورلر ایدی .

سلطان علاه الدین سلجوق طرفند امداد
بیوریلان طلب بروسه ده اورخان غازی تره سنده
مدانی اولدای حایره بروسه لیلرجه بیوک یاقین
دینان ۱۲۱۶ تاریخچه قونبولان سراق کیرده
یاقین اولدای حوییدر . ملی بر یادگار اولمندن
طولانی ناسف اولدور .
رمضان کچیرمه لرده چوق قورک [هله سا]
تکررله بروسه واریدی . [اوزون چا شو چامور
اولمش ، بقلو لر خور (خیر) اولمش ، یتریا کیر
خور اولمش هله سا] کتله لرین بلنه آراز
ایله سولر لر ایدی .

رمضان شریفده سرای حایره حضور دوسی
منازله بر مجلس تزیین اولدای دایم مستحسن
دولتله دوردور . هله مجلسده افخم علمادق بر
حضور ایله مدرسینق پدیشر سکرور مخاطب
بولوب هر حضور طرفندق بر قاج آیت کریمه
قرات و تفر بر ایدر و حضور ایله مخاطب لرلی
آدم سنده جریان ایدی سوال و جواب لر تحویل ایدرلی
وتیجه بی برو عطفه تفکیک ایند دوسه اشارت
هله ایق ختام ویریلد و دعا اولوب جه سنده
سر لرلی اعطایه ایله بروسه لرده کیمیا سنده رسم
ایده رطایه اجناسی التزام اوله کتلیکن خوابه
اندر لرلی بضمیری یقوشله داره سنده چوقه رق
تقد و سکاره و ایلمنده ماز فایه نیام ایله کورلی
چوق دنه ایلمندور .

[۱] بر فصل علمدار غزیه سیه طبع و نشر
اولدای ایدی .

حرف غایت شاه باور اولدای چوق ایدی
اکسلیک ایچوق بولکله و طنه توشار لیدی . اشای
وعظده (راقی به « ویرک آغزله » « توتونه
ویرک ساوولده » خواج به کتبه باغریک « الکی
چتی) دیه الی و سله اورد باغریک هر کسی
کولر برودی . شیخ شالانه دینان قده بر حریفده
خلطه ده حرب جاح شریفده کرسی به چوقه رب
بازین ووز نیامنده حلاج منصور دینا بیله یوبله
آه چوق قده سیه حلاج تقلیدی یادی بی رفعا بلنده
عصرک صوبایلر کچین زاد کاشدن بر بنیله بخشلر
آله ای شهرور .

کیفر لیه کسب الهامی اعتیاد ایدر کورن و رضای
کولر لده بشکطاش سر برینق استانبول طرفه
کچوب چارشوی کیرده قالیقلر باشنده خاقیه بی
دکاشده و یازیده ص کجیلر قونوسته کونجی
دکاشده آرام ایله مارین و عابری سیر و عاشا
و جوامع شریفه دروننده طولانلر بوض حفاظ
و و اعظاری اجتماع بیورلر و به خاد . کندر لری
کاتب قیانتنده و شهرور مصاحب سعید افندی
زده میمنتده اوله رق تبدیل کورلر ایدی .
خدیو امپایل پاشا ۷۹ سنه بی رمضاننده

امتاز لرده بولنده بی جه لیکه جاح یازیده بر کورن
جام لرده مصرده صورت مخصوصه ده حافظ لر جلب
ایدر لیکنده هرکس بوجاسلر شتاب اولور لیدی .
فراد پاشا ایله سمارتی زماننده نور ثانیه
جامنده عصرکله معروف علمادق صداد
ملا در کوی پوست اشینی رئیس انرا شاهه ای
علمادق فیضه افندی ایله عهدین امتازده
حافظ طالب افندی و ایظ و تر آله کرسی کورن
تلاوت ایچوق ایکی قرده حافظ تبیین ایدر کورده یو
رجالی ابتدا تور ثانیه جامعه کایر لر . به چاروشو
ایچی طریقله یازیده جامع شریفده بولور لری
ویز لریده سر کیرده آرام ایله خوش صحبت ذرات
رمضان حکایه لرلی اجتماع ایدر کاه سرک
اشیاسی کورن کچیرلر و بکته کورن انطراوتی
تواننده کتیر سنی تکیه ایدرلر . سر کچیر لده
دیش کیرامیه برابر کتیر کورلی اشیاک بدلی
مع زیاده آبر لری . بو اشیا شیخ و حافظ نایان
ورقم و جلال الدین مقلو و شاهیر خطا باین یازور لری
و کتب قریبه و بعضی آتیقه و احکام مدد مایملر
و صانوسینه کاسه لر ، نادیده چوق طاق لرلی کج
شیر ایدی . بعضی ذراتی و مضامیرده تسبیح
انتق صرافیه مقبول ایدر لیدی . آلتون قاجمل
هر جاح عود آفای عتبر مقلو تمیلر لده بولور
میامانده داخل ایدی .

براسکی مجموعه ده مشهور اولدای کوره
تدبیبی امیر نامنده بر ذاتک چاپ رغبت ایچوق
« تدبیب بر یازیده » باغبر امیش . بر تصادف
غریب اوله رق بو تدبیب بر یازیده تبصری
صحو مک و فایته تاریخ واقع اولمش . مستم زاده
صحوم کندی زماننده اولرک بر چوق وقایع
و حارثه تاریخ سولیک اعتبارده بولنده یمنده
کندیکنه بلکه کجیلرک اوانته تصادف ایدی
بو تدبیبی امیرک وفاتنه دخی شو :

بوز چور بردی خیف تدبیبی فادن باقی
۱۱۵۷

مصراعنی تاریخ دوشورده شدور .
تدبیب حای اولان امتازده باندلرلی تدبیلرلی
دکالتر لده صابق امتاد اولدای کوره بو تدبیبی
امیرک بولرله تهر مخصوصه جلب رفایته جالده سی
کندوسنک یا یزید یا خود فایح جاح شرط لرینک
براسنک حویلسننه کوره کله بکوز اذنی و جه
سرک آچمش امتادق اولدای اکتاشیلرور .
بوندق بالاسنلال تبیین ایدر بولور بو ایچی جاح
شریف حویلی لرده سرک آچماق عادی حقی
۱۱۵۷ تاریخده اول با نلاش اولور .
تدبیبی امیرک ایکنر تدبیب فروش اولوب
موسیقیده حائر هاروش بر اسناد اولدای منظور ص
اولان بر اسکی و نیمتشار مجرعه ده موجود
آثار لیه استدلال اولدور .

اوج یمنه سندن شو ، جامی آنکدره .
ترسم که دی صانع زین چکر بیست
جامانه من کو
چون آنکدر آنکدره دره دینا شرورست
بمانه من کو

اذن از چینی عصر هجری رمضان عادتلی

۶

محرری: علی رضا

فامه سلطانک ابلک زوجی رشید پاشا زاده علی غالب پاشا صرحوم اکثر باکوب بو نصیری حراق دیکار اغاری واسطه سیه طبرور بردی، بر رمضان پاشای مشاور ابلک بنده کوردیکم ایچو تسیبکله قاشقندری سلطان عبدالحمید - حضرتلی طرفندو رمضان هدیه سی اولوق احسان بیورده یانی اولوق سولشوردی .

شهبازده جامع شریفنده باشنده ساری اوقه سنده بش اولوقی حاله مسکان سینه بی رمضان شریفنده ابلکنده یکن صکره دل سعاری ائندی وعظه جیمه میدی، اوتار بنده سق اوئوزاد لرنده واردی . حقایق اسلامانی کمال داتله آکلدیوز دبه جینه اشرف مندن بر جرق ذرات به عطفه حاضر بوئوروردی .

هر شیکه بر نصوری بولوب اعتراض ائتی کنیده سیکله اخذ اذیت اولاق ذائل هر دورده اکلک اولدنی وده رمضانده دیله به برش طولوب دقلان و افانله بر قائدها کرمی و بر دکاری کبی بخش طغوز رمضانده اکل زاده مداوحت و مقال و وسیله قیل و قال سرک خانی اولشیدی . مثلا مجلس والا مضطه اولوسی خاقانندن طرف بیک بیک ظفر قالیون حایف و سیمیه بنه خاندان وفق بیکه دورسته بعض مستوح چیچکر وضعیه تنظیم ائدی صراحتیه سرکبه و ذی خصوصیه اعتراض ایدوب چونکه سرکیک آکشدن صراد نادیده شیلرک وضع و تشعیری اولوب اصل سنده اکل شاهانکله معمولات ارضیه و معمولات صنایعیه کوسرکله قضیه سنده عبارت اولوقی بیایله بر خیل ملاحظه دریاغ اولندی و حق رمضان شریف اجمعه و اید سلطانک سرک دائره سته کابوب قادیئل کونک رسم کشانی اجرا و سرک تومیسوی و سی صری آتس مصافق باشل پاشایه و اعضاده فراد پاشا زاده ناظم وینه انصافن تبرکنداسی عزی بکله بر صرحوم ائقیه عطفاسی احسا بیورملری بیله ابلکنی رسم کشاد دینه لک باعث استخفاف و امتراض اولدی ایدی . خلقتکله یگه بکیرنه اصل وقت کچیر بوزسک سؤالندده ساوم اولدنی و جوله رمضان کونلرنده برنجی درجه ده آریلاک شی و تنی خوش کچیرمه ایچون کنیده اکلنه تحریری قضیه سی اولوب رمضان کونلرنده احضاروت ایچون مین عذر کوی بریده چا شوی کیرده کاش بدستاندره و قتیله بدستانه دولایرلرک هر برنده بر تاج بیله اکل ذقیقت اشیا بولور ایدی . بوزایه اکثریا موزلیق و کلا بعض مجالس اعضاری و غیر کنشدرلی منظر وظیفه لری ختیف اولاق ندمای رجال عزیمت ایدوب دلاب تمبیر اولتاق دکالترده آرام بیکدی بکریه آفاق حبل ایدرک اسکی معان و صاصوتیا طباق و کامساری، ضرورده ان، کلابان، شمدان، نقر کوش طاقربی و لامور شالری و نادیده ساتعیری و ساش اشیا نقیسه کی کوزده کچیردر و بوشادیه هر برورلی ختفه بر برورنه عرض ساومانه و بیایه ملاحظت ایدرک کول اکلن برورلر و بکنده کربی تیانه بیته کربی ده اولور ایدی . اشته کوزده کولری جوامع شریفه زیارتی، بدستان و جامع سرکیری سیرو عاشای باشیلرک و آغیر باشیلرک، نا ابلر پاشایه بیزید و شهبازده پاشی کبی باده لک کشت و کذاری کنبیلرک اکلنه لرنه رسیده اولوردی . آتساملری دخی بکدی بکربی انظاره دعوت و کجی لری قهر خانه لره طریلاکوب مصاحبت و کاما بولورده و غیث و برای کفت و کذار چینی بلرله در عزیمت ایدورلدی . آتسرای شهبازده پاشی طوخانه کبی جاندرده رمضان کچی لری اساه بر جویانه قایلیر مادنا منقسه ابله آدم آتقی ضروری کویونور . اولوتلر جاندرده

طهانه سوکده . مطلقا خوشاب بوئور برقی مغزی اولوب الماس تراش کاما لردورونده بولاد تیسیرله وضع اولتوب کتار لرنه ایچری اوقی کاسه قدر چغور و سابزی باغ و یا قبل دیشندن معمول قاشقلر توئولمق صورتیه احضار ایدیلیر و موسم صیفه کاسه لردورونه بوزلر توئولردی . اکلندن هر کس مندر لده خله اولوقی اولور و بوطام ابتکار کنده سفره آلماق اسکله لری اوزرینه ساری دیا بانز سلیق اولوق صورتیه احضار ایدیلیر و دیکسیر تمبیر اولوق بکیاز و دو قومه بزی بجه برسته استعمال اولورودی . حتی خدمتکارلرکله آتاندق بککیر لری هر کسکله دیزلرنه تصادف ایدر لرنکله شرطیه آتاندی بر ترعه ایدیلردی [۱] اذله شریفه بر تاج دینه قاهره سفره باشته کیمکله شرایط اطاریه جلد سندن اولدینده مسافرله سفره لکله اطرافنده اخذ موع ایدر لری اوزرنده . چیتوقه هر کس بر برینه کوسمش کبی بوزلر صومور اوقا بکلرله . صوصال صمد لک یاضل چور کلرکله ترغان یاغ لرنک مسکله کبی راجه سی و او منتظم اطاریه لک تاشاسی ائدی ایدر . بوزلر ایچده هر کسکله بر ایزدنی اولدینده ولو ایچ اوج دقتده اولسه صیام حایله صبر و تحمل کرمی کبی شکل بوئور دیندن حضار کچی منصل سمانه باقار کیمی کوزلرنی تاپوب عالم صابیه باقار . طرب آتاسیه براب اولور و لری آجیلره اوسکاف اطاریه به اتمام جویانه بر جرم در کیدر . چور باقار ، مورطه لره ، آتار ، بوزکلر ، طباتیلر بر برینی تمقیب ایدر . بک من عادن اقتضاسینه علی الخصوص رمضانده امله لک اکثری مسافر لره اهراز و اگر اینه بر نوع عیاس عده ایدله بکند و اطمنه لک اکرته سینه آتینه انتظار تریا کیر لک حساب لرنه الیور مد بکنده اکثری سان انتظاره سفره دن قائمش بولور .

[۱] خدمتکارانی مسلکته سلوک ایدله جله اولر ابتدا ملازمت صورتیه قوتانله آتساب ایدوب قوه و شلرده کتکی اطاریه خدمت ایدرک اشوبشکیر آتقی و اوزون چیلور لری طوله بروب بر ائنده چیلوق دیکر ائنده بجلا ساری طلیه ابله کوزور و بر دیزی اوزرینه چور کوب ایچجه جله ذاتک نام آخری خدائسته تصادف ایدر لرنکله شرطیه چیلوقی و برده و اوزرنده اشمال اولان باغ و پال موملرنکله اوج بش دقتده بر اکا مخصوص مقراض ابله سوتبر . مکسزین فنیلرخی کسکله کبی بر ماقم خدمتگر تمام ایدر لردی .

باب عالی حوادتی و کلاس سرائین رجال و کبار دیدی نزدیکترین براف اول خبر آتانی کنیده اینس کوچ ایتش اولان بر طاق مشرعه سوزلری و دواش مأمور لری ابلکنده صوکره جامع تصور لرنده حلقه اولوق بکدی بکیرنه معلومات فروشانی ایدر لره و فلاک پاشانکله حاله اطاریه کیده مدم بکعب اولدی . دیکری قهر و آتقام شریف حضرتلرنکله اطاریه نیت ایدم . بر بقیه سی فلاک پاشایه دور سر کیده تصادف ایتقدیم رمضان کالی کوروشه مدک بیور دیلر جائیدن بر لره کیدم کبی صحبته لره قاهر لرایدر لره دیکر طرفد پاشالر قوتانلرنکله از دماندن عطفه دورق انتقام بزه ترقی سفره نورولش ارقن بوکاحمل اولماز دبه شکایتیه بولور لره حتی سوکر لری رمضان سالونلوق اولوق جانب تشرف ائدن فنلرله بر برین اولدینده و باموریت احسانی رمضان شریفه و کلا قوتانلرنه اطاریه عزیمتلی بر مجوروت و سیمیه ظن اولننده اینه ده بو صورت جله به زحمت و کانی مستلزم اوسته منی طلیه اوم و درویشاندقیری محاب صواب و هدیت مأمور لری و سائر لک دعوت اولمده کچ کیشملری و استکلی اولانلرکله بر برینی دعوت ایدیه لکله زمینده رسماً بیاتانده بولور لره فقط اصلا نازی اولازدی .

او وقتلر و کلا و وزرانک بوکمی احوالی بنیندن عتقی ایدر بو پاشالر صوت ظاهرده انظار ایدر لکله از دماندن شکایت ایتکده اینه لره ایچ بوزنده کابلرک اکثری نسبتنده عجز نیلری تزیاید ایدر چور اکل غایبه مقصد لری هر برور لرنکله انظار ناسنده ک اعتبار لرنه بو هاجمی بر نوع مقیاس عده ایتدکار کنده بویاده ک شکایتلی جعلدر دیرلر ایدی .

سلطان سر ایدنه و سلاطین ماشه قادن

گذشته اشکبه، محرمی قضیهی اولوب رمضان
کینلرده اصراوت ایچون مین هلاک بوردی
چا شوی کیرده کاش بدستانده ونبه بدستان
دولابریته هر بزمه برتاج بیله کسه که ذبیت
اشیا بولور ایدی . بوزیه اکثریا مزولین وکلا
بعض مجالس اعضا لری و تیر کشته لری مثله
و ظن لری تنقیف اولان قنمای رجال عزیمت
ایدوب دولاب تمیر اولان دکا کله گرام و یکدیگر
آفاق صحران ایدرک اسکی معان و صامتوینا
طیاق و کاس لری، بخوردان، کلبدان، شمعان
نظر کوش طاق لری و لاهور شالری و نادیده
ساعت لری و سائر اشیا ی نقیسه کوزده کچر لر
و بوشاید هر بر لری جنته بر لریته عرض
ساومات و بیاض ملاحظت ایدرک کول کلنگه بر لر
و یکنگه لری تنقیف کس لری ده اولور ایدی .
اشته کوزده لری جوام شریقه زیاده لری، بدستان
و جامع سر کیری سرو اشیا ی شالیرک و آغیر
باشلیرک ، تا الجلباشی با زید و شهزاده باشی کبی
باده لک کشت و کزاری کنگه لک کلنگه لریته
رسبه اولور دی . آفتا لری دخی یکدیگر کبی
انظار دعوت و کج لری قهر خانه لره طریاق
صاحت و کاد او بولور دوش و بری کشت و کزار
چینی هلاکده عزیمت ایدر لری، آتسرای شهزاده
باشی طوخانه کبی جاده لره رمضان کبی لری
اساق بر جریته قاپیلر مانا منسه اله آدم
آمن ضروری کوزدور . اولونکلر جاده لره دما
طاز واکری بوگری اولمستدن اولان آموز
فقه سنده و بر سله چاره سنده، ابق چیکنه .
سندن آزاده قله بیله ممکن اوله مازده دالین بولنه
هیچ کلر ایله یکنه کیدر دن برینه چاره یله
انسان سنده لبوب شریقی طایفه سنه چار یار .
منار دکا کله لری اوکنه آتیاق کاروز قابول برینه
اوزرینه با سار . ایخی قایار دوشر . با قله بر لریته
چیه قده ممکن اوله ماز چونکه قهر جیلر جابیلر
اسکله رسنه لره اشغال ایشلر ده .
بو جاده لره و بعض حال هر سله رده درمه
چاه، برانه لره با دومیار آتجه تازی نیار و لریته
موز قله لری اوزده او بولور زیور تازی کوز لری
حوارده قهره لریته دوار بو، چفته نری قیلاوته
بازدی لری چابیلرک (بیورک بکم) صد لری
(مانیا بوز کبی لور نام) آوازه لری شیاه
نری کوزده دوشتری نادای ایدر . چایی و بر و کار
دکالری اوکنده صد لره لره اولور و کار
و ایدر یکنه . اسکله خاندن کبی انچه ساخته
یکه لطیف، کاک و حو نواز قضیهی الساق شعی
ایدیور . بو کونک جریده حو ادته نوعیه
نسی مطالعه ایتدیگیزی لره لری ایشیدیلر .
بهار غنده نوملک نیار و سنده و موز قله سنده
جنرل اولور .

گذشته اشکبه، محرمی قضیهی اولوب رمضان
کینلرده اصراوت ایچون مین هلاک بوردی
چا شوی کیرده کاش بدستانده ونبه بدستان
دولابریته هر بزمه برتاج بیله کسه که ذبیت
اشیا بولور ایدی . بوزیه اکثریا مزولین وکلا
بعض مجالس اعضا لری و تیر کشته لری مثله
و ظن لری تنقیف اولان قنمای رجال عزیمت
ایدوب دولاب تمیر اولان دکا کله گرام و یکدیگر
آفاق صحران ایدرک اسکی معان و صامتوینا
طیاق و کاس لری، بخوردان، کلبدان، شمعان
نظر کوش طاق لری و لاهور شالری و نادیده
ساعت لری و سائر اشیا ی نقیسه کوزده کچر لر
و بوشاید هر بر لری جنته بر لریته عرض
ساومات و بیاض ملاحظت ایدرک کول کلنگه بر لر
و یکنگه لری تنقیف کس لری ده اولور ایدی .
اشته کوزده لری جوام شریقه زیاده لری، بدستان
و جامع سر کیری سرو اشیا ی شالیرک و آغیر
باشلیرک ، تا الجلباشی با زید و شهزاده باشی کبی
باده لک کشت و کزاری کنگه لک کلنگه لریته
رسبه اولور دی . آفتا لری دخی یکدیگر کبی
انظار دعوت و کج لری قهر خانه لره طریاق
صاحت و کاد او بولور دوش و بری کشت و کزار
چینی هلاکده عزیمت ایدر لری، آتسرای شهزاده
باشی طوخانه کبی جاده لره رمضان کبی لری
اساق بر جریته قاپیلر مانا منسه اله آدم
آمن ضروری کوزدور . اولونکلر جاده لره دما
طاز واکری بوگری اولمستدن اولان آموز
فقه سنده و بر سله چاره سنده، ابق چیکنه .
سندن آزاده قله بیله ممکن اوله مازده دالین بولنه
هیچ کلر ایله یکنه کیدر دن برینه چاره یله
انسان سنده لبوب شریقی طایفه سنه چار یار .
منار دکا کله لری اوکنه آتیاق کاروز قابول برینه
اوزرینه با سار . ایخی قایار دوشر . با قله بر لریته
چیه قده ممکن اوله ماز چونکه قهر جیلر جابیلر
اسکله رسنه لره اشغال ایشلر ده .
بو جاده لره و بعض حال هر سله رده درمه
چاه، برانه لره با دومیار آتجه تازی نیار و لریته
موز قله لری اوزده او بولور زیور تازی کوز لری
حوارده قهره لریته دوار بو، چفته نری قیلاوته
بازدی لری چابیلرک (بیورک بکم) صد لری
(مانیا بوز کبی لور نام) آوازه لری شیاه
نری کوزده دوشتری نادای ایدر . چایی و بر و کار
دکالری اوکنده صد لره لره اولور و کار
و ایدر یکنه . اسکله خاندن کبی انچه ساخته
یکه لطیف، کاک و حو نواز قضیهی الساق شعی
ایدیور . بو کونک جریده حو ادته نوعیه
نسی مطالعه ایتدیگیزی لره لری ایشیدیلر .
بهار غنده نوملک نیار و سنده و موز قله سنده
جنرل اولور .

علاقله نظر افاده کینان اختیار نه اولورده بری
[کافر شیطان سبب اولدی . بو کبی، تراوش
قاجیرق] دیکری [صد لری نصاب دکا سنده
اوتونم کیری دوشکجه جیور اولدم . قاردهش
زور قله لره اذ حادی، بر شی کچیلرورک انظاره
بند مدم . بوله طرب آتیلدی] بر دیکری [جناب حق
تصیر انزعی حق ایشور . دنیا اولوب بر دکا کله
بشه بری طرفه لری ایش و رضایی ایدر، یازده رضایی
دیبه و اتم اولان مسؤلله غلاده بری تقریر
انتقادیه صو کجه پار رضایی خوشدور . حوالر
مستدل کونلر قیسه سیزه و میوه میذول [جوانی
و برور . اوتونم بر انفر کوی بکناشی به رضایی
صورتین برایی دیه صورت لری . رضایی جوانی
و برمش . نا ایچون دیکلر کله بیورده افک ایچون
جوانی و برمش دیرته لری بوکسه نیو . براتی
سخت نونکلر قات و نفاق مسئله سنه انتقال
ایدر . لافاف اختیار کبری توسعه توونمی
برعلی بیر انداز واردی . ساخ ایسه قول لری
جنلایین اوله ایسه دول رحمت ایلسین . بزم
نار اطمین حسین انالله اسکی دوست ایدی .
و رضایی افک فوتوغزی اگا اصا لردی . بره شان
اگر یازده قیابیلر ایسکله کک زاده ایچون
حاشر لری توونم سکا بر مقدار و بر دم لکن
براونسی ایچون اوج غرضی آلیزم دیی .
بنده هر چه با آتاد دیم کافه ساردی نه یه هم
اوتونکلر اقلر لری زیاده ایدی نه ایدی . اوج
ایلی جوجق ندر یا کتی نوجا هم و بر دی . سکا

شریف حضرت لریته انظار نیت ایتدم .
برقیته سی نلاک باشا به دون سر کیده تصادف
انقیدم و مضام کلک کوروشه مکده بیورده لری
چای، دن بر لره یکدم کبی صحرانله قاهره لری ایدر لر .
دیگر طرفه، باشا لری قول لریته اذ حادین
عقله دور انقسام بزده ترقی سفره تورولش
آرتق بوکا تحمل اولنار ده شکایته بولور لر .
حق صوکره لری رضایک سالونکلر اولی جانب
تشریف ایدر غن لری و برین انلاکده بره مأموریت
اصحاب رضایک شریقه وکلا نونکلرته انظاره
عزیز لری بر جیوریت و سببه ظن اولمده ایسه ده
بوسورت جله یه زحمت و کاتی مستلزم اولسه
مینی طلبه ایوم و دروز ایدر شریقی صاحب مراتب
و هیبت مأمور لری و سائر لری دعوت اولمده
کیتسه لری و استیکل اولان لره بر بری دعوت
ایدیله چکی زمینده رسا بیاقده بولور لر .
فقط اصلا تا زیری اولزادی .

او وقتلر وکلا و وزر لری بوکبی احوالی
بقیندن تدقیق ایدر بو باشا لری صورت ظاهره
انظار جیلرک اذ حادین شکایت ایتکده ایسه لره
ایچ بوزده کلنگه لری کترن نسبتده عزیمت لری
تزیله ایدر چونکه غایه مقصد لری هر بر لریته
انظار نامسده ک اعتبار لریته بوجا چایی بروج
مقیاس عد ایتدکله لری بوایدک شکایت لری
چهل دور دیرلر ایدی .
سلطان سر ایلرینه و سلاطین ماشیه قادی
انقید لری ساحه لریته انظاره کیدر لکده بر
اولونکلر باش افانکله او طه سنه ، و دما دور
رتبه بولنار لری دیگر حرم اغار و باطله جیلر
اوطه لریته لیرلر . بعدا لفظ حرم اغاری واسطه
سبه سلطان و قادی انقید لره عرض عبودیتلر
ایدیلر . ایلنده انقاده برابر دوجا لریته کوه
هدیه و یا ایچ ظهور ایدر . بو کبی کتیر حرم
اغاسی حین تسلیمده او بوب باشته نوبندن
صوکره تسلیم ایدر . تسلیم ایدرده بورسی ایضا
ایدرک اخذ و قبول ایتکده جیور ددر .

رمضان انقاملری و بریلان انظار شیاق لریته
اوقات سائرده اعطا اولناک شیاق لره باشلیجه
فرق انظار قهره تنیسی نسی اولوب خله زک
یکدیگر کبی برای انظار دوشور لره اطمین کجه جنسی
و نفاستنه اعتنا اولمده برابر بره لری تنی سنه
کک کوچک تقرطه قدر انتظامه بقهجه بر اهبت
و بر لریکندن ریحلرک اتوانی خویاز پتیر زیتون
صویق بصد برمه کبی بیز لک نسی اوق
طایر لره تنی به بر لره بر یلوب سیکرک اورت سنه
توتیلر . انواع موسم میور لری و صلوات لره ائزه
مخصوص طایر لره تنیته اطرافنه بر صورت
منتظمده وضع ایدیلر . زحیم شریف دنجان لری
مدینه حور سایی، خردال طایر لری وضع ایلی
صورتیه انظار لریته لوزای اکال ایدیلر دی .
حق ظاهره چکرده ک بکلره دوشه مکله
حقیقده انظار لریته تزیانته مدرا و اوق ملاحظه
سبه لریور اوت سنده کس یلوب قولر ایچنده
ایله ورنکلر نور دلاره با غلادرق ارفاق طایر لره
و ضم اولنه ای ده کور لشدور .
ایجه سور تانی و طایلی سانسونیا باردار لره
خدمت جیلر بقده طویا لردی .

چنال قشیق بجا کبی حکما کله و مضام
شریفده استعماله جیور اولمده ننده استعمالی
اعتیاد ایتش اولانلر دخی خفا کله طمن و تشنه
هدف اولمده ایجتنا بیلکله لری بوز لری برینه
صحاح مسابلی قیل دیشی . صدف و باقیقی
معمول و یا خود سیاه و بیاض جلالی حه قاشقلر
استعمال ایدر لردی . کرک بو قاشقلر کرک خاص
پیده و فراغله ، چورکله و سیدر سفره کله
کنار یته بولله استغ ایدر لردی .
برده رضایک شریقه ایتدکله انباشته
قدر خنده زده اشکبه جیور یکنه فوق العاده بر
ایه کله واردی و اولمده زاده هر حو کله هندی
درینده اشکبه جیور یایی با بر بر می نریه سنده
معلوم اولدای و جله خنی و بر هر کس سفره سنده
اشکبه جیور یایی بولدر بق ایتدی . انظاره
بش اولر دینه قله لری جیور یا کسه حنی آلوب
اشکبه ایی دکا کله کیدر لری قویه بنار لردی .
قول لردن ارشائلر ابوزر تانی جیور یا کسه لری
کتر و بوق قازغاک اطرافنه دیر با بر لردی .

اون اوچچی عصر هجریده رمضان عادتلی

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 233320

هرری : دل رضا

- ۷ -

وکلای و زرا ، کبیرا توالمربینه اکثر استند .
 بیکه فایله برلکه اصولی قبول ایملش اولدیندن
 وات انظاره برقاچ دتیقه قاهره حاضر بولانلرک
 اوکلیشه اوقی تیسیلرده رچل پتیر وزیتون
 منلو نهوه اتی بولنهنی و برایکی اوقی کاسده
 چوربه اولدنی حالده کتیرلوب وضع اولور .
 بعدالانظار نازکله چوبوق نهوه اتیه و فیوق
 منلو کیفیات ایله کیتلر برینه کتیریلیر . انعام
 نمازلی جماعته ادا اولور . انواع چرزله
 ومیوه لرله حنین سفردله او طولوبیلیر . مکلف
 کیزوب قوشاعش اولان ایچ اقلاری دست بسته
 مقام خدمت اولورلر . وانما قبل الطامام برده الطامام
 لکن اریکلرله لار بیقائت مانت ایسه . بکلرک
 الله تناولی چیرکین کوزدیگنده سوکرلری
 بالندریخ چال قاشق بولندریلمی ده تمه ایلهدی [۱]
 وتیه بعدالطامام عود و عنبر یا نیلر ق دماغلر
 تطعیر اولمقده حادت ایش .

بو بولک دائره لرده نهوه چوبوق کلمه سنده
 بر نوع تشریفات واردی . اولا چوبوقلر اوزور
 اوقی و تینیل کهریاد و بلکه صوص امامارله
 حنین بولتی و موجود مسافرله برآند و برلکه
 شرط ایدی . حق خارجی تشریفاتی کابل
 یک خدمتکارلرک چوبوق کتیرستند کتایه
 (بو قارغیل حربلردن نوت قوتیه جقز) دیر
 ایدی . ترکش تیسیر اولان نجه چوبوقلر قایلرده
 و خصوصی هیلرده استعمال اولنه بیلیوردی .

نهوه قاق دائره نکه نهوه چی باشیسی کتوروب
 اولمک مناسب هیلده طور و نهوه اریکی
 صفوامق ایچوق سکیل تیسیر اولنا کوش زنجیرلی
 آتش دانلرده و سوغدر بوسکیل حامل اولای عاقده
 نهوه چی باشیگه معینه بولونور قدر مسافر موجود
 ایسه اولدورده آغا نهوه چی باشیگه اطرافه
 دیزیلر تینیلک اوزورده بولنا صیرمه لی پوشیده
 قدل ایچ آغاسی قلدوروب نهوه چی باشیگه
 امورینه وضع ایدر بعد آغار نفسی کوش غرقله
 قنبرانی تیبیق آلوب و آنداده اوزورده بولنا
 اریکلرک نهوه چی نویدوروب ظرفک اوجنده
 طوقی شرطیه تینه برآند مسافرله برورلی .
 رمضان ما تارنده بریده جوامع و مقابر
 زیارتلی ایدی . ازجه قنبره و قنبره ، طوقلده
 جامعلری منلو کلساده منقلب جوامع شریفی
 و حضرت خاله ایله منا غزایه کن اوشیبه لحزری
 و ابو سعید الحزری رضاه عنهما حضرائی ، تلور
 محبه کرام تریلرلی زیارت و تلا نجه جایی
 حین فحده ایما اولنا کلسالردن ایکن بیله
 تاریلرند . وتوع بولان بر نزاع اوزورده نصل
 اولوبده خرسه تیارلرک دیزلندن آلنه ق صدق
 قانت حضرتلی طرفندجی جامع شریفه تبدیل
 اولدنی سده تاریخیه سنده مجتهدلر و احقمام
 حضرت خاله تریه سنده اقلار و بعضی اجاخالرند
 و ایکیبجی و تهاجی دکالترنده طام ایوب ایوب
 جاسنده تراوخ تیلارلر . بیکه تیو مولوی هاشمی
 حضرت سول - توجیه . مطاق باشا درکاملری
 منلو معروف کیکله اظهاده کیدرلر

وسونکرلر ایله خرنه سعادت حیره مبارکده
 نصل سبیلکارلی و خرنه سعادتک بده سنده
 بولناق دوکمه کول صوبی ایله ایصلدیلوب
 عقبنده عنبرلی آنداده کوستریلرک نوسورنه
 نورودلهنی بیکه بکلر تریف و ازجه اندرون
 حارون افواقی معرفیه مسلک و عنبر و انواع
 بهارنده صوب اولتی اوزره اعمال ایدیان
 و حکام معیونی تمیر اولناق طایفه و کابلرده
 نهوه چی باشی معرفیه نهوه دن اول صدر اعظم
 و شیخ لاسلام و سائر وزرایه اکرام اولوروش .
 عامدارک بینه الامام ارسلان خانه تمیر اولناق
 عرض خانه میدانه کلدیکنده برمه تامل و نهوه
 و برمه اوزره نهوه چی باشی اولناق ارستنده
 بولنه ، دیننده و سرای حایو نهوه حادت قنبره کله
 محافظه سته بنایت اعتنا اولدیندن بدی طیار
 اقدینک طانی حقه چی بولوب نهوه ایله برابر
 مشارایه قدیم ایله بیکی مونی و رفته خیره ده
 کتروسی اندرون حایو اغواننده اولی ملباسه سله
 وتمه کوق صدر اعظم سلم باشانک و بیکچری
 ارجانکله نالاسته نزا و بر قاشق زاد . شیخ الاسلام
 طاهر اددینک و وکلای سائر کله نلر دکا کارلی
 و هانک دائره لرده اجتاح و مذاکره ایله کارلی
 عنتمه سیه تریف و بیاه ایدر وکله امانت
 زیارتنده و خزینه حایو غماشاسنده بک اطرائلی
 ایضاحات و توضیلات اعطا ایلر و سولیکه زوالی
 آدمک کوزلی پشایردی . کتروسی سرای
 اسکیلرند اوقی ملباسه سیه اقلاردن بیله
 حرمتلر کورور و اکثری کال نظام ایله بدنی
 تقیل ایدرلر ایدی . سلطین عظام حضرتلک
 ایام رسمیده اکتساب بیوردنلری آلاهی اولورلی
 صدوقلرده بالاخراج مخصوصاً اعمال ایدر دکا کارلی
 چاکلر دروننده نجه مسنده لر کیدر بروب
 و اوزورلیه یاقه لر تملیق ایدر بروب انظار تماشایه
 وضع ایدر مسنده طولای خزینه حایو کتهداسی
 حسن بیکده رحله یاد ایدم . (بو حسن بیک
 سلطان عزیزک اوائل سلطنتده سرقرائی ایش
 بده بیدر رتبه وزارت احرار ایملش و بنده
 و سلانیک و ایلیکلرنده و اله سکره شورای دولت
 ملکه دائره سی اعضالند . بولنوش اولای حسن
 رفیق باشا صومدر) اقلار و نکلر قنبره
 خرنه سعادت دائره نلیسه کتایه کتایه هرکس کندی
 طلمده احوال وجداتیله سیه مشغول اولور اذان
 محمدی اوتور اوزوجلر زضم شرطه آچلوب
 اخشام نمازلی تلور . بده خزینه حایو
 کتهدالی دائره سنده طمام ایدلور ایدی .
 طوغریسی اواده کرکه اقلایه کک کرکه طماملرک
 لذت و قناستی یاد اقدیک . کتایه بیکه اندرون
 حارون اغارینک هریری بر نوع طانی قنبره
 و اطعمه طبخده صاحب بهارت اولوب ازجه
 هر میوه ک موسسنده انواع لماب باشی سوویه
 لحرق رچل و صویه خیره شکرله به مرکب بیک
 و سائر بوکی شیر قنایق حادت قنبره لری
 ایچا بنده ایدی . حق اندرون بر رطه سی و سوللی
 قنبره آریسی هاشورایی و تامل میوه طانیلیر

السنه سده شهر دور . الحاصل صلاه لویه
 و ارنجه به قدر ما کولات و مشروبات ایشاه نادر
 تصادف اولور نقالند . در یاتو وقی سلول
 ایتدکده اندرون اغارینک اقلایه صدا به مالک
 اوللری غایت تیز برده دن چفته اذن اوتورمه
 لرند و بر جماعت کیری ایله و آچیلر و الهیلرله
 خرنه سعادت دائره سنده ادا اولان تراویحه
 اوکوزل سسل امام و ذقه اقدیلرک تراولرند
 انسانده بشفه بر خطه رون حاصل اولور ایدی .
 حرایق الهی اقلاری رضایه شریفه
 بکریستند سوکر به تطیق اولور و سیه ده
 بیلرزلور مناره لرده قنبرلر تماشانک ای ترافته
 تصادف ایشدرلمی ایچوندور . چونکه اقلار

وزجال و کسارده اکثری ذرات اندرون
 حایو کله کتن خرنه سعادت دائره سنده و ندر
 کیه لری ایصوبیه جاسنده اقلارده بولنورلر
 و اسکی علی باشاده کتن خرنه شرفی زیارت
 و اوکله نمازلی ایضا ایله ایکنندی به فایده کله
 و رمضانک ایله جمعه سی ایصوبیه و ایکنجی
 جمعه سی ایوب سلطان و اوچنجی جمعه سی فای
 و سوک جمعه سی مطلقاً سالیانه جامع شرطلرند
 ادا ایتمک خلتمزک رمضانک مخصوص مادلرند
 ایدی .

بر زمانلر و حال دولده بعض ذوات حریبه
 نظارنی میدانده کتن حرایق نه سنده اقلار
 ایکنده اعتبار ایتلر ایدی که بواختیار برخلی
 سنلر

اون اوچجی عصر مجریده رمضان عادتلی

— ۸ —

مجری: علی رضا

ایله مشغول اولور. اوتوجه ایاصوبه جاج شمرانی
خنجبا خنج طولش بولنوردی . قدر کیجه سی
مناره لرباشه اشافی تبدیل ایله دونادانی اوکیجه به
مخصوص حرمتلر دور .
قدر اخشاملری چوق کئی اطاری ایاصوبه
جاستنده ایتمک . مثادا خنلر ایدی . بو ذرا قدر بریده
. صرلی فاضل . صفاتی باشا صحو م ایدی . احیاسیه
برابر جاج شریفه اطوار و شمدیکی عدله داتر .
سنک اوست قات او طرلرله امام ایدیلدی .
تقریرده برقاچ دفعه سنده بولمیشیم . صفاتی باشا
دائرة سنک کرک . رضالرده و کرک ایام سارده .
طاملری وکلی سارده داتر لرند چیغای بکارک
هیچ برینه منیس اولیوب چونکر ترک اشجیسی
فرنگ اشجیسی قادن اشجیسی بکلر دن بشقه
بالنی وسائر محصولات مجریده صوبک اولدی
کیلاسی باشی برطاق بکار احضار ایدردی .
طاملر غایت نفیس و نفاستیه برابر بیرک
قاپر و صهبانی طاملر دروننده اولدی
غایت منقول ایدی . اطوار لر دن سحور
بکلری ده ذکره شایاندر . طانا خندی و آو
آنرلده صوبک صغری بکلر و برلر بکنده چوق
ذرات سحور بکنده کیدرلدی . صفاتی باشا
دائرة سنده اوسته تلفه و چراق اولدی قرق باش
قرترک اشجیسی اولدی و اوسته فرنگ وقادن
اشجیبری بولندی ومله قرنیل تلفه نکه حرده
پیشیردیکی طاملرک نفاستی اولدی بیلرک
ملوبیدر . جوامع شریفه . فایله اوتوقای حافظ
اندیلرک اکثری ندر اخشاملری ایکندی نازده
سکر . ختم دطاری ایدر بریش و اما ایکنک تم
کلیسی بیرام تداویکه مشغول بولنوش اولدی لرند
کرک جوامع شریفه و کرک سر کیرلده اسکی
غلبه کسب خفت ایدر و عرفه کورننه قدر
اورلر بر سکونت کایر . هله عرفه کورن
سر کیرلرک سر کیرلری بوزده اولدی کورلرک
وملال کیرلرله اوداع ایدن باشر رمضان
عباره لری کورری رسول مایه لری مناره لری ده
اولدیجه هر کسده بر حرق و الم حاصل اولور
و صدقه فطر لری و بریلر . جناب حق بیخبرینه
بشده تعیب ایسوه دطاری یوندو کار ایدیلدی .
من القدم معایده شانی و نقر ایرا ایدیلریش .
۱۵۲۱ تاریخده سلطان محمد خان ثانی رسم
معاذی کاکای تبه آتنده اراتی اوزره آلایدن
سکر . به تحویل بیوروشلر آلایه مأمور اولانلر
سلطان جید نایبک اوائل سلطنته قدر حیوانلره
را کبیا حسب انشرفات صاغ و اصول اعتباریه
ایکشر ایکشر کیدرلر و خدمه خاصه دن مأمور
اولای بول خدمتلی آلایک حرکت و انتظامنه
نظارت ایدر ایدی .

آلایلر . شیزاد کاکای قرراتنه بولناری سلطان
عبدالرزاق اصول اخلا ایدیلکنده ۱۲۸۲ سنه سی
عباده استنده صراد افندی حمید افندی رشاد
افندی برهان الدین افندی حضراتی آلایده بولنقل
ایدی .

استقرار از — اواسط صر مجریه خاصه
آجرا اولای بر بیرام آلاینه . شهر و حالت افندی
کیرکن چرتکه کندی یا ایضی بر ذات اولدی
سیرجی قایلر آوستنده اختیاره بر خاوه ماشاه
اندم ماشاه الیه تقدوره یا بشمش سین اعدنی
پادشاه مزه شیرین کوستر سین دینی متعاب
مشاور الیه شطعیاته مائل اولدی لرند و اولایه
کندوسی تعیب ایدن جانب افندی شخصه ایله
چراکین بر ذات ایدوکنده خام بو ایستیک نه
بندقی زیاده آرتاده کلا افندی حناج اولدی
اکا صوبه دیش اولدینی حکایه ایدر .
و نه خیریهی متعاب قارقر قنلندق بیوک
کوجوک آزاده سر اولوب ماکس کیدرلری
جهتله نظام جدیدک ایله سنه بیرام آلاینه

یاز رمضانلرله وکلا ووزرا وجال وکبار
بالرلرله بولنلرندق و اسکی بری وزرا بشر بالا
اصحابی دردر اولی اولی چار اولی نایبی و تابلر
ایکشر جفته قایلر را کب اولدی تصرفات
اصول انتضاسندق اولدی بندن ولو ملکیده ده
اولیه وکلا . مانده بولناک ووزانک . مینلرله
بر باور وایشر ندره چارش بولندی حکم
تصرفات ایدیلدن ایدرکنده وکلا و ایدرکنده
تخصیصدن اول اشام اوزری طاق طاق قایلر
بر بری ولی و تعیب ایدر ووزرا قایلرله و فونکلی
و بلاغلی چارشلر تیج اوستنده و ایدرده باشا
ایله آتبارده اخذ موتج ایدردی . قایقه بولناک
افارقه بری اندیسنک چوقنی طاق ووزر
و برنک دیکریده شمسیه طوعنی وظه . سیه
مکندرلر . شمسیه نکه رنکی نرضیه ک فیری
اولان شرطدر . چونکه نرضیه شمسیه طوعنی
پادشاهلره مخصوصدر . برده سرای مایونک ویا
وکلای برنیک ساحلخانه سی اوکنده کیرکن
شمسیه بی نیامتی حرمت انتضاسندق دور . قایلرله
ایسوی بوزیکده کومک بیاض شاور و بیاض
چور ایدر عیارت ایکن صوکر لری صیرمه
نولر بلنک کومک اوزرینه کیدر مکنده تم
ایضیدی . [۱]

اکثر اثنای واحده طوب آتیلدی . جهت
احتیاطا قایقه اطاریه بولنر باور و بعد الاطوار
ترکیس تعیر اولای تیره چوئلر قایلوب بالی
چیندند ایسورکه اشخاص غازی ادا اولنورق
به . طاملر ایدرلری .

رمضان کیرلرله ساحلخانه لری اولکری
ایکشر اوچر جفته مسافر قایلرله طولش
اولدی کورلوردی . یاز رضالرده کافخانه
امیرا خور کوشکی کویله صو چوولی کپی
مسیرلرله طاق طاق اطوارلر ایدایلر مهتاب
کیرلرله الیور و آتیلرله تراویخز قنور ایدی .
ساطره عر دقانی رضای ایدنده برجه کونی
سلامتی و سمنده صوکره کویله صو نصر
مایونک تصریف اتملر . موانک کتایشی و موانک
لطای جهتله اطاری اوزاده ایتمک و صیام
حالیه جوآده بولان بعض کبرا ساحلخانه لرند
طعام طبیی اوزر بیوروشلر . مناسیلرله بشه ایقه
آدملر اعوام ایدیلرکی کپی بیکده کائن والده
خدوی ساحلخانه سنک اسکی صاحبی ایکی دفعه
مقام قنرای امران ایدر ذری زاده عباده ملا
افندی ده بر اوزر کورلرله [۲] بوسورله
کیدی مأمورلرک عودت لرله و بر دکاری معلومه
کوره اراده . نه نکه تبلیغی متعاب کیمی تداویگانه
بولنقی ایچری استانبوله قانی ایدر برمش کیمی
تدارک خصوصینه احتیاطلرلرندق طولای
کفتر استنه اذن و برمش کیمی بلدات مطبینه
توشمش اطاسل هر بری بر صورتده تلاشه
دوشمش اولدی لرکی اکلا شامسی اوزرینه ذری
زاده کیدی مأمورده ساؤل بیوروشلر مأمور
جولایده . اندیسنک اوله سنه دخلوه کندی
کونده کوزک اولدی حاله دلائل شریفه
تلاوت ایدر ایدی . اراده سلیبی تبلیغ
ایتمک زمان طما اول تلاش کوستردی .
شوسورته نائل اولدی لرکی التفات شاماته عرض
شکران ایله برابر ایدر ایدی . [۳] کتنداسنی
جلب ایدنی (جناب حق صر و شوکت شاهانه لر
صرداد بیوروشلر شوکتایب افندی بزده تمام
قریلر بیوروشلر . تم کندی بکار به متعاب همای
نک . لایله ایدوب تقدیمه سازعت ایدک . اصوی
و برده [بنده عودت ایدم دیمی اوزرینه
ذات شاماته (نوجه شریف حقیقه کیارور)
بیوروشلر . ذری زاده نکه اسکنداره طوقایلرله
صغری اولای نوناغنده . سلطان محمد و بر دیک
افزار مشهوردر . و کلا داتر آره جه تفصیلات

